

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker de av regeringen föreslagna anslagen för budgetåret 2004 inom utgiftsområde 24 Näringsliv (totalt ca 3,5 miljarder kronor). Likaså tillstyrks övriga här aktuella förslag till riksdagsbeslut som regeringen framlägger under detta utgiftsområde.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen skall avslå motionsyrkanden om näringspolitikens inriktning. Utskottet redogör för sin syn på näringspolitikens inriktning, vilken överensstämmer med den som redovisas i budgetpropositionen och med vad som har överenskommit i överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. I en reservation (m, fp, kd, c) presenteras dessa partiers gemensamma uppfattning i frågan.

Motioner med förslag om andra anslagsbelopp än vad regeringen föreslagit avstyrks av utskottet. Företrädarna i utskottet för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet deltar inte i beslutet om anslag. De erinrar i särskilda yttranden om de budgetförslag som framlagts av respektive parti.

Regerings skrivelse (2003/04:8) med redogörelse för regelförenklingsarbetet behandlas också i betänkandet. Utskottet, som avstyrker ett stort antal motioner i ämnet, anser att regelförenkling är av största vikt för att Sverige skall kunna utvecklas som företagarnation och att regeringen bedriver ett ambitiöst arbete i denna fråga. Intrycket är också att de mål och ambitioner som kom till uttryck i riksdagens tillkännagivande hösten 2002 om intensifiering av regelförenklingsarbetet skall kunna uppnås. I en reservation (m, fp, kd, c) efterlyses åtgärder av regeringen i syfte att intensifiera regelförenklingsarbetet. Reservanterna finner det anmärkningsvärt att arbetet inte genomförts med större kraft mot bakgrund av riksdagens uttalande hösten 2002.

Utskottet avstyrker slutligen två motioner med yrkanden rörande kravet på Patent- och registreringsverket att kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som införs i aktiebolagsregistret och den därtill kopplade frågan om finansieringen av Svenska Akademiens ordbok. Utskottet erinrar om att riksdagen vid två tidigare tillfällen har gjort tillkännagivanden om en förändring av kravet på denna publicering, som enligt utskottets uppfattning är ineffektivt och kostnadskrävande. I slutändan är det företagen som får bära kostnaderna,

framhålls det. Vägledande för utskottets ställningstaganden att publiceringskravet bör förändras har varit omsorgen om framför allt småföretagen och att dessa inte skall belastas av kostnader i större utsträckning än vad som är nödvändigt. Utskottet finner inte anledning att ändra sitt ställningstagande i detta avseende. Företrädare för Justitiedepartementet har informerat utskottet om beredningsläget i frågan och presenterat en tankeskiss för en möjlig lösning. Utskottet tar inte ställning i sak till denna lösning men konstaterar att det nu pågår en aktiv beredning i Regeringskansliet med inriktning att en proposition skall kunna lämnas till riksdagen hösten 2004.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Innehållsförteckning.....	3
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	7
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning	9
Utskottets överväganden	10
Inledning	10
Näringspolitikens inriktning.....	11
Propositionen.....	11
Motionerna	15
Vissa kompletterande uppgifter.....	21
Utskottets ställningstagande	22
Regelförenkling.....	25
Skrivelsen.....	25
Inledning	25
Regeringens handlingsplan för minskad administrativ börda.....	25
Praktiska erfarenheter och resultat	27
Regelförenkling ur ett internationellt perspektiv	30
Motionerna	33
Vissa kompletterande uppgifter.....	39
Tidigare riksdagsbehandling	39
Uppdrag till Nutek.....	42
Småföretagsdelegationen.....	43
Företagens uppgiftslämnande	44
“One-stop-shop” för företagen	46
Utskottets ställningstagande	46
Fonden för svensk-norskt industriellt samarbete	48
Propositionen.....	48
Utskottets ställningstagande	49
Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv	49
Inledning	49
Näringspolitik.....	49
Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (26:1).....	49
Propositionen.....	49
Motionen	49
Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (26:2).....	50
Propositionen.....	50
Motionerna	50
Vissa kompletterande uppgifter.....	51
Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader (38:1)	52
Propositionen.....	52

Motionen.....	52
Vissa kompletterande uppgifter	52
Näringslivsutveckling (38:2)	54
Propositionen.....	54
Motionerna	54
Vissa kompletterande uppgifter	56
Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader (38:3)	56
Propositionen.....	56
Motionen.....	57
Turistfrämjande (38:4).....	57
Propositionen	57
Motionerna	57
Vissa kompletterande uppgifter	58
Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersöknings- verksamhet m.m. (38:5).....	59
Propositionen	59
Motionen.....	59
Vissa kompletterande uppgifter	60
Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning (38:6)	60
Propositionen.....	60
Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m. (38:7).....	60
Propositionen	60
Patent- och registreringsverket	60
Propositionen.....	60
Vissa kompletterande uppgifter	61
Patentbesvärslagen (38:8)	61
Propositionen.....	61
Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer) (38:9).....	62
Propositionen.....	62
Upprätthållande av nationell metrologi m.m. (38:10).....	62
Propositionen.....	62
Elsäkerhetsverket (38:11)	62
Propositionen.....	62
Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m.m. (38:12)	63
Propositionen.....	63
Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader (38:13).....	63
Propositionen.....	63
Rymdverksamhet (38:14)	63
Propositionen	63
Motionerna	64

Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien (38:15)	64
Propositionen.....	64
Konkurrensverket (38:16)	65
Propositionen.....	65
Motionerna	65
Vissa kompletterande uppgifter.....	66
Konkurrensforskning (38:17)	66
Propositionen.....	66
Motionerna	66
Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m. (38:18)	66
Propositionen.....	66
Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen (38:19).....	66
Propositionen.....	66
Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. (38:20)	67
Propositionen.....	67
Motionerna	67
Avgifter till vissa internationella organisationer (38:21).....	68
Propositionen.....	68
Revisorsnämnden	68
Propositionen.....	68
Sanering av statlig mark	68
Motionen	68
Vissa kompletterande uppgifter.....	69
Mätning av företagens administrativa börda	69
Motionen	69
Vissa kompletterande uppgifter.....	69
Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	70
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighets- verksamhet (39:1).....	70
Propositionen.....	70
Kommerskollegium (39:2)	70
Propositionen.....	70
Motionen	71
Exportfrämjande verksamhet (39:3).....	71
Propositionen.....	71
Motionen	72
Vissa kompletterande uppgifter.....	72
AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning (39:4).....	72
Propositionen.....	72
Investeringsfrämjande (39:5).....	73
Propositionen.....	73
Avgifter till internationella handelsorganisationer (39:6).....	73

Propositionen.....	73
Exportkreditnämnden	74
Propositionen.....	74
Konsumentpolitik	74
Marknadsdomstolen (40:1).....	74
Propositionen.....	74
Konsumentverket.....	74
Propositionen.....	74
Motionerna	75
Vissa kompletterande uppgifter	76
Allmänna reklamationsnämnden (40:3).....	76
Propositionen.....	76
Fastighetsmäklarnämnden (40:4).....	76
Propositionen.....	76
Åtgärder på konsumentområdet (40:5).....	77
Propositionen.....	77
Motionerna	77
Vissa kompletterande uppgifter	78
Bidrag till miljömärkning av produkter (40:6)	78
Propositionen.....	78
Motionerna	78
Utskottets ställningstagande	78
Patent- och registreringsverkets publiceringskrav	81
Bakgrund	81
Motionerna	83
Vissa kompletterande uppgifter	83
Budgetpropositionen för år 2004	83
Departementspromemorian Elektroniskt kungörande.....	84
Frågor i riksdagen.....	85
Information från Justitiedepartementet	86
Utskottets ställningstagande	86
Reservationer.....	88
1. Näringspolitikens inriktning (m, fp, kd, c)	88
2. Regelförenkling (m, fp, kd, c)	90
Särskilda yttranden.....	94
1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (m)	94
2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (fp).....	97
3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (kd)	98
4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (c)	101
Bilagor	
1. Förteckning över behandlade förslag.....	103
2. Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2004 inom utgiftsområde 24 Näringsliv	110

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Näringspolitikens inriktning

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sf326 yrkande 2, 2003/04:N211 yrkande 1, 2003/04:N291 yrkandena 3 och 6, 2003/04:N329 yrkande 1, 2003/04:N346 yrkande 1, 2003/04:N388, 2003/04:N412 yrkandena 1–3 och 29 och 2003/04:A305 yrkande 5.

Reservation 1 (m, fp, kd, c)

2. Regelförenkling

Riksdagen lägger regeringens skrivelse 2003/04:8 till handlingarna och avslår motionerna 2003/04:K416 yrkande 32, 2003/04:Kr254 yrkande 4, 2003/04:N4 yrkandena 1–7, 2003/04:N209, 2003/04:N227 yrkandena 1–3, 2003/04:N228 yrkandena 1 och 2, 2003/04:N240 yrkandena 1 och 2, 2003/04:N248 yrkandena 1 och 4–7, 2003/04:N291 yrkande 1, 2003/04:N329 yrkandena 17, 18 och 20, 2003/04:N336 yrkande 1, 2003/04:N346 yrkande 2, 2003/04:N347 yrkande 7, 2003/04:N348 yrkande 1, 2003/04:N411 yrkande 1, 2003/04:N412 yrkande 9 och 2003/04:A305 yrkande 7.

Reservation 2 (m, fp, kd, c)

3. Fonden för svensk-norskt industriellt samarbete

Riksdagen återkallar bemyndigandet för regeringen att ställa ut en kreditgaranti om högst 20 000 000 kr till Stiftelsen Fonden för svensk-norskt industriellt samarbete. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 utgiftsområde 24 punkt 1.

4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv

a) Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2004 för ramanslaget 38:14 Rymdverksamhet ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 539 000 000 kr under år 2005 och 573 000 000 kr efter år 2005. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 utgiftsområde 24 punkt 2.

b) Riksdagen bemyndigar regeringen att i samråd med Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening genomföra sådana förändringar i avtalet den 1 juli 1992 om Sveriges exportråd mellan staten och Sveriges Allmänna Exportförening som inte gäller användningen av de statliga medlen eller den huvudsakliga inriktningen av verksamheten. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 utgiftsområde 24 punkt 3.

c) Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2004 ställa ut exportkreditgarantier intill ett belopp av högst 200 000 000 000 kr inklusive tidigare utfärdade garantier. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 utgiftsområde 24 punkt 4.

d) Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2004 ställa ut investeringsgarantier intill ett belopp av högst 10 000 000 000 kr inklusive tidigare utfärdade garantier. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 utgiftsområde 24 punkt 5.

e) Riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2004 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 utgiftsområde 24 punkt 6.

f) Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2004 för ramanslaget 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 950 000 000 kr under år 2005 och 950 000 000 kr under åren 2006–2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 utgiftsområde 24 punkt 7.

g) Riksdagen anvisar för budgetåret 2004 anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt regeringens förslag i bilaga 2. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:1 utgiftsområde 24 punkt 8.

h) Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Fi240 yrkande 25 i denna del, 2003/04:L353 yrkande 6, 2003/04:MJ473 yrkande 7, 2003/04:N205, 2003/04:N211 yrkande 2, 2003/04:N212, 2003/04:N230, 2003/04:N347 yrkande 2, 2003/04:N369, 2003/04:N381, 2003/04:N389 yrkandena 8–15, 2003/04:N411 yrkandena 3–8 och 2003/04:N412 yrkande 30.

5. Patent- och registreringsverkets publiceringskrav

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:N232 och 2003/04:N354 yrkandena 1–3.

Stockholm den 2 december 2003

På näringsutskottets vägnar

Marie Granlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Marie Granlund (s), Per Bill (m)*, Ingegerd Saarinen (mp), Nils-Göran Holmqvist (s), Eva Flyborg (fp)*, Sylvia Lindgren (s), Ann-Marie Fagerström (s), Lennart Beijer (v), Karl Gustav Abramsson (s), Ulla Löfgren (m)*, Carina Adolfsson Elgestam (s), Yvonne Ångström (fp)*, Åsa Torstensson (c)*, Anne Ludvigsson (s), Anne-Marie Pålsson (m)*, Lars Johansson (s) och Lars Lindén (kd)*.

* Har avstått från att delta i beslutet under punkt 4.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2003/04:1 (budgetpropositionen) såvitt gäller utgiftsområde 24 Näringsliv,

dels skrivelse 2003/04:8 med redogörelse för regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag,

dels 1 motion som väckts med anledning av skrivelsen,

dels 30 motioner från allmänna motionstiden.

Uppllysningar och synpunkter i ärendet har inför utskottet lämnats av företrädare för Justitiedepartementet, Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Forum för småföretagsforskning och Svenska Riksförbundet Nationellt Resurscentrum för kvinnor. På utskottets uppdrag har riksdagens utredningstjänst gjort en förstudie om statliga stöd till forskning och utveckling i företag, vilken redovisats för utskottet.

Utskottets överväganden

Inledning

Riksdagen har den 19 november 2003 fattat beslut om ramarna för de olika utgiftsområdena för år 2004 och beslut om en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för åren 2005 och 2006 och därvid ställt sig bakom de ramar för utgiftsområde 24 Näringsliv som angivits i budgetpropositionen (prop. 2003/04:1, bet. 2003/04:FiU1). I reservationer (m; fp; kd; c) förordades avvikelser från dessa ramar. Av följande tabell framgår regeringens och de olika partiernas förslag. Ramen för utgiftsområde 24 för år 2004 är ca 3,5 miljarder kronor.

Tabell Utgiftsområde 24 Näringsliv

År	Ram	Avvikelser från ramen (miljoner kronor)			
		m	fp	kd	c
2004	3 491	- 98	- 107	- 55	- 130
2005	3 627	- 120	- 107	- 41	- 140
2006	3 656	- 120	- 107	- 21	- 147

Efter ett inledande avsnitt om näringspolitikens inriktning och ett avsnitt om regelförenkling redovisas i det följande regeringens förslag avseende de olika verksamheter som ingår i utgiftsområde 24 och motsvarande förslag i aktuella motioner. De förslag som framlagts i motionerna (m; fp; kd; c) har dock som utgångspunkt en annan ram för utgiftsområdet än vad regeringen har föreslagit och vad riksdagen har ställt sig bakom. Beslut om anslag inom ett utgiftsområde skall, enligt budgetprocessens regler, fattas genom *ett* beslut. De olika anslagen skall alltså fastställas i ett och samma beslut.

Näringspolitikens inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om näringspolitikens inriktning. Utskottet redogör för sin syn på näringspolitikens inriktning, vilken ligger i linje med den som redovisas i budgetpropositionen och med vad som har överenskommit i överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. *Jämför reservation 1 (m, fp, kd, c).*

Propositionen

Politikområdet *Näringspolitik* omfattar följande sex verksamhetsområden: kapitalförsörjning; entreprenörskap, information, rådgivning och kompetensutveckling; enkla och ändamålsenliga regler samt tillstånd och tillsyn; väl fungerande marknader; forskning och utveckling; omvärldsanalys, utvärdering och statistik.

Målet för politikområdet *Näringspolitik* är att främja en hållbar ekonomisk tillväxt och en ökad sysselsättning genom fler och växande företag. En ökad ekonomisk aktivitet genom nya företag och fler företag som växer är grundläggande för att främja tillväxten både i Sverige och i Europa. Tillväxten är i sig en förutsättning för att värna om och utveckla arbetstillfällena och välfärd. I budgetpropositionen för år 2003 redovisade regeringen en ambition att antalet nystartade företag, liksom antalet personer som är företagare, skall öka. Näringspolitiken är inriktad på att uppnå dessa mål. Den sviktande konjunkturen motiverar en skarpare planering för att uppnå målen.

Antalet företag har ökat under perioden 1997–2001, påpekas det i propositionen. Som en följd av den internationella konjunkturen minskade dock antalet företag mellan åren 2001 och 2002. Cirka 541 000 företag (exklusive företag inom jordbruk, skog och fiske samt finansiell verksamhet) bedrev näringsverksamhet under år 2002. Jämfört med år 1997 har antalet företag ökat med 15 %. Av de 547 000 företag som bedrev näringsverksamhet år 2001 var 425 000 (78 %) verksamma inom tjänstesektorn. Antalet företag inom tjänsteproducerande branscher har under perioden 1997–2001 procentuellt sett ökat mer än antalet inom varuproducerande branscher. Cirka 97 % av alla företag har färre än 20 anställda, varav majoriteten är s.k. soloföretag, dvs. företagaren har inga anställda. Stora företag med fler än 250 anställda utgör endast 0,2 % av alla företag men är viktiga från sysselsättningssynpunkt, eftersom de står för 40 % av antalet anställda. I genomsnitt uppgick antalet anställda per företag till 4,2 personer under år 2001. Under perioden 1997–2001 ökade antalet anställda i företag från drygt 2 miljoner till knappt 2,3 miljoner personer.

Antalet nystartade företag ökade år 2002 till 37 400 företag. Sedan år 1994 har antalet nystartade företag legat stabilt på en nivå runt 36 000 företag. Under slutet av 1980-talet och början av 1990-talet var antalet nystartade

företag i genomsnitt 23 000 företag per år. Av de nystartade företagen år 2002 var 84 % tjänsteproducerande företag och 16 % varuproducerande företag. Cirka 20 % av de personer som startade nya företag år 2002 hade utländsk bakgrund. Av de nya företagen inom tjänstesektorn hade 21 % av grundarna utländsk bakgrund, medan motsvarande andel inom industrisektorn var 16 %. Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) har i en rapport visat att drygt hälften av de företag som startade sin verksamhet under år 1998 fortfarande var verksamma tre år efter start. Antalet företagskonkurser ökade år 2002 för tredje året i rad. Jämfört med år 2001 ökade antalet med 7 %. Drygt 7 900 företagskonkurser beslöts av tingsrätten under år 2002. Det är aktiebolagen som står för det ökande antalet konkurser. Företagsformerna enskild firma och handelsbolag visar på en konstant nedgång i antalet konkurser sedan år 1992. Antalet anställda personer som berördes av konkurs år 2002 uppgick till knappt 27 000 personer, vilket var en ökning med 12 % jämfört med år 2001. 353 400 företagare (exklusive jordbruk, skog och fiske) var verksamma under år 2002. Efter toppnoteringen år 2000 med 359 800 företagare syns alltså en liten tillbakagång av antalet företagare under de senaste åren. Fördelningen mellan manliga och kvinnliga företagare har under perioden 1990–2002 varit relativt konstant med i genomsnitt 74 % män och 26 % kvinnor. Antalet kvinnor som startar nya företag ökar dock och uppgår nu till ca 30 % av antalet nyföretagare. Antalet utlandsfödda företagare (inkl. medhjälpande familjemedlemmar) uppgick år 2002 till 41 700 personer, vilket utgör 11,6 % av det totala antalet företagare, en andel som har minskat under senare år. Andelen företagare per sysselsatt för utlandsfödda är högre än för befolkningen totalt.

Under rubriken Politikens inriktning sägs att ökat företagande är av stor betydelse för den svenska tillväxten och sysselsättningen. Regeringen arbetar med att utveckla gynnsamma förutsättningar för företagandet, både för att öka nyföretagandet och för att få redan etablerade företag att växa. Särskilt prioriterade områden inom näringspolitiken är insatser för att tillförsäkra utbud av kapital (särskilt i tidiga utvecklingsfaser), åtgärder som gynnar ökat entreprenörskap, tydligare och tillgängligare information och rådgivning samt enklare regler för företagare, enklare administrativa rutiner vid företagsstart, gynnsamma konkurrensvillkor samt insatser inom bl.a. design och miljödriven näringslivsutveckling för ökad konkurrenskraft. Den svenska näringspolitikens inriktning ligger även väl i linje med EU:s sysselsättningsstrategi och dess mål och riktlinjer. Hur Sverige genomför sysselsättningsstrategin redovisas årligen i den nationella handlingsplanen för sysselsättning.

Regeringen har initierat ett arbete med att ta fram en innovationsstrategi för hållbar tillväxt och förnyelse, sägs det i propositionen. I det grundläggande arbetet har företrädare för näringsliv, arbetsmarknadens parter och universitet och högskolor deltagit. Målet för innovationsstrategin är att förstärka Sveriges förmåga att skapa kunskap och omsätta den till en hållbar tillväxt och nya arbetstillfällen. För detta krävs en sammanhållen politik inriktad på att underlätta förnyelse. Detta mål ligger helt i linje med de ambitioner

regeringen uttalade i vårpropositionen om att samverkan mellan näringsliv, högskola och samhälle skall utvecklas på nationell och regional nivå, att entreprenörskap skall underlättas, att företagandets villkor skall förbättras, att flödet av kunskap mellan forskning, utbildning och näringsliv skall underlättas och att Sveriges styrkor inom forskning och profilområden skall bibehållas och utvecklas. Målet för den regionala utvecklingspolitiken skall uppnås genom åtgärder inom bl.a. näringspolitiken.

Under rubriken Miljödriven näringslivsutveckling och miljöteknikexport erinras om att regeringen, tillsammans med samarbetspartierna, i det s.k. 121-punktsprogrammet har tagit initiativ till en satsning på miljödriven näringslivsutveckling och miljöteknikexport. Satsningen skall ses i ett längre tidsperspektiv men i första hand genomföras under en period om fem år. Regeringen ser det som angeläget att skapa starkare länkar mellan offentlig och privat sektor vad avser forskning, teknikutveckling, kommersialisering och internationalisering av den svenska miljötekniken. Kopplingen mellan idéer, produkter och tjänster samt försäljning skall stärkas. Satsningar skall inriktas på områden där Sverige och svenska företag har särskild kompetens och genomföras i samverkan med relevanta statliga, regionala och lokala aktörer samt företag. Insatserna skall genomföras i samverkan med andra initiativ, främst inom utbildningspolitiken, miljöpolitiken, biståndspolitikerna och den regionala utvecklingspolitiken. Nätverkssamarbete och klusterutveckling skall prioriteras. Strategiska exportmarknader, geografiskt eller på annat sätt avgränsade, skall prioriteras.

Miljötekniksektorn är ett av framtidens tillväxtområden med en snabbt växande världsmarknad. Hög miljöprestanda blir ett allt viktigare konkurrensmedel. Ökad miljömedvetenhet och intresse för ekologisk hållbarhet hos allt större kundgrupper och alltfler marknader skapar efterfrågan och därmed globalt stor tillväxtpotential. Sverige har en betydande roll och god image som pådrivare av förbättringar på miljöområdet internationellt. Svenska företag och svensk forskning ligger långt framme på många områden. Miljömedvetenheten och de höga miljökraven i Sverige har inneburit att industrin anpassat sin produktion och infört miljövänligare produktionsprocesser. Sverige är världsledande när det gäller att ta fram patent inom miljöteknik, patent som för närvarande dessvärre ofta vidareutvecklas och kommersialiseras i utlandet. Sverige behöver därför bli bättre på att utveckla och kommersialisera produkter och tjänster inom miljöteknik. Sveriges styrka ligger i en helhetsyn som fokuserar på det ekologiskt hållbara samhället. Sverige har hela systemlösningar att presentera avseende hållbara kretslopp inom flera områden, såsom vatten, avfall och biobränslen, medan det inom andra områden krävs ytterligare utvecklingsarbete. För att bibehålla denna framskjutna position krävs ett ständigt utvecklingsarbete men även samordning, framtagande och presentation av nya systemlösningar. Inventering av resurser och tillgångar inom landet skall matchas mot exportkrav vilka behöver identifieras genom omvärldsanalyser. I många delar av världen behövs stora investeringar för att komma till rätta med de snabbt ökande miljöproblemen. Här har den

svenska resursbasen synnerligen goda förutsättningar att erbjuda ekonomiskt och ekologiskt hållbara lösningar. Samtidigt är den svenska exportvolymen för närvarande begränsad.

När det gäller politikområdet *Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande* sägs att målet är en effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU, ett förstärkt multilateralt handelssystem inom Världshandelsorganisationen (WTO) samt ökad svensk export och ökade utländska direktinvesteringar i Sverige. Under rubriken Politikens inriktning sägs att Sverige är en del i den internationella ekonomin och är för sitt välstånd och sin framtida utveckling beroende av den globala ekonomiska utvecklingen och ett omfattande ekonomiskt utbyte med omvärlden. Detta illustreras av att Sveriges export år 2002 motsvarade omkring 60 % av den totala varuproduktionen. Regeringens arbete med att åstadkomma tillväxt och sysselsättning hänger nära samman med utvecklingen på det internationella planet. Genom ett aktivt och kraftfullt agerande för frihandel, för förutsägbara och konkurrensneutrala spelregler och för en väl fungerande inre marknad och genom handels- och investeringsfrämjandet bidrar verksamheten inom politikområdet till att öka den långsiktiga tillväxttakten i svensk ekonomi, liksom till att uppnå regeringens sysselsättningsmål.

Sveriges arbete för en friare världshandel förenas inom den samlade utrikespolitiken med en strävan efter en ekonomiskt, ekologiskt, jämställd och socialt hållbar utveckling samt ett förstärkt handelsrelaterat tekniskt bistånd. Det är av stor vikt att utvecklingsländerna integreras i världshandelssystemet och bistås i att utnyttja dess fördelar. Det är också viktigt att främja företagens etiska, sociala och miljömässiga ansvar samt att bekämpa korruption. Sverige är en betydande handelsnation, även i ett globalt perspektiv, och har en ledande position inom många branscher, såväl nya som etablerade. Väl fungerande marknader och ett väl fungerande regelverk för världshandeln är av avgörande betydelse för Sveriges ekonomi. Inte minst viktigt för Sverige är att EU:s inre marknad och det multilaterala handelsregelverket i WTO fungerar väl, att Sverige är attraktivt för utländska investeringar och att den globala ekonomiska utvecklingen, liksom utvecklingen i närområdet, är gynnsam.

Beträffande politikområdet *Konsumentpolitik* sägs att de nuvarande målen för konsumentpolitiken fastställdes av riksdagen i november 2001 i enlighet med propositionen om en handlingsplan för konsumentpolitiken 2001–2005 (prop. 2000/01:135, bet. 2001/02:LU2). De övergripande målen för konsumentpolitiken är följande:

- Konsumenternas ställning och inflytande på marknaden skall stärkas – inflytandemålet.
- Hushållen skall ha goda möjligheter att utnyttja sina ekonomiska och andra resurser effektivt – hushållningsmålet.
- Konsumenternas hälsa och säkerhet skall skyddas – säkerhetsmålet.
- Sådana konsumtions- och produktionsmönster skall utvecklas som minskar påfrestningarna på miljön och bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling – miljömålet.

– Konsumenterna skall ha tillgång till god vägledning, information och utbildning – kunskapsmålet.

Målen skall vara styrande för såväl det nationella konsumentpolitiska arbetet som Sveriges arbete i EU och andra internationella forum. En ökad välfärd och en bättre fördelning av resurser är grunden för regeringens politik. Konsumentpolitiken är ett viktigt verktyg för att uppnå dessa mål. Konsumentens val sker inte endast utifrån egen behovstillfredsställelse, utan också utifrån miljömässiga och andra etiska hänsyn. Konsumenten måste ha förutsättningar att göra aktiva val på marknaden och känna att det är meningsfullt att välja. God information och ett effektivt skydd är därvid viktiga medel. Att stödja konsumenterna med kunskap och information är därför en övergripande konsumentpolitisk prioritering. Konsumentpolitiken, vars övergripande inriktning är att konsumenterna skall vara starka och välinformerade, är en viktig förutsättning för en fungerande marknadsekonomi.

Konsumentpolitiken är en del av välfärdspolitiken och skall stödja enskilda människor i deras egenskap av konsumenter för att ge dem ett större inflytande och för att få dem att känna sig trygga på marknaden. Välinformerade konsumenter kan också bidra till en förbättrad miljö och hållbar utveckling genom eget agerande vid inköp och användning av produkter och tjänster. Den svenska konsumentpolitiken är en del av den europeiska konsumentpolitiken. Med en ökande gränsöverskridande handel, bl.a. genom de nya möjligheter som näthandeln erbjuder, och med en ökad rörlighet mellan länderna blir betydelsen av en hög skyddsnivå även på EU-nivå allt viktigare. Konsumentfrågorna är därför prioriterade i Sveriges EU-arbete.

I den tidigare nämnda propositionen om en handlingsplan för konsumentpolitiken 2001–2005 angavs följande åtta delmål som gäller för perioden 2001–2005 och som tydliggör regeringens prioriteringar inom ramen för de nämnda fem övergripande målen för konsumentpolitiken: 1. Vägledning, information och utbildning; 2. Inflytande; 3. Finansiella marknader; 4. Produktsäkerhet och marknadskontroll; 5. Konsumentforskning; 6. Prisinformation; 7. Nyligen konkurrensutsatta marknader; 8. Miljö.

Motionerna

I motion 2003/04:N248 (m), med rubriken Ett företagsklimat i världsklass, redovisas Moderata samlingspartiets syn i frågan om näringspolitikens inriktning, dock utan något förslag till riksdagsbeslut. Partiets politik syftar till att skapa ett bättre, rikare och tryggare Sverige, där välfärden förbättras för alla. För detta måste den ekonomiska tillväxten öka. En politik för företagande krävs för att stimulera tillväxt, men en politik för företagande är också en politik för frihet, säger motionärerna. De påpekar att det inte finns någon enskild åtgärd som kan ge Sverige ett företagsklimat i världsklass, utan det krävs ett antal åtgärder på många områden. En grundbult i den föreslagna politiken är att ta bort hinder för företagande. Framgångsrikt företagande handlar om att hitta nya sätt att kombinera insatsvaror, arbete och kunnande till varor och tjänster – att höja produktiviteten – anför motionärerna. De

påpekar att produktiviteten i näringslivet kan öka, antingen inom existerande företag eller genom att nya företag tillkommer och gamla försvinner. Därför är det viktigt att villkoren är goda både för etablerade företag och för nyföretagande. I Sverige finns brister på båda områdena, anser motionärerna och hänvisar till att ägande och huvudkontor ofta flyttar utomlands samt att nyföretagandet är svagt och att små företag växer dåligt. I den största internationella analys av företagsklimat som genomförts (Global Entrepreneurship Monitor 2002) får Sverige en bottenplacering, 31:a plats bland de 37 länder som ingår i studien, uppger motionärerna.

För de stora svenska företagen blir Sverige allt mindre betydelsefullt, säger motionärerna vidare. Samtidigt behöver Sverige de stora företagen, inte bara för att de genom investeringar skapar arbete och tillväxt, utan också för att de skapar möjligheter för nya företag att etableras och växa till. Att företag köper upp andra företag och investerar över nationsgränser är en naturlig följd av internationaliseringen och av den europeiska integrationen, menar motionärerna. De anser att problemet för svenskt vidkommande är att utflyttningen av ägande, huvudkontor och investeringar är större än motsvarande flöden åt andra hållet. Bakgrunden till att ägandet av svenskt näringsliv i allt större utsträckning ligger utomlands är dels den svaga kapitalbildningen i Sverige, dels att det svenska skattesystemet missgynnar svenska ägare i förhållande till utländska ägare, anför motionärerna. De uppger att om de investeringar som består i att företag köper andra företag räknas bort så investerar svenska företag mer utomlands än vad utländska företag investerar i Sverige. För att ägandet av stora företag, liksom deras huvudkontor, skall finnas i Sverige och för att svenska och utländska företag skall välja att investera i Sverige måste villkoren vara minst lika goda som i andra länder, anför motionärerna. De anser dock att situationen för små företag är ännu allvarigare än för de stora företagen. Sverige har färre små och medelstora företag i förhållande till sin befolkning än något annat jämförbart land, konstaterar motionärerna. De hävdar att det har skett en kraftig nedgång av nyföretagandet under de senaste åren och hänvisar till registreringsstatistik från Patent- och registreringsverket (PRV), enligt vilken det totala nyföretagandet fallit med en fjärdedel sedan år 1993. Siffrorna för de åtta första månaderna år 2003 pekar på en fortsatt fallande trend.

Två tillkännagivanden begärs i motion 2003/04:N291 (m), nämligen om orsakerna till utflyttningen av företag och ägande från Sverige och om åtgärder för ett stärkt företagar- och företagsklimat. Efter utfallet i folkomröstningen om euron behövs, enligt motionären, ett stärkt företags- och företagarklimat, i form av sänkta skatter på arbete, kunskap, företagande och företagsägande, förenkling av företagandets regelbörda, ökade satsningar på vägar och en bättre fungerande skola. En indikation på bristerna i klimatet för företagande, kunskap och jobb är, anför motionären, att ca 50 stora svenska företag förlagts utomlands de senaste åren – antingen genom flytt av huvudkontor eller genom utländskt ägande. Cirka 60 000 jobb beräknas ha gått förlorade under 1990-talet som effekt av att svenska företag lämnade landet. Andelen

utlandsägda företag som är verksamma i Sverige föll från 43 % år 1993 till 5 % år 2002, säger motionären. Han anser att debatten om företagsflytt ofta har fokuserats på enskilda företags agerande men att det centrala är det politiska ansvaret för det svenska näringsklimatet.

I motion 2003/04:N388 (m) föreslås ett tillkännagivande om åtgärder för att stärka konkurrenskraften. I årets regeringsdeklaration har stärkt konkurrenskraft satts främst på regeringens prioriteringslista, vilket är utmärkt, säger motionären och anser att en tillväxtvänlig politik måste grundas på att viljan att satsa och arbeta uppmuntras. Att konkurrenskraften försvagats och klimatet för nya idéer och entreprenörskap försämrats framkommer genom PRV:s statistik som visar färre ansökningar om patent, färre nyregistreringar av företag och fler avregistrerade företag, anför motionären. Hon anser att kompetens, kunskap och idékraft är grunden för stärkt konkurrenskraft och att denna visas av att företag vill förlägga sin verksamhet i Sverige i stället för i andra länder. Politiska beslut kan bidra till stärkt konkurrenskraft genom privatisering av tjänster som produceras i offentlig regi, menar motionären.

Ett tillkännagivande om behovet av fler och växande företag föreslås i motion 2003/04:A305 (m). För att skapa förutsättningar för fler och växande företag krävs en förändrad politik, anför motionärerna. De menar att det krävs en mängd förändringar. Regering och riksdag måste göra det lättare att starta och driva företag genom olika åtgärder, t.ex. införande av en ny och förenklad företagsform, borttagande av byråkrati och regelkrångel i samband med startande och drivande av företag, avveckling av etableringshinder, skapande av en ökad rättssäkerhet, införande av en företagsvänligare miljöbalk och bättre konkurrensvillkor samt slopande av överbeskattningen av företagande och investeringar, anför motionärerna.

I motion 2003/04:Sf326 (fp) begärs ett tillkännagivande om åtgärder för nya jobb genom förbättringar för företagande. Genom en ny syn på företagare och enklare regler för företagande, sänkningar av arbetsgivaravgifter och av tillväxtfientliga skatter kan många nya arbeten uppstå, anför motionärerna. De erinrar om tjänstesektorns betydelse för nyföretagande och nya arbetstillfällen. Det finns en stor efterfrågan på hushållsnära tjänster, men det höga skatteuttaget hindrar efterfrågan och utbud från att mötas på en vit marknad, säger motionärerna. De anser att regelverk och administration kring företag är krångliga och dåligt anpassade till små företag och att enkla startpaket bör finnas tillgängliga för personer som avser att starta företag.

Folkpartiets syn på hur företagsklimatet bör utformas redovisas också i motion 2003/04:N411 (fp) – dock utan särskilt förslag till riksdagsbeslut. Det är företagandet som bär upp välfärden, sägs det i motionen. Sverige behöver en ny politik som tar till vara den stora potentialen för företagande och tillväxt, anför motionärerna. För att uppnå detta behövs bl.a. sänkta skatter för företag och företagare, mindre krångel och enklare regler för företagande och åtgärder för att stärka konkurrensen. Andelen företagare i Sverige är fortfarande låg i jämförelse med många andra länder och antalet företagare har minskat, långsamt men stadigt, sedan flera år tillbaka, säger motionärerna. De

anser att minskningen dock inte beror på att det saknas företagsidéer i Sverige och hänvisar till att svenskarna enligt Europeiska patentkontoret är bland de mest innovativa i Europa, räknat efter antalet ansökningar om nya patent i relation till befolkningsstorleken. Idéer och patentansökningar leder normalt till att företag startas, men i Sverige sker detta i mindre utsträckning än i andra länder, påpekar motionärerna. Svenska idéer som får patent ger upphov till arbetstillfällen i andra länder i stället för i Sverige, sägs det – en utveckling som måste hejdas. Motionärerna anser att det behövs fler små och medelstora företag i Sverige, med hänvisning till att småföretag sägs vara mindre benägna att säga upp anställda vid en konjunkturedgång.

I motion 2003/04:N412 (kd) föreslås tillkännagivanden i fyra avseenden, nämligen om grundläggande principer för ett gott näringslivsklimat, om statens roll i näringspolitiken, om etikens betydelse för en fungerande marknad samt om näringspolitikens mål. Kristdemokraternas ekonomiska politik vilar på grundtanken att arbete och välfärd åt alla bara kan uppnås genom att ansvarstagande individer, familjer och företag tillåts att utvecklas och växa med stabila regler. Det privata näringslivet utgör grunden för Sveriges välfärd, säger motionärerna. De menar att en regering som vill åstadkomma ekonomisk utveckling, förstärkt välfärd och arbetstillfällen måste bedriva en näringspolitik som stimulerar enskilda initiativ och företagande, varvid politikens roll är att skapa en god jordmån för nya och växande företag. Målet för Kristdemokraternas näringspolitik är att bygga en långsiktig och stabil grund för välfärden och sysselsättningen genom ökat företagande inom sociala och ekologiska ramar, vilket också står i samklang med Kristdemokraternas målsättning att uppmuntra ett ökat personligt ansvarstagande, sägs det. Företag, medarbetare och huvudkontor flyttar från Sverige till länder som har ett bättre företagsklimat än Sveriges, anför motionärerna.

Ett inte oväsentligt problem är en allmän försvagning av det etiska medvetandet och rättsuppfattningen, vilket även gäller det ekonomiska livet, säger motionärerna vidare. De anser att en sund marknadsekonomi förutsätter en etisk grund, där faktorer som personligt ansvarstagande och hederlighet betonas mer. Det finns tydliga gemensamma drag för de områden där nyföretagande blomstrar, nämligen tillit och samarbete, hävdar motionärerna. De konstaterar att tillit inte är något som skapas genom politiska beslut, men menar att politiken måste bidra till att samhällets inneboende tillit förstärks. En central princip i den kristdemokratiska ideologin är att det personliga ansvarstagandet måste stärkas. Etik fungerar som ett fundament för rätt och lagstiftning, genom att minska behovet av en krånglig och omfattande lagstiftning samt kostsamma och komplicerade affärskontrakt, säger motionärerna. De påpekar att det svenska samhället har byggts upp kring den etik som den kristna traditionen står för, bl.a. hederlighet, rättvisa, personligt ansvarstagande, solidaritet med medmänniskor och respekt för andras egendom.

Kristdemokraterna föreslår följande mål för näringspolitiken: Politiken skall främja en hållbar ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning genom fler och växande företag. Det är också viktigt att regeringen sätter upp konkreta

mätbara mål, anser motionärerna och påpekar att det inom näringspolitiken finns flera områden där det bör formuleras målsättningar som är uppföljningsbara. Som exempel nämns regelförenklingar, där målet föreslås formuleras så, att företagets kostnader för den administrativa bördan till följd av regelverk skall minskas med 15 % under innevarande mandatperiod. Kristdemokraterna anser också att regeringen snarast till riksdagen bör lämna förslag till mål för andel kommersialiserade patent och ett mål för andel av arbetskraften som skall vara sysselsatt i privat sektor. Statens roll i samhällsekonomin skall vara att sätta ramar och övervaka spelreglerna på marknaden, att ansvara för samhällsplanering och infrastruktur samt att skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt, säger motionärerna sammanfattningsvis. De menar att när staten agerar såväl domare som spelare på marknaden är risken stor att konkurrensen snedvrids och att investeringar inte görs på ett optimalt sätt i de företag som har de bästa förutsättningarna.

Ett tillkännagivande om attityder till företagande föreslås i motion 2003/04:N346 (kd). Över 700 000 företag har färre än fem anställda och ca 30 % av arbetskraften arbetar i dessa företag, säger motionärerna. De påpekar att inte ett enda nytt storföretag har kommit till i Sverige under de senaste 30 åren, men att många stora och medelstora företag har flyttat från Sverige. Kristdemokraterna vill särskilt arbeta för de små företagens möjligheter att utvecklas. Under alltför lång tid har företagare från socialdemokratiskt håll enbart betraktats som skatteobjekt, hävdar motionärerna. De menar att attityden inte sällan har varit att de flesta företagare är potentiella skattesmitare som behöver hållas efter genom fler och hårdare regler. Det är förödande för Sveriges utveckling att Socialdemokraterna har en så negativ grundinställning till företagande, anför motionärerna. De uppger att i Sverige finns bara hälften så många företagare som i flera andra länder på en jämförbar utvecklingsnivå. De hänvisar till statistik från ITPS enligt vilken 4 467 företag försattes i konkurs under det första halvåret 2003, vilket innebär en ökning med 10 % jämfört med samma period år 2002. Trots en liten uppgång av nyföretagande under år 2002 uppvisade nio län minskningar inom industrisektorn i förhållande till år 2001, konstaterar motionärerna.

I motion 2003/04:N211 (kd) föreslås ett tillkännagivande om betydelsen av ett gott företagsklimat så att företagen stannar kvar i Sverige. Kristdemokraterna har vid upprepade tillfällen påtalat vikten av gynnsamma villkor för små och medelstora företag, erinrar motionären om. Hon menar dock att betingelserna för storföretagen inte är mindre viktiga. Vanligtvis är de små företagen underleverantörer till de större, säger motionären. Hon påpekar att under de senaste 30 åren har inga nya storföretag som startats stannat kvar i Sverige och att idéer som vuxit fram i Sverige förverkligas i andra länder. Stora företag flyttar, enligt motionären, ofta till länder som är mer företagsvänliga – en utveckling som är allvarlig och måste brytas. Det är av stor vikt att svenska storföretag får likvärdiga villkor med sina konkurrenter i andra länder, anför motionären och nämner såväl ekonomiska garantier som snabba myndighetsbeslut som exempel på sådana villkor.

Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om att en ökad tillväxt skall bidra till en ekonomisk utveckling som är både miljömässigt och socialt uthållig, anför det i motion 2003/04:N329 (c). Tillväxt är ett av samtidens mest omhuldade begrepp, säger motionärerna. De anser att Centerpartiet utgör ett undantag bland partierna genom att framhålla ett underifrånperspektiv på tillväxt. Det betyder att fokus skall läggas på människorna som tillväxtskapande faktorer och att tillväxt inte anses kunna kommenderas fram centralt via storskaliga strukturer. En metod att definiera tillväxt är det gängse sättet att mäta ekonomisk tillväxt, dvs. genom den årliga förändringstakten av bruttonationalprodukten (BNP), konstaterar motionärerna. Den regionala motsvarigheten till BNP-måttet är bruttoregionprodukten (BRP) som mäter förädlingsvärdet vid samtliga arbetsplatser i en region. En hög nationell tillväxt förutsätter att regionernas förädlingsvärden i de olika näringsgrenarna ökar, påpekar motionärerna. De menar dock att BNP i sig självt inte är något mått på vare sig välbefinnande eller livskraftiga samhällen, eftersom det utelämnar t.ex. fördelningsaspekter, miljö, demokrati och livskvalitet. Centerpartiet anser att en ökad tillväxt skall bidra till en ekonomisk utveckling som är både miljömässigt och socialt uthållig, sägs det.

För att skapa tillväxt behövs en tillväxtfrämjande politik, anför motionärerna vidare. De påpekar att om Sveriges topplacering i tillväxtligan år 1970 hade bestått, så hade varje familj haft ca 5 000 kr mer att förfoga över varje månad. Sverige behöver fler entreprenörer och fler småföretag, eftersom det är i dessa dynamiska miljöer som jobben skapas och där som tillväxten uppstår, säger motionärerna. De bedömer att fler småföretag kommer att fokusera kring humankapitalet – tjänsteföretag, upplevelseindustri och kunskapsintensiva företag. Centerpartiet anser, som nämnts, att tillväxt skapas av människor, inte av system och strukturer, men för att detta skall kunna ske behövs det förändringar i både system och strukturer. I forskning och studier kring förutsättningarna för företagande och tillväxt tas begrepp upp som innovationsförmåga, rörlighet, dynamik, kreativitet, tillit, attityder, förtroende, kompetensbaserade nätverk, kunskaper, mångfald och marknadskonfrontation, varvid de fyra förstnämnda begreppen berör de områden där småföretag är framgångsrika, säger motionärerna. Småföretagen anses därför ha en nyckelroll i att skapa tillväxt. I den tidigare nämnda internationella undersökningen av entreprenörskap i olika delar av världen (Global Entrepreneurship Monitor 2002) har ett positivt samband mellan höga nivåer av entreprenörskap och hög BNP konstaterats, sägs det. Villkoren för småföretagande behöver kraftigt förbättras, anser motionärerna. De menar att det krävs helt andra attityder än de som råder för närvarande för att skapa ett läge då människor vågar expandera en verksamhet eller vågar starta företag. Verket för näringslivsutveckling (Nutek) har pekat på att väl fungerande utbildnings- och transportinfrastruktur, effektiv kapitalförsörjning samt konsekvent lagstiftning och stödjande regelverk är viktiga för att småföretag skall kunna starta och verka, erinrar motionärerna avslutningsvis om.

Vissa kompletterande uppgifter

Frågan om näringspolitikens inriktning behandlades under föregående riksmöte i anslagsbetänkande 2002/03:NU1. Utskottet redovisade sin syn i frågan och noterade att den låg i linje med den som redovisades i den då aktuella budgetpropositionen och med vad som hade överenskommit i överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. I en reservation (m, fp, kd, c) redovisades dessa partiers gemensamma syn på näringspolitikens inriktning. Riksdagen följde utskottet.

I regeringsförklaringen den 16 september 2003 inbjöd statsminister Göran Persson till en bred samverkan med de politiska partierna, arbetsmarknadens parter och andra centrala organisationer för att utveckla Sverige (prot. 2003/04:2). Ett program för ett konkurrenskraftigt, attraktivt och framtidsinriktat Sverige i god sammanhållning behöver förverkligas, sade statsministern. Innehållet i ett sådant program skisserades under följande tio rubriker: 1. Svensk konkurrenskraft skall hävdas; 2. Sverige skall utvecklas i sammanhållning; 3. Infrastrukturen skall länka ihop Sverige; 4. Ett mänskligare arbetsliv och kamp mot ohälsan; 5. Ungdomars och invandras sysselsättning skall öka; 6. Sverige skall vara en ledande forskningsnation; 7. Villkoren för entreprenörskap förbättras; 8. Nya tillväxtpöjligheter i Östersjöregionen skall tas till vara; 9. Modern teknik skall driva fram en miljömässigt hållbar utveckling; 10. Exporten skall öka och internationaliseringen tas till vara.

Vid den allmänpolitiska debatten i oktober 2003 debatterades inriktningen av näringspolitiken under rubriken Näringsliv av näringsminister Leif Pagrotsky och företrädare för samtliga övriga partier (prot. 2003/04:14).

De aviserade tillväxtsamtalen inleddes den 9 november 2003 då Svenskt Näringsliv, Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO) var inbjudna. Fyra ämnesområden var föremål för diskussion, nämligen skatte- och konkurrensfrågor, ohälsan, möjligheter att få in fler invandrare på arbetsmarknaden samt det minskade förtroendet för näringslivet.

I regeringsförklaringen angavs under rubriken Villkoren för entreprenörskap förbättras att Stiftelsen Industrifonden skall utvecklas för att öka tillgången på riskkapital i tidiga skeden. I den nyssnämnda allmänpolitiska debatten om näringspolitiken sade näringsminister Leif Pagrotsky att den privata riskkapitalmarknaden präglas av våldsamma svängningar och att det i stället behövs mer långsiktighet och stabilitet. Därför kommer staten att ta ansvar för att stärka försörjningen av s.k. såddkapital. Han räknade med att ett par hundra miljoner kronor per år med början den 1 juli år 2004 skall kunna mobiliseras. Han aviserade att regeringen skall tillsätta en förhandlingsman som tillsammans med Industrifonden skall ta fram ett förslag till hur Industrifonden kan delas i två delar – ett aktiebolag som fortsätter med den nuvarande verksamheten och en stiftelse. Den sistnämnda skall ges i uppdrag att understödja sådana företag som befinner sig i ett mycket tidigt skede, där det för närvarande är nästan omöjligt att hitta investerare, uppgav han. Stiftelsen

skall tillföras så mycket kapital att den kommer att kunna investera cirka en kvarts miljard kronor per år. Stiftelsen kommer att samarbeta genom avtal med de regionala teknikbrostiftelserna. Genom denna satsning stärks den svagaste länken i den svenska riskkapitalkedjan, anförde näringsministern. I dagarna har näringsministern utsett direktör Claes de Neergard till förhandlingsman med uppgift att tillsammans med Industrifonden, teknikbrostiftelserna, Almi Företagspartner AB och Stiftelsen Innovationscentrum utarbeta detaljerna kring den nämnda statliga satsningen på riskkapital.

Företrädare för ITPS och Nutek har inför utskottet presenterat den rapport om näringsklimatet i Sverige (A 2003:9) som myndigheterna gemensamt har tagit fram och som publicerades sommaren 2003.

Vidare har företrädare för Forum för småföretagsforskning inför utskottet informerat om och lämnat synpunkter på effekterna av insatser för småföretagsutveckling.

Utskottets ställningstagande

Utskottets syn på näringspolitikens inriktning ligger i linje med den som redovisas i budgetpropositionen och med vad som har överenskommit i överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vägledande för den näringspolitik som skall bedrivas är att den skall bidra till att skapa förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och välfärd i hela Sverige. Det är viktigt att understryka att tillväxten skall vara ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar.

En ökad ekonomisk aktivitet genom nya företag och fler företag som växer är grundläggande för att främja tillväxten. Denna är i sin tur en förutsättning för att arbetstillfällena och välfärd skall kunna värnas och utvecklas. Näringspolitiken är inriktad på att antalet nystartade företag, liksom antalet personer som är företagare, skall öka. Konjunktursituationen gör att utformningen av näringspolitiken blir ännu viktigare om målen skall kunna uppnås.

Ökat företagande är av stor betydelse för den svenska tillväxten och sysselsättningen. Regeringen arbetar med att utveckla gynnsamma förutsättningar för företagandet, både för att öka nyföretagandet och för att få redan etablerade företag att växa. Särskilt prioriterade områden inom näringspolitiken är insatser för att tillförsäkra utbud av kapital (särskilt i tidiga utvecklingsfaser), åtgärder som gynnar ökat entreprenörskap, tydligare och tillgängligare information och rådgivning samt enklare regler för företagare, enklare administrativa rutiner vid företagsstart, gynnsamma konkurrensvillkor samt insatser inom bl.a. design och miljödriven näringslivsutveckling för ökad konkurrenskraft. Utskottet ställer sig positivt till den (tidigare nämnda) planerade förändringen av Industrifondens verksamhet, som innebär att Industrifonden skall delas upp i två delar, där den ena avses få ansvar för såddfinansiering med ett kapital på i storleksordningen 200–250 miljoner kronor. Förändringen bör kunna ge förutsättningar för att bidra till en lösning av de problem en del småföretag kan ha att finna finansiering i tidiga utvecklingsskeden.

I flera av de här aktuella motionerna framställs situationen för företagandet i allmänhet och nyföretagandet i synnerhet som mycket otillfredsställande. Detta är inte den bild som utskottet har och heller inte den bild som framkommer i olika statistikällor, undersökningar och rankingslistor. Utskottet anser generellt sett att man bör inta en kritisk och försiktig hållning till rankingslistor, men vill ändå peka på några sådana som har kommit under senare tid. OECD publicerar vartannat år en jämförande undersökning (Science, Technology and Industry Scoreboard). Den senaste, som avser år 2003, innehåller över 200 indikatorer på olika områden. När det gäller forskning och utveckling, venture capital (riskkapital till onoterade företag), utbildning och patentansökningar inom vetenskap och teknik visar indikatorerna på att Sverige ligger bra till internationellt.

Världsbanken har vidare i en rapport (Doing business 2004 – understanding regulation) jämfört 130 länder på basis av kvantitativa indikatorer som gäller regler för näringslivet. Undersökningen visar att länder med höga inkomster reglerar näringslivet mindre än länder med låga inkomster. Sverige tillhör de tio länder som reglerar affärslivet minst. Andra länder är bl.a. Australien, Kanada, Danmark, Nederländerna, Nya Zeeland och Storbritannien. Sverige tillhör också de tio länder som har de i praktiken bäst fungerande regleringarna. Sverige är vidare, enligt rapporten, ett av de länder där det är enklast att starta företag. Sverige kommer på en delad tredje plats bland de 130 länderna när det gäller antal procedurer som krävs för en företagsstart och på 12:e plats när det gäller antal dagar det normalt tar att starta ett företag.

Ytterligare en internationell studie med relevans i detta sammanhang är den granskning (Global Competitiveness Report) som den internationella näringslivsorganisationen World Economic Forum publicerar årligen och som redovisar tillväxtutsikterna i ett antal länder. I den senaste rapporten, som publicerades i november 2003 och omfattade 102 länder, redovisades två olika jämförelseindex. Det första indexet (Growth Competitiveness Index) avser att analysera ländernas potential att uppnå hållbar ekonomisk tillväxt på både medellång och lång sikt och är baserat på tre huvudfaktorer, nämligen teknologisk tillväxt, makroekonomiska villkor och kvaliteten på offentliga institutioner. Sverige behöll där sin tredje plats från år 2002, efter Finland och Förenta staterna. Det andra indexet (Business Competitiveness Index) mäter ett lands förmåga att utnyttja aktuella resurser för att skapa välstånd och baseras på två huvudfaktorer, nämligen företagets operativa och strategiska nivå samt näringslivsklimatet. I detta avseende förbättrade Sverige sin position från år 2002 från sjätte till tredje plats, också här efter Finland och Förenta staterna.

Utskottet vill också något beröra olika antalsuppgifter rörande nyföretagande och totalt företagande som det refereras till i propositionen och i motionerna och som återgetts i det föregående. Den officiella statistiken om nyföretagande är den som publiceras årligen av ITPS i samarbete med SCB, och där den senaste avser år 2002. Antalet genuint nystartade företag år 2002 uppgick till 37 430 företag, vilket var en ökning med 5,4 % jämfört med år

2001 då antalet nystartade företag uppgick till 35 517. De senaste fem åren, 1998–2002, har nyföretagandet i genomsnitt legat på drygt 36 300 nya företag per år. I flera motioner refereras i stället till den statistik som Stiftelsen Jobs and Society tar fram och som presenteras i Nyföretagarbarometern 6 gånger per år. Uppgifterna hämtas från Patent- och registreringsverket (PRV) och omfattar antalet nyregistrerade företag. Enligt denna statistik har antalet nyregistrerade företag under år 2002 minskat med 0,6 % jämfört med år 2001. Skillnaderna mellan Jobs and Societys statistik och ITPS:s statistik förklaras med följande tre omständigheter: Jobs and Societys statistik visar alla företag som nyregistrerats hos PRV, dvs. även företag som byter ägare och bolagsform; omkring 36 % (år 2002) av alla enskilda företag är inte registrerade hos PRV och kommer därför inte med i Jobs and Societys statistik; ITPS utesluter företag inom jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske samt fastighetsförvaltning, eftersom de nyregistreringar som görs avseende dessa näringsgrenar i allmänhet är övertagande av verksamhet och inte genuint nystartade företag. Sammanfattningsvis anser utskottet att den statistik som bör användas när man diskuterar utvecklingen av nyföretagandet är den officiella statistik som tas fram av ITPS och SCB. Även när det gäller det totala antalet företag refereras det till olika uppgifter i propositionen och i vissa motioner. Detta beror dock på att olika avgränsningar görs. I propositionen sägs t.ex. att 541 000 företag bedrev näringsverksamhet under år 2002, medan det i en motion talas om att över 700 000 företag har färre än fem anställda. I den förstnämnda siffran har emellertid företag inom jordbruk, skog och fiske samt finansiell verksamhet exkluderats, medan dessa sektorer ingår i den sistnämnda sifferuppgiften.

Avslutningsvis vill utskottet framhålla att Sverige totalt sett har ett modernt och bra företagsklimat, som dock kan bli bättre, speciellt för de små företagen. Sverige skall inte konkurrera med låga löner och okvalificerade arbeten utan med kunnande, kompetens och ett högt tekniskt innehåll i tjänste- och varuproduktionen. I den näringspolitik som krävs för framtiden ingår olika delar som berörs i vissa av de här aktuella motionerna. Ett område avser olika åtgärder för att främja förnyelse av näringslivet. Det rör sig om teknikspridning, kompetensutveckling och innovationsfrämjande åtgärder. Vidare måste lönsamheten för investeringar i företag ligga på en rimlig nivå och hinder för en tillfredsställande kapitalförsörjning till framför allt små, växande företag undanröjas. En effektiv konkurrens är också av stor betydelse, såväl för de små företagen som för konsumenterna. Till frågan om förenklingar för småföretagen återkommer utskottet i följande avsnitt.

Med det anförda avstyrker utskottet samtliga här aktuella motioner i berörda delar.

Regelförenkling

Utskottets förslag i korthet:

Riksdagen bör lägga regeringens skrivelse med redogörelse för regelförenklingsarbetet till handlingarna och avslå motionsyrkanden på området. Utskottet anser att regelförenkling är av största vikt för att Sverige skall kunna utvecklas som företagarnation och att regeringen bedriver ett ambitiöst arbete i denna fråga. Intrycket är också att de mål och ambitioner som kom till uttryck i riksdagens tillkännagivande hösten 2002 om intensifiering av regelförenklingsarbetet skall kunna uppnås. *Jämför reservation (m, fp, kd, c).*

Skrivelsen

Inledning

I regeringens skrivelse 2003/04:8 lämnas en redogörelse för regeringens regelförenklingsarbete och regeringens handlingsplan för att minska den administrativa bördan för företag. Regeringen lämnar även en redogörelse för myndigheternas tillämpning under år 2002 av förordningen (1998:1820) om särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor.

Regeringens handlingsplan för minskad administrativ börda

I budgetpropositionen för år 2003 (prop. 2002/03:1) anmälde regeringen att den avsåg att ta fram ett nytt mål för att minska den administrativa bördan för små företag och att den samtidigt skulle redovisa en handlingsplan för att uppnå detta mål. Vidare redovisades ambitionen att en första mätning av den administrativa bördan skulle genomföras under år 2003. I december 2002 tillkännagav riksdagen (bet. 2002/03:NU1) att regeringen bör sätta upp ett kvantitativt mål för regelförenklingsarbetet, i syfte att redan under innevarande mandatperiod påtagligt minska företagens administration av regelverket. Vidare innehöll riksdagens tillkännagivande att en genomgång av hela det regelverk som berör företagandet skall göras under mandatperioden så att onödiga och krångliga regler kan tas bort. Slutligen innebar riksdagens uttalande att regeringen under år 2003 bör inge anmälan till OECD med begäran om granskning av regelförenklingsarbetet.

Under år 2002 prioriterades en systematisk granskning av alla förslag på nya och ändrade regler inom Regeringskansliet. Därefter har arbetet koncentrerats på att ta fram ett handlingsprogram för att minska den administrativa bördan och att ompröva de befintliga reglerna. Som en inledning av detta arbete höll näringsminister Leif Pagrotsky ett seminarium med generaldirektörer och tjänstemän från 33 myndigheter. Regeringens handlingsplan för att minska den administrativa bördan består av flera olika delar. Granskningen av nya och ändrade lagar och förordningar kommer att fortgå med oförminskad kraft. Utbildningar i regelförenklingsarbete för tjänstemän inom Regerings-

kansliet, övriga myndigheter och kommittéväsendet kommer att anordnas även fortsättningsvis. Att påverka hur regelförenklingsarbetet bedrivs inom EU har också hög prioritet. Härutöver innehåller handlingsplanen en rad nya åtgärder.

För det första kommer de olika departementen och berörda myndigheter att ges i uppdrag att göra en genomgång av de regelverk som berör företagandet och att presentera konkreta åtgärdsplaner för att minska den administrativa bördan. Regeringens förhoppning är att detta skall visa sig vara ett effektivt sätt att förenkla de befintliga regelverken. För att uppnå ett kraftigt genomslag är ansatsen bred och åtgärdsplanerna kommer att kunna inkludera insatser som innehåller följande:

- förenklingar av nationella och internationella regler,
- färre och enklare blanketter,
- bättre service och tillgänglighet hos myndigheterna,
- effektivare administration inom och mellan myndigheter,
- IT-lösningar som förenklar små företags kontakter med myndigheter,
- förkortning av handläggningstiderna vid tillståndsgivning.

För att stimulera framtagandet av konkreta åtgärder på departements- och myndighetsnivå kommer Näringsdepartementet att genomföra ett antal seminarier. Dessutom kommer näringsministern att med berörda generaldirektörer genomföra ett uppföljningsmöte i slutet av år 2003. Åtgärdsplanerna kommer att sammanställas och redovisas till riksdagen under hösten 2004.

För det andra kommer ett kvantitativt mått för den administrativa bördan att tas fram. Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) gavs i juni 2002 i uppdrag att utveckla en metod som gör det möjligt att mäta den administrativa börda som regelverken medför för företagen. ITPS har studerat existerande mätmetoder i de länder som kommit längst på området, nämligen Nederländerna, Danmark och Belgien. ITPS har identifierat två olika ansatser när det gäller mätmetoder – dels en ”top-down-ansats”, som innebär att man studerar företaget för att ta reda på vilka regler det träffas av och hur stor administrativ börda dessa ger upphov till (sker vanligtvis genom enkätundersökningar), dels en ”bottom-up-ansats”, där man i stället går igenom ett lagstiftningsområde paragraf för paragraf och kartlägger vilka informationsaktiviteter reglerna ger upphov till hos företagen och utifrån dessa beräknas den administrativa bördan. Den metod som används i Nederländerna benämns Mistral (Measuring Instrument Administrative Burdens) och anses vara den mest tillförlitliga men också den mest komplicerade och kostsamma. Metoden har en ”bottom-up-ansats” och går ut på att, med hjälp av revisorer och andra nyckelpersoner i företagen, göra uppskattningar av den administrativa bördan för varje regel. På det sättet kan utvecklingen av den administrativa bördan följas regel för regel och myndighet för myndighet. I Danmark används branschspecifika enkäter som skickas ut till ett stort antal företag. Metoden som används i Danmark har en ”top-down-ansats” och är billigare men anses av ITPS ha lägre grad av tillförlitlighet. Den metod som används i Belgien – men som fortfarande befinner sig på ett pilotstadium – går ut på att alla nya regler

analyseras för att klargöra vilka administrativa åtgärder företagen måste vidta. Varje regel förses därefter med ett index, enligt en förutbestämd nyckel.

ITPS har föreslagit att en svensk variant av Mistralmodellen skall användas. Myndigheten konstaterar vidare att kostnaderna är svåra att uppskatta och att det är nödvändigt med ytterligare utvecklingsarbete och en pilotmätning, innan reguljära mätningar kan påbörjas. ITPS:s förslag har remissbehandlats. I stort sett samtliga remissinstanser anser att det är viktigt att mäta företagens administrativa börda till följd av regelverken och tillstyrker framtagandet av en mätmetod. Ingen remissinstans motsätter sig framtagandet av en mätmetod. En majoritet av remissinstanserna förordar ITPS:s val av ansats, dvs. *bottom-up*-ansatsen, däribland Ekonomistyrningsverket, Arbetsmiljöverket, Jordbruksverket, Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Näringslivets nämnd för regelgranskning (NNR) och Svensk Handel. Majoriteten anser dock att mätmetoden måste konkretiseras ytterligare och framhåller nödvändigheten av att först genomföra en noggrann pilotstudie för att uppnå en tillförlitlig metod. Flera remissinstanser anser att det föreligger risk för dubbelräkning av kostnader eftersom en aktivitet kan täcka flera lagstiftningsområden. Ett flertal remissinstanser anser att mätmetoden bör utformas på ett sätt som möjliggör jämförelser med andra länder. Statskontoret, Statistiska centralbyrån (SCB), Riksskatteverket (RSV) och Vägverket avstyrker ITPS:s val av metod och förordar i stället andra alternativ. SCB anser bl.a. att fördelarna med "bottom-up-ansatsen" kan ha överskattats och att kostnaderna kan ha underskattats. Även RSV anser att den arbetsinsats och kostnad som föranleds av metoden inte står i rimlig proportion till de resultat som den kan förväntas ge. SCB och RSV presenterar egna förslag på hur en alternativ modell kan utformas. Statskontoret förordar att Sverige verkar för att utveckla och sprida tillämpningen av OECD:s metoder. Ett flertal av remissinstanserna anser att den valda definitionen av administrativ börda är otillräcklig. Flera remissinstanser har synpunkter på begreppet tvingande information, vilket anses utesluta bl.a. allmänna råd och regler som styr rätten till jordbruksstöd.

Regeringen delar uppfattningen att den av ITPS föreslagna metoden behöver utvecklas och konkretiseras innan den kan användas i praktiken. Regeringen är angelägen om att den metod som tas fram blir tillförlitlig. Regeringen kommer under hösten 2003 att ge ett uppdrag i syfte att vidareutveckla och konkretisera mätmetoden och genomföra en pilotmätning, som skall påbörjas under år 2003. En mätning med en färdigutvecklad metod skall göras under år 2004. Som tidigare aviserats kommer regeringen att sätta upp ett kvantitativt mål för att minska den administrativa bördan. Målet kommer att redovisas så snart en tillförlitlig mätmetod är framtagen.

Slutligen har regeringen lämnat in en anmälan till OECD för en genomgång av regelreformeringsarbetet i Sverige.

Praktiska erfarenheter och resultat

Arbetet med regelförenkling är främst av långsiktig karaktär, sägs det i skrivelsen. Det handlar till stor del om perspektiv- och attitydförändringar såväl

vid framtagandet av nya regler som vid omprövning av de befintliga regelverken. Inom Regeringskansliet har medvetandegraden vad gäller små företags villkor höjts genom användning av konsekvensanalyser. Fortfarande finns det dock en stor utvecklingspotential att ta till vara. Detsamma gäller för myndigheter och kommittéväsendet. Även kommunerna ansvarar för hantering och tillämpning av regler som berör företag. Inom kommunernas ansvarsområde ligger att ge olika tillstånd och att utöva tillsyn.

Beträffande insatser i Regeringskansliet under år 2002 noteras att det inom Regeringskansliet finns en särskild grupp, Simplex, som har till uppgift att identifiera befintliga regler som är i behov av förenkling, att granska alla nya förslag till regler som tas fram inom Regeringskansliet och att ge stöd och råd i arbetet med att ta fram konsekvensanalyser av regelförslag. Utöver det arbete som Simplex bedriver sker, liksom tidigare, en kontinuerlig översyn av reglerna av de ansvariga departementen. Förenklingar av befintliga regler ses som den stora utmaningen. I varje enskilt fall måste en avvägning göras mellan syftet med regeln och nyttan med en förenkling. Arbetet med regelförenkling pågår inom hela Regeringskansliet. I skrivelsen redovisas några exempel på genomförda regelförenklingar vid olika departement.

När det gäller förslag till nya eller ändrade lagar och förordningar noteras i skrivelsen att fr.o.m. april 2001 t.o.m. april 2003 har totalt 105 konsekvensanalyser genomförts inom Regeringskansliet. Det är de berörda fackdepartementen som ansvarar för att en konsekvensanalys tas fram. I normalfallet har en sådan analys genomförts redan innan Simplex får förslaget för granskning. Kravet på konsekvensanalyser har lett till att de olika departementen i ökad utsträckning uppmärksammar förslagets effekter på små företag. Simplex bidrar till att ytterligare lyfta fram och konkretisera dessa effekter. Regeringens bedömning är att detta sammantaget haft en avgörande betydelse för den slutgiltiga utformningen av ett stort antal lagar och förordningar.

En allt större del av den svenska regelmängden har sitt ursprung i regler som förhandlats fram på EU-nivå. Det blir därför allt viktigare att konsekvenserna för företagen beaktas på ett tidigt stadium i förhandlingsprocessen, då det fortfarande finns utrymme att få gehör för ändringsförslag. För att möjliggöra detta har en ny mall introducerats för hur ståndpunkter i EU-frågor skall tas fram. Av mallen framgår att konsekvenserna för bl.a. företagen, liksom kommissionens konsekvensanalys, skall analyseras.

I uppgifterna för Simplex ingår att ge stöd och råd till Regeringskansliet, myndigheter och kommittéväsendet i arbetet med konsekvensanalyser. Det utbildningsarbete som genomfördes tillsammans med näringslivet under åren 2001 och 2002 kommer att fortsätta, om än i mindre omfattning, under de kommande åren. Simplex har särskilda genomgångar med de kommittéer som kan förväntas komma med regelförslag med bäring på företag. I ett antal utredningar deltar företrädare för Simplex som experter.

Beträffande myndigheternas rapportering enligt förordningen (1998:1820) om särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor anges att totalt 42 myndigheter har lämnat en sådan rapportering. Denna

förordning, Simplexförordningen, föreskriver att myndigheterna årligen skall rapportera till regeringen om det gångna verksamhetsårets arbete med särskilda konsekvensanalyser. Enligt förordningen skall myndigheterna när de överväger nya eller förändrade regler som kan ha betydelse för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt göra en konsekvensanalys. Det är således upp till myndigheten att avgöra dels om en särskild konsekvensanalys skall genomföras, dels om en årsrapport skall inges. Myndigheterna uppmanades, i samband med årsredovisningen, att kortfattat redovisa de tre viktigaste åtgärderna som de genomfört under år 2002 och som har medfört en minskad administrativ börda för små företag. Myndigheterna har även haft i uppgift att redovisa om de aktuella åtgärderna lett till en minskad administration hos den egna myndigheten. I skrivelsen redovisas några exempel från myndigheternas årsrapporteringar. Det gäller Arbetsmiljöverket, Socialstyrelsen, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Jordbruksverket och Inspektionen för strategiska produkter.

Ett flertal myndigheter anger att samråd sker med berörda företag i form av möten vid planering av ett föreskriftsarbete, under arbetets gång, genom remissförfarande och i viss mån i samband med styrelsebehandling. Många myndigheter anger också att samråd regelmässigt sker med Näringslivets nämnd för regelgranskning. Av de 42 myndigheter som har rapporterat till regeringen uppger 32 myndigheter att de sammantaget har infört eller ändrat i 123 föreskrifter och allmänna råd som har konsekvenser för företag. Myndigheterna har upphävt 111 föreskrifter och allmänna råd. Motsvarande siffror för år 2001 var 377 respektive 136, baserade på rapporter från 46 myndigheter. Skillnaden mellan åren i antal myndigheter som har ingett en årsrapport beror främst på att myndigheterna inte utger föreskrifter och allmänna råd med bäring på små företag varje år. Sammanfattningsvis har myndigheterna under år 2002 infört 67 % färre föreskrifter och allmänna råd samtidigt som de har upphävt 18 % färre föreskrifter jämfört med år 2001. De 10 myndigheter som inte har lämnat någon rapportering uppger att de varken har infört, ändrat eller upphävt några föreskrifter eller allmänna råd under år 2002.

I skrivelsen lämnas exempel på myndigheternas arbete med förbättrad service och tillgänglighet. Under år 2002 har flera projekt initierats för att förbättra myndigheternas service och information till företag. Försöksverksamheten med servicedialog och serviceåtaganden har slutförts. I rapporten Lyssna för att lära och lova – Utvärdering av en försöksverksamhet med servicedialog och serviceåtaganden (Statskontorets rapport 2003:9) redovisades resultatet. Arbetet med 24-timmarsmyndigheter har redovisats i rapporten Samverkande 24-timmarsmyndigheter – Sammanhållen elektronisk förvaltning (Statskontorets rapport 2003:18). En formkravsöversyn har genomförts och en rapport, Formel – Formkrav och elektronisk kommunikation (Ds 2003:29), har överlämnats till regeringen.

Under rubriken Elektronisk förvaltning sägs att gemensamt för ett flertal myndigheter är att de arbetar aktivt med IT-lösningar för att kunna erbjuda företagen service på myndighetens webbplats. En utökad användning av IT-

lösningar innebär kostnads- och tidsbesparingar såväl för företagen som för myndigheterna, t.ex. lägger de flesta myndigheter numera ut sina förslag till föreskriftsändringar på sina webbplatser under remisstiden. Regeringen har satt upp som mål att samtliga tjänster som kostnadseffektivt kan erbjudas elektroniskt skall tillhandahållas på detta sätt. En omedelbar förbättring när myndigheterna inför enklare informationstjänster på webbplatser är att de blir tillgängliga dygnet runt. Många ärenden ställer krav på samverkan mellan flera myndigheter. Med elektroniskt informationsutbyte kan den handläggande myndigheten automatiskt inhämta information som redan finns i offentliga register direkt från den registerförande myndigheten utan att behöva gå omvägen via den sökande. På detta sätt kan den administrativa bördan på den sökande minskas samtidigt som handläggningen förenklas och handläggningstiderna förkortas.

Företagsregistrering (www.foretagsregistrering.se) är ett samarbete mellan Patent- och registreringsverket och Riksskatteverket för att ge en förbättrad service till företagare, noteras det i skrivelsen. Genom att erbjuda en kontaktpunkt och genom att göra det möjligt med elektroniska anmälningar uppnås förenklingar för företagen. På webbplatsen kan företagen få information om företagsregistrering och företagande, anmäla och ändra uppgifter för mervärdesskatteregistrering och arbetsgivaravgifter, ansöka om eller återkalla F-skatt eller FA-skatt och lämna uppgifter för att få beslut om debiterad preliminärskatt vid nyregistrering. Nuteks Internetportal Företagarguiden (www.foretagarguiden.se) ger information och service från drygt 30 myndigheter. Startlinjen hos Nutek lämnar information och vägledning per telefon, e-post och webbplats (www.nutek.se/startlinjen) till personer som tänker starta företag. Under år 2002 har Statens energimyndighet fortsatt utvecklingen av system som anpassas för att uppfylla kraven på 24-timmarsmyndigheten, bl.a. genom att kunderna själva matar in information och kompletteringar via Internet.

När det gäller kommittéernas redovisning av arbetet med särskild konsekvensanalys sägs i skrivelsen att samtliga kommittédirektiv skall beredas gemensamt med Simplex. Medverkan i beslutsprocessen redan när utredningar tillsätts är nödvändig för att kunna säkerställa att småföretagsperspektivet blir en naturlig del i utredningsarbetet. Vid granskning av kommittédirektiv identifierar Simplex vilka utredningar som bör göra en särskild konsekvensanalys. För dessa utredningar anges i direktiven att analysen skall göras i samråd med Näringslivets nämnd för regelgranskning. Under år 2002 har detta angetts i 15 kommittédirektiv.

Regelförenkling ur ett internationellt perspektiv

Regelförenkling är ett område som fått allt större uppmärksamhet under de senaste åren, sägs det i skrivelsen. Länderna inom OECD arbetar med frågan på olika sätt. I vissa länder är regelförenkling en del av förvaltningspolitiken med det huvudsakliga målet att effektivisera offentliga verksamheter i medborgarnas och företagens tjänst, medan den i andra länder är en del av näringspolitiken och syftar till att förbättra förutsättningarna för tillväxt och

sysselsättning. Inom ramen för den s.k. Lissabonstrategin ses regelförenkling och regelförbättring som viktiga instrument för att modernisera EU. Oberoende av det övergripande målet med regelförenkling är förutsättningarna och viljan att kunna lära av varandra länderna emellan mycket stor. Förutom samarbetet inom EU och OECD samt genom ett informellt nätverk av ansvariga tjänstemän för regelförenkling inom EU-länderna (Directors for Better Regulation) är bilaterala direktkontakter viktiga för att överföra erfarenheter till Regeringskansliet.

När det gäller regelförenkling inom EU sägs i skrivelsen att från svensk sida har denna fråga prioriterats som en del av EU:s modernisering. Europeiska rådet uppmanade i Lissabon år 2000 EG-kommissionen och medlemsstaterna att inom ramen för sina respektive befogenheter senast år 2001 utarbeta en strategi för ytterligare samordnade åtgärder för att förenkla bestämmelser. EU:s förvaltningsministrar tillsatte i november 2000 en rådgivande grupp med experter på regelförenkling från samtliga medlemsstater, den s.k. Mandelkerngruppen. Gruppen lade i november 2001 fram sin slutrapport med en handlingsplan för regelförenkling för EU. Uppföljningen av Mandelkerngruppens rekommendationer har skett i en särskild expertgrupp som tillsattes våren 2002. Kommissionen presenterade ett regelförbättringspaket i juni 2002, i vilket ingår en handlingsplan för bättre och enklare regler. Paketet har en nära koppling till vitboken om EU:s styrelseformer och har en bred ansats med sikte på all gemenskapslagstiftning och hela lagstiftningsprocessen. Som en följd av regelförbättringspaketet har en metod för en ny, fördjupad konsekvensanalys utarbetats. Analysen redogör för regelförslagens effekter på olika dimensioner av hållbar utveckling och ersätter tidigare använda sektorsanalyser. I sitt årliga arbetsprogram publicerar kommissionen vilka förslag som kommer att föregås av denna nya typ av analys.

Initiativen i kommissionens handlingsplan behandlar hur ny lagstiftning på gemenskapsnivå skall bli bättre. Företagens största börda härrör emellertid från existerande lagstiftning, varför förenklingar och modernisering av denna är angelägna. EU:s initiativ för förenklad lagstiftning på den inre marknaden, det s.k. SLIM-programmet (Simpler Legislation in the Internal Market), startade år 1996. Alltifrån direktiv om prydnadsväxter till direktiv om mervärdesskatt har behandlats i mindre arbetsgrupper som lagt förslag på förenklingar som sedan kommissionen, efter omarbetning, har presenterat för rådet och parlamentet – en metod som har visat sig vara både resurskrävande och tidsödande. SLIM kompletterades i februari 2003 med ett flerårigt program för förenkling av gällande regelverk, som är avsett att leda till en minskning med 25 % av antalet berörda sidor, som för närvarande uppgår till ca 97 000. Ett annat initiativ inom EU är Europeiska företagspanelen (European Business Test Panel), vilket är ett initiativ av kommissionen för att förbättra och förenkla gemenskapens regler. Panelen kommer att bestå av 3 000 företag, varav 126 skall vara svenska. Deltagande företag kommer regelbundet (6–8 gånger per år) att få ta del av förslag till ny EG-lagstiftning och lämna synpunkter på t.ex. vilka administrativa bördor och kostnader som förslagen

skulle kunna ge upphov till. Urvalet av företag är slumpmässigt och innehåller alla typer av företag, från enmansföretag till företag med fler än 250 anställda. Tjänstemän ansvariga för regelförenkling i de olika EU-länderna ingår i det tidigare nämnda informella nätverket Directors for Better Regulation, vars möten används i första hand för erfarenhetsutbyte och jämförelse av resultat kring regelförenklingsfrågor.

Regelförenkling har också uppmärksammats inom OECD, varvid värdet av enklare och bättre regler har framhållits. OECD:s checklista från år 1995 utgör utgångspunkt för den checklista Simplex tillämpar. Regeringen deltar aktivt i OECD:s arbete om regelförenkling. OECD granskar medlemsländernas regelreformeringsarbete efter anmälan från landet i fråga (OECD Regulatory Reform Review). Ett tjugotal länder har hittills genomgått eller genomgår en sådan granskning. Av de nordiska länderna har Danmark, Norge och Finland genomgått en granskning varvid de båda sistnämndas avslutades våren 2003. Sverige lämnade i mars 2003 en anmälan om granskning av sitt regelreformeringsarbete. En granskning av OECD ställer inte obetydliga krav på att Regeringskansliet avsätter personal och resurser under ca 18 månader.

När det gäller regelförenkling inom Norden sägs i skrivelsen att utbyte av erfarenheter mellan tjänstemän på nordisk nivå är viktigt. De nordiska länderna har kommit olika långt, samtidigt som det finns stora likheter i de yttre förutsättningarna för regelförenklingsarbetet. Detta gör att det finns stora vinster med erfarenhetsutbyte och kunskapsöverföring på tjänstemannanivå. Som ett led i detta ägde ett informellt nordiskt tjänstemannamöte rum i Sverige i juni 2002. Under år 2003, då Sverige innehade ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet, arrangerade Näringsdepartementet i samarbete med Nordiska ministerrådet, Nordisk Industrifond och Forum för småföretagsforskning en konferens på temat Entreprenörskap och regelförenkling för ökad nordisk konkurrenskraft. Danmark har under år 2002 inrättat en enhet för regelförenkling och administrativa lättnader inom Finansministeriet med ansvar för koordinering av regelförenklingsarbetet. Ansvaret för genomförande och konkret arbete är dock decentraliserat till de olika ministerierna. Det danska handlingsprogram, benämnt En enklare offentlig sektor, som lanserades under år 2002 för att förbättra kvaliteten i existerande lagstiftning löper även över år 2003 och kommer att följas upp under år 2004. Norge har under år 2002 antagit en handlingsplan, benämnd Et enklere Norge, som innehåller en strategi för regelförenklingsarbetet med bl.a. 122 konkreta förändringsförslag. Inom norska Närings- och handelsdepartementet har vidare en Simplexfunktion inrättats, benämnd Orakel, delvis efter svensk modell. Arbetet är fokuserat på att åstadkomma bättre konsekvensanalyser, bl.a. genom råd och stöd när det gäller utformning av konsekvensanalyser. Det har också skett bilateralt erfarenhetsutbyte med anledning av den OECD-granskning av regelreformeringsarbetet i Norge och Finland som slutfördes under våren 2003.

Motionerna

Frågan om regelförenkling tas upp i 17 motioner, med företrädare för fyra partier – Moderata samlingspartiet, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet.

I motion 2003/04:N4 (m, fp, kd, c) begärs att regeringen skall anmodas att lägga fram skarpa förslag till regelförenklingar på ett antal områden som anges i motionen. Vidare föreslås tillkännagivanden om att arbetet med regelförenkling skall ha som mål att företagens administrativa börda skall minska med minst en fjärdedel fram till år 2010, varvid ett delmål skall vara att företagens administrativa börda skall minska med minst en tiondel under innevarande mandatperiod. För att de föreslagna målen skall vara meningsfulla begärs att regeringen skall anmodas att lägga fram förslag om ett system för att kvantitativt mäta företagens administrativa börda. Slutligen föreslås tillkännagivanden i tre andra avseenden, nämligen om behovet av bättre uppföljning av kraven på problem- och konsekvensbeskrivningar, om principerna för regelförenklingsarbetet och om ett stärkt Simplex.

Motionärerna menar att det finns betydande brister i det sätt som regelförenklingsarbetet bedrivits på och att det är anmärkningsvärt att arbetet inte bedrivits med större kraft mot bakgrund av riksdagens beslut i december 2002 om en intensifiering av regelförenklingsarbetet under år 2003. En mätmetod skulle tas fram att använda redan under år 2003. Regeringen skulle vidare under år 2003 göra en översyn av regelverket vid företagsstart i syfte att åstadkomma en minskning av handläggningstiden för dessa ärenden. På en punkt ger motionärerna regeringen ett erkännande – regeringen har, i enlighet med vad riksdagen begärt, lämnat in en anmälan till OECD för en genomgång av regelreformeringsarbetet i Sverige. Motionärerna anser att regeringen, bortsett från detta, inte klart redogör för hur riksdagsbeslutet hanterats, vilket de finner anmärkningsvärt. Dessutom menar de att det som regeringen enligt skrivelsen planerar att genomföra är sådant som redan borde ha genomförts som en följd av riksdagens beslut.

Enligt en kartläggning av Statskontoret år 1999 fanns det 75 myndigheter som samlar in uppgifter från företag – uppgifter som lämnas på 1 150 blankettyper – och antalet blanketter som skickades in år 1998 var 73 miljoner, säger motionärerna. De refererar också till en undersökning av OECD, publicerad år 2001 (Businesses' views on red tape), enligt vilken kostnaden i Sverige för att administrera lagar och regler beräknades till nästan 200 000 kr per företag. För företag med 1–19 anställda beräknades kostnaden till ca 30 000 kr per anställd, medan den för större företag beräknades till ca 6 000 kr per år och anställd. Överförs dessa siffror till samtliga företag uppskattas kostnaden till 50 miljarder kronor per år. Enligt Näringslivets nämnd för regelgranskning (NNR) efterlevs regeringens uppdrag på regelförenklingsområdet till mycket liten del bland myndigheterna, säger motionärerna. De hänvisar till att enligt NNR:s s.k. regelindikator för år 2003 utreds bara hälften av förslagen till nya företagsregler ur ett företagsperspektiv. I endast 7 % av fallen redovisas kostnaderna för företagen, och i bara 9 % av änd-

ringsförslagen redovisas vilken kategori av företag som avses eller hur många företag som berörs.

Regelförenklingsarbetet får inte stå still i väntan på bättre mätmetoder eller grundligare analyser, utan regeringen bör enligt motionärerna, som nämnts, anmodas att lägga fram skarpa förslag till regelförenklingar på ett antal områden. De anser bl.a. att flera av Småföretagsdelegationens förslag bör kunna genomföras utan längre utredningar, t.ex. principen att det skall räcka för företag att göra anmälan till en myndighet då en händelse föranleder anmälningsplikt till flera myndigheter och kravet att myndigheter skall lämna bindande löften om hur lång tid det skall ta att avgöra ett ärende. Lagen (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen bör också avskaffas. Andra förenklingar kräver visst utredningsarbete, bl.a. att ersätta statistiska totalundersökningar på olika områden, t.ex. avseende sjukskrivningar och hälsoläge, anför motionärerna. De anser också att det bör införas enhetliga beräkningsunderlag för ersättningar i de allmänna försäkringarna och att semesterlagen (1977:480) bör förenklas. Regler som försvårar för välfärdsentreprenörer inom t.ex. skola, vård och omsorg måste vidare ses över, säger motionärerna. De menar att två lagområden som är i särskilt behov av översyn är miljöbalken (1998:808) och plan- och bygglagen (1987:10). Förutom lagar som ökar den administrativa bördan för företagen finns lagar och regler som förbjuder eller starkt begränsar viss verksamhet utan några rimliga skäl, t.ex. reglerna för gårdsslakterier och gårdsförsäljning och regler om strandskydd i glesbygd, anser motionärerna. De menar att regeringen också har infört nya lagar som ökar krånglet för företagen, t.ex. kravet på att företag med fler än tio anställda skall redovisa sjukfrånvaron i årsredovisningen. Myndigheternas handläggningstider kan vidare ställa till stora problem för företagare, och även i övrigt måste rättssäkerheten för företagare stärkas, inte minst på skatteområdet, anför motionärerna. De anser att två viktiga åtgärder är att införa krav på att myndigheter skall handlägga ärenden inom viss tid och att det skapas möjligheter för företagare att få skadestånd när myndigheters försumlighet orsakat ekonomisk skada.

Motionärerna erinrar om att de länge har krävt att kvantitativa mål för regelförenklingsarbetet sätts upp. De anser, som tidigare nämnts, att företagens administrativa börda skall minska med en fjärdedel fram till år 2010. Både Danmark och Belgien har nu, liksom tidigare Nederländerna, satt upp denna procentsats som mål, säger motionärerna. De föreslår att ett delmål skall vara att regelbördan skall minska med 10 % under innevarande mandatperiod.

För att konkreta mål skall vara meningsfulla måste det finnas kvantitativa mått, anför motionärerna. ITPS har, som redovisats, presenterat ett förslag till en operativ definition av företagens administrativa börda enligt följande: ”företagets kostnader för att upprätta, lagra och till myndigheter överföra tvingande information”. ITPS har vidare föreslagit en modell för att mäta den administrativa bördan för varje enskild regel eller varje enskilt lagstiftningsområde genom en kombination av empiriska studier av företag, skrivbords-

studier, studier i laboratoriemiljö och expertintervjuer. Motionärernas bedömning är att en sådan ansats dels skulle ge en god möjlighet att beskriva kostnaden för lagar och regler, dels vara en grund för utvärdering av arbetet med att reducera den administrativa bördan för företagen. Det är dock inte bara den administrativa bördan som är ett problem, utan den totala regel mängden är ett problem i sig, menar motionärerna. De anser därför att målet bör vara att minska även den totala regel massan. De angivna målen bör formuleras på departements- och myndighetsnivå.

Redovisningen av konsekvenser för företagen är oftast bristfällig, trots gällande lagstiftning i verksförordningen (1995:1322), Simplexförordningen (1998:1820) och kommittéförordningen (1998:1474), hävdar motionärerna. De anser mot denna bakgrund att reglerna för hur statliga utredningar och myndigheter genomför problem- och konsekvensbeskrivningar bör stramas upp, varvid ökade kostnader för företag liksom effekter på konkurrenssituationen skall ingå i beskrivningarna. Simplex skall ges möjlighet att stoppa lagförslag som inte innefattar ordentliga beskrivningar, anför motionärerna.

Motionärerna anser vidare, som nämnts, att riksdagen skall göra ett tillkännagivande om principerna för regelförenklingsarbetet. Så länge regelförenklingsarbetet bedrivs med utgångspunkt i att förenklingsarbetet endast kan ske under förutsättning av att funktionen av lagar och regler inte påverkas, kommer resultatet att vara marginellt, anför motionärerna. De påpekar att skälet till att det finns många lagar och regler är att en avvägning sällan görs mellan kostnaderna för och nyttan av nya lagar och regler. Om kostnaderna överstiger nyttan bör lagen avskaffas och ett sådant perspektiv bör genomsyra regelförenklingsarbetet, menar motionärerna. De anser att en betydande kostnad består i själva mängden av bestämmelser som en företagare måste ta hänsyn till, varför regelförenklingsarbetet i ökad utsträckning bör inriktas på att avskaffa lagar och regler snarare än på att förändra dem. Lagstiftaren skall endast införa de regler som behövs för att samhällsekonomin skall fungera väl och på ett socialt och ekologiskt hållbart sätt, anför motionärerna. De anser att det inte är företagen som skall förklara varför en viss regel bör försvinna utan det är staten som skall visa varför en viss regel inte skall avvecklas. Enligt motionärerna närmar sig regeringen regelförenklingsuppgiften från diametralt motsatt håll.

Slutligen föreslår motionärerna att frågan om regelförenklingsarbetet skall hanteras i Statsrådsberedningen för att ge kraft åt arbetet. Simplex bör lyftas till denna nivå samt ges ökade befogenheter och ökade resurser, anför motionärerna. De anser att en placering av Simplex i Statsrådsberedningen också skulle utgöra en markering av regelförenklingsfrågornas betydelse.

I motion 2003/04:N248 (m) begärs att regeringen skall lägga fram förslag i följande fyra avseenden: om konkreta regelförenklingsfrågor som anges i motionen; om striktare tillämpning av kraven på konsekvensanalys i existerande lagstiftning; om avskaffande av otidsenlig eller onödig lagstiftning; om stärkt rättstrygghet för företagare. Vidare föreslås ett tillkännagivande om regel-

förenkling och minskning av företagens administrativa börda. Motiveringarna är i huvudsak likartade dem i nyssnämnda motion 2003/04:N4 (m, fp, kd, c).

Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om behovet av regelförenklingar för det svenska nyföretagandet i syfte att skapa bättre villkor för entreprenörer i Sverige, anförs det i motion 2003/04:N209 (m). Regeringen har genom Simplex aviserat borttagande och förenkling av regler, men det praktiska resultatet är mycket nedslående, anser motionären.

Tillkännagivande i två avseenden begärs i motion 2003/04:N228 (m), nämligen om behovet av fortlöpande utmönstring av föråldrade och uttjänta regleringar och om behovet av en försöksvis inrättad avregleringsdelegation inom Statsrådsberedningen. Lika viktigt som det är att stifta nya lagar i takt med samhällets förändringar är det att mönstra ut föråldrade eller överspelade lagar, förordningar och bestämmelser, anförs motionären. Han anser att Simplex inte har lyckats särskilt väl i sitt uppdrag, troligen mest beroende på att den politiska viljan samt kunskapen om och förståelsen för småföretagandets villkor i hög grad saknas hos departementsledningen. I regeringsförklaringen hösten 2003 sägs återigen att regeringen avser att ta itu med tillväxtfrågorna och regelförenklingar för näringslivet, konstaterar motionären. Han menar att det återstår att se om det ligger mer substans bakom orden än hittills, men att det oberoende av detta bör inrättas en avregleringsdelegation som ett självständigt ekonomisk-juridiskt expertorgan åt regeringen och med företrädare för näringslivet, knutet till Statsrådsberedningen under statsministerns ledning, med årlig rapporteringsskyldighet också till riksdagen.

I motion 2003/04:N291 (m) begärs ett tillkännagivande om regelförenkling för företagande. Den, enligt motionären, övertunga regeringen av företagandet har regeringen med stödpartier inte gjort tillräckligt åt, utan det starkaste regeringen förmått är att tillkalla arbetsgrupper för att inventera problemen, säger motionären. Han menar att förenklingar för företagandet inte är kostsamma utan i huvudsak en attitydfråga.

Ett tillkännagivande om färre och enklare regler föreslås i motion 2003/04:A305 (m). Omfattande byråkrati och regelkrångel kringgärdar start och drift av företag i Sverige, hävdar motionärerna. De anser att det krävs en radikal förenkling och minskning av regelsystemen för att underlätta tillkomsten av nya företag.

Frågan om regelförenkling tas upp i motion 2003/04:Kr254 (m) utifrån den situation som konstnärer har som småföretagare. Många konstnärer, inte minst bildkonstnärer, är egenföretagare, konstaterar motionärerna. De anser att det är viktigt att regler som berör småföretagandet förenklas eller avskaffas och att det arbete för bättre och enklare regler som inleddes av den borgerliga regeringen under åren 1991–94 måste återupptas. Vidare förordas att Småföretagsdelegationens förslag skall genomföras, att arbetet med regelförenklingar skall ges hög politisk prioritet, att företagarna själva bör få påverka arbetet genom samråd, att alla nya förslag från regeringen som påverkar företagets villkor skall föregås av en noggrann analys av effekterna samt att

myndigheter som ger ut föreskrifter skall omfattas av kravet att göra en konsekvensanalys.

I motion 2003/04:N411 (fp) föreslås ett tillkännagivande om enklare regler för företagare. Motiveringarna bakom förslaget är likartade dem i den tidigare nämnda motion 2003/04:N4 (m, fp, kd, c), som väckts med anledning av regeringens skrivelse.

Tillkännagivanden av riksdagen i följande tre avseenden föreslås i motion 2003/04:N227 (fp): om minskat krångel för företagandet; om att det skall bli lättare att starta och registrera företag, t.ex. via Internet; om en översyn av den offentliga avgiftspolitiken gentemot företagen. Det behövs, enligt motionären, en åtgärdsplan för att förbättra företagandets villkor i Sverige, som vid sidan av allmänna skattelindringar och åtgärder som underlättar generationsskiften bör innehålla reformer bl.a. på följande områden: regelmängden bör minska; F-skattsedel bör gå att erhålla via Internet; ett startpaket för företag som förenklar och förkortar igångsättningsprocessen gentemot myndigheter skall finnas; den offentliga avgiftspolitiken måste ses över avseende kontroll-, tillsyns- och straffavgifter.

I motion 2003/04:N240 (fp) begärs tillkännagivanden om att det bör genomföras en översyn av de lagar och regler som påverkar småföretag och en utredning av förutsättningarna för att inrätta "one-stop-shops" med en regional spridning. Motionären hänvisar till en undersökning gjord av opinionsinstitutet Demoskop, enligt vilken småföretagen upplever myndighetskontakter som mycket besvärliga och tidskrävande. Sju av tio småföretagare känner sig osäkra på hur de skall gå till väga för att överklaga ett beslut, och endast 16 % vet att det är möjligt att få rättelse om de har blivit felaktigt behandlade av en myndighet, sägs det. För att tillväxten skall ta fart är det nödvändigt att minska den byråkratiska bördan för småföretagarna, liksom att den lagstiftning som rör småföretagare är tydlig och förutsägbar, säger motionären. Hon anser att ett sätt att förenkla för företagare skulle kunna vara att införa "one-stop-shops", där det skulle finnas värddar som hjälper företagaren vid myndighetskontakter.

I motion 2003/04:N346 (kd) föreslås ett tillkännagivande om enklare regler för företagen. Motiveringarna bakom förslaget är likartade dem i den tidigare nämnda motion 2003/04:N4 (m, fp, kd, c), som väckts med anledning av regeringens skrivelse.

Ett tillkännagivande om genomförande av Småföretagsdelegationens förslag begärs i motion 2003/04:N412 (kd). Avregleringens betydelse för den ekonomiska utvecklingen kan aldrig nog betonas, anför motionärerna. De erinrar om att under de borgerliga regeringsåren 1991–1994 tillkallades en särskild avregleringsdelegation med uppgift att driva på avregleringsarbetet och föreslå förändringar som stärker konkurrensen och ökar utrymmet för nyetableringar. Erfarenheter från andra länder, såsom Storbritannien, Nederländerna och Irland, visar att det krävs ett starkt politiskt stöd från högsta nivå, säger motionärerna. Småföretagsdelegationens rapport innehöll en lång rad förslag som är av sådan art att de skulle underlätta för småföretagen utan

att statsfinansiella kostnader skulle uppkomma, anför motionärerna vidare. De påstår att samhällets kostnader för tillväxthämmande regler är betydande och att priset betalas av medborgarna, främst i form av sämre levnadsstandard och begränsad valfrihet. Av Småföretagsdelegationens konkreta förslag till regelförenklingar är, drygt fyra år senare, närmare två tredjedelar fortfarande inte genomförda, säger motionärerna. De påpekar att det inte finns någon uppföljning under de senaste åren över hur många och vilka av Småföretagsdelegationens förslag som har genomförts, vilket de menar är anmärkningsvärt och ett tydligt uttryck för den socialdemokratiska regeringens bristande intresse för näringslivsfrågor. Motionärerna finner mot bakgrund av riksdagens beslut i december 2002 det märkligt att något mål för regelförenklingen inte formulerats i årets budgetproposition och anser att det omgående bör lämnas förslag om detta till riksdagen. Regelverk som berör företagare upplevs, enligt motionärerna, som svåra att överblicka och begripa – en svensk företagare har över 4 000 regler och ca 20 000 trycksidor att hålla reda på, och varje år tillkommer ca 5 000 sidor med omarbetade eller nya regler, sägs det. Den totala regel mängden som berör företagare måste minska, anför motionärerna. De anser att en s.k. solnedgångsparagraf bör införas, så att företagsregler som inte använts på fem år eller mer slopas.

I motion 2003/04:K416 (kd) tas frågan om regelförenkling upp ur ett EU-perspektiv. EG-lagstiftningen växer snabbt i omfång, och det är viktigt att den byråkratiska bördan på företagen inte ökar ytterligare, anför motionärerna. De föreslår därför att riksdagen skall göra ett uttalande om att det behövs en systematisk utvärdering av EG-lagstiftningen i syfte att ta bort onödiga detaljreglering ur den.

Ett tillkännagivande om behovet av minskad byråkrati, myndighetskontroll och regelförenklingar begärs i motion 2003/04:N347 (kd) utifrån situationen för turistföretag. Det lilla företaget kan inte på samma sätt som storföretagen hålla speciell kompetens för administrativa uppgifter, säger motionärerna. De påpekar att gällande bestämmelser kan innebära höga tillsynskostnader för alla företag, även turistföretagen. En stor del av lagstiftningen kring livsmedel och hälsoskydd utgår från företag som är knutna till byggnader och fasta inventarier, medan de turistföretag som är baserade på upplevelser i skog och mark drabbas av problem, eftersom fasta byggnader ofta saknas, anför motionärerna. De anser att det är orimligt att samma lagstiftning gäller för alla företag oavsett inriktning, lokalisering och storlek. Ett tillsynsuppdrag bör inte inskränka sig till myndighetsutövning utan också fylla en servicefunktion, säger motionärerna vidare. De påpekar att turistföretagen ofta måste betala dubbla avgifter för myndighetskontroll – vid kontroll av t.ex. kylanläggningar krävs att ett auktoriserat företag utför besiktningen, varefter det sker en ytterligare kontroll av berörd myndighet. Turistföretagen betalar båda kontrollerna. Ett system utformat på ett liknande sätt som kontrollen inom bilbesiktningen där den berörda myndigheten ackrediterar och granskar besiktningföretaget skulle vara mycket smidigare för de små företagen, anser motionärerna. De menar också att det krävs en bättre samordning mellan olika

myndigheter, eftersom lagstiftningen inom olika sektorer ibland kommer i konflikt med varandra.

I motion 2003/04:N329 (c) föreslås tillkännagivanden i följande tre avseenden: om att målet för regelförenklingsarbetet bör vara en minskning med 25 %, kompletterat med delmål och kontinuerligt återkommande rapportering till riksdagen; om att ett uppdrag för regelförenklingsarbetet bör vara att undersöka reglerna kring företagande ur ett genusperspektiv; om att det bör införas ett gemensamt uppgiftslämnarregister. Människor startar företag för att förverkliga en idé, inte för att de är begestrade av byråkrati och uppgiftslämnande, anför motionärerna. De menar att onödiga regler både motverkar uppkomsten och utvecklingen av företag. Motionärerna anser vidare att det är angeläget att regelförenklingsarbetet har ett uttalat genusperspektiv för att den låga delen kvinnliga företagare därmed skall kunna öka. Företagarnas riksorganisation har föreslagit ett gemensamt uppgiftslämnarregister, i syfte att låta myndigheterna hämta uppgifter för statistikbehov av varandra eller registret i stället för av företagen, säger motionärerna och påpekar att ett sådant register skulle generera samordningsvinster, både i tid och pengar.

Ett tillkännagivande om enklare och färre regler för småföretagen föreslås i motion 2003/04:N336 (c). Många och krångliga regler gäller för dem som vill starta nya företag, vilket avskräcker många personer från att starta företag eller att utveckla ett befintligt litet företag genom att anställa flera personer, anför motionärerna.

Arbetet med att förenkla reglerna för småföretagen bör snarast intensifieras, anför det i motion 2003/04:N348 (c). Motionärerna säger sig dagligen stöta på småföretagare som känner sig illa bemötta av olika myndigheter – företagarna utsätts för långa handläggningstider, krav på kompletteringar och att deras ärenden går runt bland myndigheterna. Motionärerna får vidare uppgifter om att företagare som har blivit godkända och registrerade därefter utsätts för brevväxling med skattemyndigheten och att en myndighet ifrågasätter en annan myndighets beslut, t.ex. vilken mervärdesskattenivå som skall gälla eller hur miljöbalken skall tolkas.

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

Riksdagen gjorde hösten 2002 – på förslag i en reservation (m, fp, kd, c, mp) i betänkande 2002/03:NU1 – ett tillkännagivande till regeringen i frågan om regelförenkling. Även utskottsmajoriteten (s, v) hade föreslagit ett tillkännagivande till regeringen i frågan. De båda ställningstagandena återges här i sin helhet. I reservationen (m, fp, kd, c, mp), som blev riksdagens beslut, anfördes följande (s. 98):

Vi anser – i likhet med vad som anförts i bl.a. motionerna 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) och 2002/03:N1 (mp) – att regelförenklingsarbetet är av största vikt för att Sverige skall kunna utvecklas som företagarnation.

Kostnaderna för ett svenskt företag med 1–19 anställda för att administrera skatte-, arbetsmarknads- och miljöreglerna är, som tidigare redovisats, enligt en OECD-beräkning ca 30 000 kr per anställd och år. Motsvarande kostnader är för företag med 20–49 anställda ca 21 000 kr och för företag med 50–500 anställda ca 6 000 kr. Appliceras dessa siffror på det totala beståndet av företag, kan företagens kostnader för att administrera lagar, regler och föreskrifter beräknas till minst 50 miljarder kronor per år.

Om det är alltför krångligt att starta och driva företag, blir effekten färre företag. Småföretag tillväxer heller inte i den utsträckning som är möjligt och önskvärt, om byråkratin är för omfattande och regelverket för krångligt. Om det föreligger onödiga hinder mot produktutveckling och investeringar är det vidare en risk för att storföretagen investerar på annat håll, där lagstiftningen är enklare än i Sverige. Samtidigt bör det betonas att samhället har behov av effektiva regelsystem för skydd av människors liv och hälsa, miljöskydd och säkerhet.

I många av Sveriges konkurrentländer pågår ett aktivt arbete med att minska företagets regelbörda. I Nederländerna har sålunda, som redovisats, parlamentet beslutat att företagets kostnader för att hantera regelverket skall minskas med 25 %, varav en minskning med 10 % uppnåddes under den förra fyraårsperioden.

Vi föreslår att riksdagen genom ett tillkännagivande skall uttala att under innevarande mandatperiod skall en genomgång göras av hela det regelverk som berör företagandet, så att onödiga och krångliga regler kan tas bort. Det bör också sättas upp ett kvantitativt mål för regelförenklingsarbetet, i syfte att redan under innevarande mandatperiod påtagligt minska företagets kostnader för administration av regelverket. Med ett tillkännagivande av riksdagen i enlighet med det sagda tillgodosed motionerna 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) och 2002/03:N1 (mp) i berörda delar.

För att det nyssnämnda målet skall kunna uppnås är det viktigt att takten i regelförenklingsarbetet ökar redan under år 2003, jämfört med tidigare år. Ett instrument för att åstadkomma detta är att det tas fram ett mått som kan visa hur regelbördan utvecklas. Därför bör det tas fram en mätmetod som skall vara färdig att använda redan under år 2003. Mätmetoden skall vara utformad i enlighet med den mätmetod som OECD använder. När det gäller de oberoende granskningar som OECD genomför av olika länders regelförenklingsarbete har regeringen tidigare sagt sig vara intresserad av en sådan. I den nu aktuella skrivelsen säger regeringen dock endast i vaga ordalag att den alljämt överväger tidpunkten för en granskning. Vi finner inte detta acceptabelt, utan anser det angeläget att regeringen under kalenderåret 2003 inger anmälan till OECD med begäran om granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige. Genom en sådan granskning kan värdefull kunskap om Sveriges position i en internationell jämförelse erhållas. Riksdagen bör genom sitt tillkännagivande anmoda regeringen att dels fastställa mätmetoder, dels inge anmälan till OECD i enlighet med vad vi här har anfört. Därmed blir motion 2002/03:N1 (mp) tillgodosedd i de båda aktuella avseendena och tillstyrks.

Ytterligare ett område där vi anser att det krävs omedelbara åtgärder från regeringen gäller regelverket vid en företagsstart. I Sverige fordras att en blivande företagare kontaktar ett stort antal myndigheter, och ett stort antal blanketter skall beställas och fyllas i. I många fall behöver företagaren få förtydliganden av blanketterna och måste då försöka få tag på rätt person, vilket kan försvåras genom begränsningar i telefontid. Efter det att blanketter sänts in, kan det ibland ta lång tid innan företagaren får besked. Mot denna bakgrund är det inte förvånande att många personer drar sig för att starta företag. Därför anser vi att det bör sättas upp en

bestämd tid, inom vilken myndigheterna måste ha svarat eller handlagt ett ärende. Generellt sett måste myndigheterna förbättra sin service gentemot företagen och i större utsträckning kunna fungera som ”lots” i sina kontakter med företagen. Riksdagen bör genom sitt tillkännagivande anmoda regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad vi nu har anfört. Därmed blir motion 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) helt tillgodosedd i de båda aktuella avseendena och tillstyrks.

Med det anförda tillstyrker vi alltså motionerna 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) och 2002/03:N1 (mp) i de delar som angivits. Övriga yrkanden i dessa motioner, liksom de övriga här aktuella motionsyrkandena, blir därmed också i sak tillgodosedda. Riksdagen bör vidare lägga regeringens redogörelse för regelförenklingsarbetet till handlingarna.

I utskottsmajoritetens (s, v) ställningstagande – som alltså inte blev riksdagens beslut – anfördes följande (s. 54):

Utskottet anser att regelförenklingsarbetet är av största vikt för att Sverige skall kunna utvecklas som företagarnation. De regler som berör företagandet bör vara lätta att förstå och efterleva.

Samhället har behov av effektiva regelsystem för skydd av människors liv och hälsa, miljöskydd och säkerhet, men detta får inte göra det alltför krångligt att starta och driva företag. Kostnaderna för ett svenskt företag med 1–19 anställda för att administrera skatte-, arbetsmarknads- och miljöreglerna uppgår, som tidigare redovisats, enligt en OECD-beräkning till ca 30 000 kr per anställd och år. Motsvarande kostnader är för företag med 20–49 anställda ca 21 000 kr och för företag med 50–500 anställda ca 6 000 kr. Appliceras dessa siffror på det totala beståndet av företag, kan företagens kostnader för att administrera lagar, regler och föreskrifter beräknas till minst 50 miljarder kronor per år.

I många av Sveriges konkurrentländer pågår ett aktivt arbete med att minska företagens regelbörda. I Nederländerna har parlamentet beslutat att företagens kostnader för att hantera regelverket skulle minskas med 25 % från år 1994 till år 2002. Men trots att hela den holländska regeringen har varit engagerad och starkt prioriterat frågan har inte en 10-procentig minskning uppnåtts under perioden. Samtidigt som det illustrerar hur komplicerad frågan om regelförenkling är får det inte avskräcka från höga svenska ambitioner på området. En genomgång av hela det regelverk som berör företagen skulle fordra en mycket resurskrävande satsning som riskerar att gå ut över handläggningen av andra för företagen viktiga frågor. Regeringen bör dock anlägga ett bredare och mer systematiskt angreppssätt än tidigare och presentera ett handlingsprogram under år 2003 som inriktas på de befintliga regelverken och som omfattar åtgärder hos såväl departement som myndigheter.

Takten i regelförenklingsarbetet måste öka. Ett instrument för att åstadkomma detta är att det tas fram ett mått som kan visa hur regelbördan utvecklas. OECD har mångårig erfarenhet av regelförenklingsarbetet i olika medlemsländer och genomför t.ex. enkätundersökningar riktade mot företag för att jämföra den administrativa bördan länder emellan. Dessa enkäter ställs sedan samman ländervis och jämförelser kan därmed göras. I Danmark, Belgien och Nederländerna har också mätmetoder tagits fram. Den danska metoden baseras, i likhet med OECD-metoden, på enkäter. I Sverige har ITPS fått i uppdrag att ta fram förslag på lämplig mätmetod. Eftersom Danmark, Belgien och Nederländerna har kommit längre än OECD har ITPS särskilt analyserat dessa länders mätmetoder innan myndigheten skall lämna sitt förslag till regeringen om en svensk mätmetod.

När det gäller de oberoende granskningar som OECD genomför av olika länders regelförenklingsarbete är det angeläget att regeringen under kalenderåret 2003 inger anmälan till OECD med begäran om granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige. Genom en sådan granskning kan värdefull kunskap om Sveriges position i en internationell jämförelse erhållas.

Ytterligare ett område där utskottet anser att det krävs omedelbara åtgärder från regeringen gäller regelverket vid en företagsstart. Regeringen bör göra en översyn av handläggningstiden i startskedet och uppdra åt de myndigheter som för närvarande inte prioriterar snabb handläggning att minska handläggningstiden för dessa ärenden. Myndigheterna måste därutöver förbättra sin service gentemot företagen och i större utsträckning kunna agera som ”lots” i sina kontakter med företagen.

Riksdagen bör genom ett tillkännagivande anmoda regeringen att vidta de åtgärder som utskottet angivit. Därmed blir motionerna 2002/03:N356 (s, v) och 2002/03:N1 (mp) väsentligen tillgodosedda. Motion 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) blir också i vissa delar tillgodosedd. Övriga motionsyrkanden avstyrks. Riksdagen bör också lägga regeringens skrivelse med redogörelse för regelförenklingsarbetet till handlingarna.”

Näringsminister Leif Pagrotsky besvarade i oktober 2003 en interpellation (ip. 2003/04:15) av Henrik von Sydow (m) om regelbördan för företag. I sitt svar sade näringsministern att han, lika litet som interpellanten, har någon förkärlek för regler eller blanketter. Företagaren skall kunna ägna sin tid åt att utveckla sina tjänster och produkter och åt att skaffa kunder, inte åt onödig administration. Samtidigt har samhället i stort behov av regler, t.ex. regler till skydd för salmonellasmitta eller konkurrensregler för att en enskild marknad skall fungera. Regeringen har en hög ambitionsnivå med sitt arbete att minska den administrativa bördan för företagen, framhöll näringsministern vidare. Den ser ett enkelt och effektivt svenskt regelverk som ett sätt att stärka svenska företags konkurrenskraft. Denna ambition har också gett resultat i internationella jämförelser, påpekade näringsministern och hänvisade till att Världsbanken i en rapport (Doing Business 2004) har placerat Sverige i toppen bland 130 jämförda länder vad gäller regelverk för företagande. Näringsministern redogjorde för den handlingsplan för att minska den administrativa bördan för företag som redovisats i skrivelsen om regelförenklingsarbetet. Han sade också att han bekämpar byråkrati oavsett ursprung. Sverige är sålunda pådrivande för bättre och enklare regler i EU-arbetet och har konsekvent arbetat för att kommissionens förslag skall bli bättre, t.ex. genom systematisk användning av konsekvensanalyser och bättre samråd med berörda aktörer. Som minister för inre marknadsfrågor är han pådrivande i arbetet med att förenkla de befintliga europeiska regelverken. Sverige driver även konsekvent ett förenklingsperspektiv av WTO:s regler för den internationella handeln.

Uppdrag till Nutek

Regeringen har nyligen beslutat om det uppdrag som aviserades i skrivelsen vad gäller vidareutveckling och konkretisering av den av ITPS föreslagna metoden för mätning av administrativ börda. Nutek har sålunda getts i upp-

drag att, i enlighet med i beslutet givna riktlinjer, färdigställa och genomföra provmätningar med en metod som gör det möjligt att mäta den administrativa börda som regelverken medför för företagen. Färdigställandet av metoden och genomförandet av provmätningen skall göras utifrån förslaget i rapporten från ITPS. Praktiska utformningar av den av ITPS förordade modellen skall testas. Modifieringar och avgränsningar skall vid behov utvecklas och testas. Provmätningarna bör utföras på ett avgränsat regelområde som kan förväntas ge tillräckliga erfarenheter och underlag för utformningen av de fullskaliga mätningarna.

Mätmetoden skall göra det möjligt att kvantitativt mäta den administrativa börda som uppstår för företag till följd av regler. Bördan och utvecklingen av densamma skall kunna kvantifieras i tid och pengar. Administrativ börda definieras på följande sätt: "Företagets kostnader för att upprätta, lagra eller överföra information eller uppgifter som föranletts av krav i lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter eller anvisningar i allmänna råd." Med företag menas i detta sammanhang en juridisk eller fysisk person som bedriver näringsverksamhet.

I uppdraget sägs att eftersom det är av största vikt att mätmetoden accepteras och stöds av både regering och näringsliv skall Nutek utföra uppdraget i nära samarbete med representanter för näringslivet och med Näringsdepartementet. Det är i detta sammanhang viktigt att Nutek tar del av resultaten av de provmätningar som Svenskt Näringsliv genomför under år 2003 i syfte att mäta företagets kostnader för att följa gällande regler. En nära samverkan skall ske med ITPS. Samråd skall ske med Statistiska centralbyrån, Riksskatteverket och Ekonomistyrningsverket. Provmätningar skall påbörjas under år 2003.

Regeringen ställer följande krav på mätmetoden: Mätmetoden skall vara utformad så att mätningar med en färdigutvecklad metod, baserad på erfarenheterna från provmätningen, kan göras under år 2004. Mätmetoden skall göra det möjligt att genom återkommande mätningar dels påvisa huruvida den administrativa bördan för företag har ökat eller minskat totalt sett, dels identifiera utvecklingen av den administrativa bördan för företag per myndighet eller regel.

Resultatet av provmätningarna skall Nutek redovisa till Näringsdepartementet senast den 10 maj 2004. I Nuteks redovisning skall även ingå följande: en uppskattning av mätmetodens tillförlitlighet, beräkningar av kostnader och tidsåtgång för kontinuerliga mätningar med färdigutvecklad metod samt förslag på hur kontinuerliga mätningar skall organiseras.

Småföretagsdelegationen

Beträffande Småföretagsdelegationens förslag, som berörs i några motioner, kan noteras att Näringsdepartementet i en promemoria till utskottet våren 2000 gjorde en avstämning mot Småföretagsdelegationens förslag. Regeringens samlade bedömning var, enligt denna, att åtgärder vidtagits för att undanröja majoriteten av de hinder som Småföretagsdelegationen uppmärksammat.

Regeringen ansåg att ca 75 % av förslagen var viktiga och borde genomföras i någon form. Drygt 40 % av förslagen var helt genomförda eller befann sig i en genomförandefas, och ytterligare drygt 30 % var under utredning eller beredning. Det framhölls från Näringsdepartementet att många av förslagen är av den karaktären att de aldrig kommer att kunna anses vara helt slutförda. Det gäller t.ex. myndigheternas arbete med information och service till företagen och flera av förenklingsförslagen, såsom lättnader i uppgiftslämnande för företag och förenkling av tullprocedurer. Ungefär en fjärdedel av förslagen hade våren 2000 inte föranlett några åtgärder från regeringens sida; det gällde förslag på områden där det redan förekom statliga insatser, t.ex. kompetensområdet, liksom förslag på områden där det primära ansvaret inte låg på staten utan på kommunerna.

I en kommentar från Näringsdepartementet hösten 2002 sades att Småföretagsdelegationens förslag handläggs inom olika delar av Regeringskansliet. Det konstaterades då att regeringen hade vidtagit åtgärder för att undanröja majoriteten av de hinder för tillväxt som delegationen identifierade. Det framhölls att karaktär och omfattning på förslagen skiljer sig högst väsentligt åt sinsemellan och därmed även den tid som krävs för genomförande. En större del av förslagen var fortfarande under utredning eller genomförande. Många förslag är vidare av den karaktären eller omfattningen att de inte går att genomföra omgående. I vissa fall – när det t.ex. gäller mer generella önskemål om förändrade attityder och ökad tillgänglighet hos myndighet m.m. – är det dessutom omöjligt att uttala sig om när ett förslag kan anses vara genomfört, utan det är snarare frågan om en kontinuerlig utvecklingsprocess. Endast en tredjedel av förslagen från Småföretagsdelegationen kunde anses vara rena regelförenklingsförslag, sades det från Näringsdepartementet.

De kommentarer som gjordes hösten 2002 står sig fortfarande, enligt uppgift från Näringsdepartementet. Någon ytterligare avstämning eller uppföljning av Småföretagsdelegationens förslag planeras inte.

Företagens uppgiftslämnande

I några motioner efterlyses åtgärder för att minska företagens uppgiftslämnande. När det gäller SCB:s olika statistikgrenar tillämpar myndigheten sedan en längre tid urvalsundersökningar när det gäller småföretag och ett s.k. rullande panelsystem, vilket innebär att ett småföretag som ingått i en undersökning inte skall tas ut i nästa. SCB är vidare starkt engagerat i det arbete som bedrivs inom EU på statistikområdet. Inom EU var det tidigare i stort sett förbjudet att använda s.k. administrativt material i statistikproduktionen. En förändring har nu skett i detta avseende, och administrativa uppgifter används i allt högre grad. SCB har varit pådrivande i detta arbete och kommer att fortsätta att driva frågan om förenkling när det gäller statistikproduktionen. I regeringens uppdrag från juni 2002 till SCB om fördjupad prövning av inriktning och omfattning av officiell statistik inom SCB:s ansvarsområde inför treårsperioden 2004–2006 konstaterades bl.a. att uppgiftslämnarnas kostnader för statistiken ökar. Det är därför angeläget att SCB ökar ansträngningarna för

att underlätta uppgiftslämnandet, särskilt för företagen, sades det, och SCB skulle särskilt redovisa planer på hur myndigheten skall underlätta uppgiftslämnandet.

Uppdraget redovisades i början av år 2003 i rapporten Fördjupad prövning av den officiella statistiken 2004–2006. I rapporten sägs beträffande uppgiftslämnande bl.a. att SCB de närmaste åren behöver ägna stor kraft åt att underlätta för uppgiftslämnarna för att kunna både minska kostnaderna för uppgiftslämnandet och tillgodose de ökande behoven av statistik. En ökad användning av elektronik i uppgiftsinsamlingen och ett ökat utnyttjande av administrativa data kan medverka till att hålla nere uppgiftslämnarnas kostnader. En långsiktig inriktning bör vara att utveckla system som gör det möjligt att hämta in uppgifter direkt från företag utan att några manuella insatser skall behöva göras, sägs det. I SCB:s årsredovisning för år 2002 redovisas ett antal projekt med inriktning att minska uppgiftslämnarkostnaderna. Där redovisas också att SCB har intensifierat sitt samråd med företagen i form av ökade direktkontakter. SCB har även löpande samråd med Näringslivets nämnd för regelgranskning och kommun- och landstingsförbunden inför alla förändringar i produktionen av företagsstatistik. SCB har vidare inrättat en arbetsgrupp för företagens uppgiftslämnande inom myndigheten.

I SCB:s regleringsbrev för år 2003 anges att ett mål är att kostnaderna för uppgiftslämnandet skall minska. Detta är en skärpning jämfört med regleringsbrevet för år 2002, då målet angavs vara att uppgiftslämnandet skulle underlättas. I budgetpropositionen för år 2004 anför regeringen (prop. 2003/04:1, utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, s. 53) att uppgiftslämnarkostnaderna för företag, kommuner och organisationer skall minska. Åtgärder har genomförts men arbetet måste intensifieras. Samarbetet inom EU på statistikens område måste också i fortsättningen präglas av detta synsätt, sägs det i propositionen. I budgetpropositionen redovisas också följande utveckling av uppgiftslämnarkostnaderna för företag, kommuner och organisationer: 200 miljoner kronor år 1999, 365 miljoner kronor år 2000, 380 miljoner kronor år 2001 och 312 miljoner kronor år 2002. Beräkningsmetoden ändrades år 2000 och från år 2002 ingår färre undersökningar än i talen som redovisas för 1999–2001.

Grunddatabasutredningen föreslog år 1997 i sitt betänkande Grunddata i samhällets tjänst (SOU 1997:146) att ett mål för företagens uppgiftslämnande borde vara att företagen endast skall behöva lämna en och samma uppgift en gång och att formerna för elektroniska uppgiftslämnanden borde utvecklas. En arbetsgrupp inom Regeringskansliet fick därefter våren 1999 i uppdrag att inventera och analysera det allmännas ansvar för spridning av offentlig basinformation i elektronisk form. I promemorian Samhällets grundläggande information (Ds 2000:34) redovisades en inventering av många års utredningsarbete som på olika sätt berör det allmännas ansvar för spridning av samhällets information i elektronisk form. I betänkandet lämnades förslag till en rad konkreta åtgärder. Betänkandet har remissbehandlats, och frågan bereds inom Regeringskansliet i ett bredare sammanhang, tillsammans med arbetet

kring den tidigare nämnda 24-timmarsmyndigheten och framtagandet av ett nytt EU-direktiv om vidareutnyttjande och kommersialisering av handlingar från offentliga sektorn. Det råder nu enighet om EU-direktivet som förväntas komma att beslutas inom kort. Därmed har grunden lagts för ett bättre utnyttjande av tillgänglig offentlig information. Arbetet med 24-timmarsmyndigheten har nu resulterat i att en delegation (Delegationen för utveckling av offentliga e-tjänster) har tillsatts och att en nämnd skall tillsättas. Delegationen kommer bl.a. att inrikta sitt arbete på att få till stånd ett bättre samarbete mellan myndigheterna inom stat, kommun och landsting (nätverkssamarbete), och nämnden kommer att förbättra förutsättningarna för elektroniskt samarbete genom bl.a. fastställande av standarder för myndigheternas elektroniska informationsutbyte.

“One-stop-shop” för företagen

Beträffande förslag i några motioner om s.k. one-stop-shop för företagen kan noteras att i betänkandet Företagsutveckling på regional nivå (SOU 2002:101) föreslogs under rubriken Enkelhet för företag och företagare – i syfte att tillmötesgå företagets önskan om en instans att vända sig till – en samordning av arbetet hos de tre aktörer som handhar de viktigaste statliga företagsstöden – länsstyrelsen, länsarbetsnämnden och det aktuella Almi-bolaget. Utredaren föreslog att det i varje län skall öppnas en ”brevlåda” dit företagaren kan vända sig med ansökningar, förfrågningar och andra önskemål. Kontakten skall kunna ske via post, telefon, e-post, personligt besök, osv. De tre nämnda huvudaktörerna får sedan gemensamt hantera frågorna. För företagaren skall det räcka med en kontakt. Länsstyrelsen bör ges i uppdrag att tillsammans med länsarbetsnämnd och Almi-bolag utarbeta den samarbetslösning som passar det egna länet bäst. I försökslänen skall självstyrelseorganen erbjuda samordningsuppgiften. Nutek skall ges i uppdrag att utforma riktlinjer för verksamheten samt följa upp att den genomförs. Direktör Peter Nygårds har getts i uppdrag att för statens räkning förhandla med de regionala delägarna i Almi-bolagen. Dessa förhandlingar rör väsentliga delar av de samordningsfrågor som utredningen har föreslagit. Även andra delar av förslaget bereds internt inom Regeringskansliet med sikte på att de skall tas upp i nästa års budgetprocess.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regelförenklingsarbetet är av största vikt för att Sverige skall kunna utvecklas som företagarnation. De regler som berör företagandet bör vara lätta att förstå och efterleva. Samtidigt vill utskottet poängtera att samhället har behov av effektiva regelsystem för bl.a. skydd av människors liv och hälsa, miljö och säkerhet. Detta får dock inte innebära att det blir alltför krångligt att starta och driva företag.

Riksdagen beslöt hösten 2002, som tidigare redovisats, om ett uttalande till regeringen om en intensifiering av regelförenklingsarbetet. Det rörde sig om

en genomgång under innevarande mandatperiod av det regelverk som berör företagandet, uppsättande av ett kvantitativt mål för regelförenklingsarbetet, åtgärder för en påtaglig minskning av företagens kostnader för regelverket under innevarande mandatperiod, framtagande av ett mått som visar hur regelbördan utvecklas, ökning av takten i regelförenklingsarbetet redan under år 2003, inlämnande av anmälan till OECD med begäran om granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige, uppsättande av tidsgränser för berörda myndigheter i samband med administration av företagsstart samt tillseende av att myndigheter agerar som s.k. lots vid företagskontakter.

Enligt utskottets mening har regeringen tagit hand om riksdagens beställning på ett ambitiöst sätt. Arbetet med framtagande av en metod för att mäta den administrativa börda som regelverken medför för företagen bedrivs aktivt. Det uppdrag som regeringen nyligen gett Nutek och som innebär en fortsättning av det arbete som bedrivits av ITPS innebär att provmätningar skall påbörjas under år 2003 och att mätningar med en färdigutvecklad metod skall kunna göras under år 2004. Nutek skall redovisa resultatet av provmätningarna till Näringsdepartementet senast den 10 maj 2004.

Utskottet noterar vidare att regeringen nu har lämnat in en anmälan till OECD om en genomgång av regelreformeringsarbetet i Sverige. Det är värdefullt att få en oberoende granskning av detta arbete.

I de här aktuella motionerna tas upp olika frågor. En fråga rör tidsåtgång och krångel vid företagsstart. I riksdagens tillkännagivande till regeringen ingick, som nyss nämnts, begäran om åtgärder för att underlätta och förenkla företagsstart. Som redovisats pågår det arbete inom berörda myndigheter med just denna inriktning. Patent- och registreringsverket, Riksskatteverket och Nutek tillhandahåller sålunda på sina webbplatser information och registreringmöjligheter för företagen. I detta sammanhang kan också erinras om den tidigare nämnda rapporten från Världsbanken (Doing business 2004) enligt vilken Sverige är ett av de länder där det är enklast att starta företag. Sverige kommer på en delad tredje plats bland 130 länder när det gäller antal procedurer som krävs för en företagsstart och på 12:e plats när det gäller antal dagar det normalt tar att starta ett företag. I rapporten jämförs de 130 länderna också på basis av kvantitativa indikatorer som gäller regler för näringslivet. Undersökningen visar att länder med höga inkomster reglerar näringslivet i mindre utsträckning än länder med låga inkomster. Sverige tillhör de tio länder som reglerar affärslivet minst. Andra länder i denna grupp är bl.a. Australien, Kanada, Danmark, Nederländerna, Nya Zeeland och Storbritannien. Sverige tillhör också de tio länder som har de i praktiken bäst fungerande regleringarna.

En annan fråga som tas upp i motionerna är EG-lagstiftningen och behovet av regelförenkling av denna. Som sägs i regeringens skrivelse har regelförenkling och därmed sammanhängande frågor från svensk sida prioriterats som en del av EU:s modernisering. Detta är ett arbete som har utskottets fulla stöd.

Ytterligare en fråga som berörs i motionerna är Småföretagsdelegationens förslag och en uppföljning av dessa. En sådan uppföljning gjordes av Näringsdepartementet, som redovisats, våren 2000 och en kommentar lämnades hösten 2002. Utskottet kan inte se något behov av en fortsatt löpande uppföljning av Småföretagsdelegationens förslag. Dessa finns dock med som ett underlag för regeringens fortsatta regelförenklingsarbete.

Vidare tas i motionerna upp frågan om företagens uppgiftslämnande och behovet av en begränsning och förenkling av detta. Utskottet delar motionärernas uppfattning om vikten av att företagens uppgiftslämnande så långt möjligt minskas och att återhållsamhet bör präglade statens krav på uppgifter från företagen. Detta gäller framför allt småföretagen som har svårare än stora företag att avsätta tid och resurser för uppgiftslämnande. Som tidigare redovisats pågår arbete på detta område inom bl.a. SCB, men också centralt inom Regeringskansliet. Utskottets bedömning är att det finns goda möjligheter att komma vidare på detta område, genom bl.a. ökad användning av tillgänglig offentlig information och elektroniskt samarbete.

Sammantaget anser utskottet att regeringen bedriver ett ambitiöst arbete när det gäller regelförenkling för företagen. Intrycket är också att det verkar finnas goda utsikter för positiva resultat och att de mål och ambitioner som kom till uttryck i riksdagens tillkännagivande hösten 2002 skall kunna uppnås. Därmed avstyrker utskottet samtliga här aktuella motioner i berörda delar. Riksdagen bör också lägga regeringens skrivelse med redogörelse för regelförenklingsarbetet till handlingarna.

Fonden för svensk-norskt industriellt samarbete

Utskottets förslag i korthet:

Riksdagen bör återkalla ett tidigare lämnat bemyndigande att ställa ut en kreditgaranti om högst 20 miljoner kronor till Stiftelsen Fonden för svensk-norskt industriellt samarbete.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen skall återkalla ett tidigare lämnat bemyndigande för regeringen att ställa ut en kreditgaranti om högst 20 miljoner kronor till Stiftelsen Fonden för svensk-norskt industriellt samarbete.

Fonden bildades år 1981 och har som mål att stärka samarbetet mellan svensk och norsk industri genom finansiering av industriella utvecklingsprojekt. Fondens tillgångar värderades vid ingången av år 2003 till ca 70 miljoner kronor. Fonden har under innevarande år avvecklat huvuddelen av sina låne- och ägarengagemang. Avvecklingen av engagemangen genomförs mot bakgrund av att fonden bedömer att dess resurser är alltför begränsade för att på ett effektivt sätt kunna främja svensk-norska industriella samarbetsprojekt. Regeringen delar denna bedömning.

I propositionen om tilläggsbudget för budgetåret 1995/96 (prop. 1995/96:105) förordade regeringen att staten skulle utfärda en kreditgaranti på högst 20 miljoner kronor för att fonden vid behov skulle kunna ta upp lån på marknaden och sålunda fullgöra alla sina förpliktelser. Riksdagen beslöt i enlighet med regeringens förslag (bet. 1995/96:NU18). Mot bakgrund av fondens beslut om att avveckla sina engagemang är det dock inte längre aktuellt för svenska staten att utfärda den nämnda kreditgarantin.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att riksdagen bör återkalla det aktuella bemyndigandet till Stiftelsen Fonden för svensk-norskt industriellt samarbete och tillstyrker därmed regeringens förslag.

Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Utskottets förslag i korthet:

Riksdagen bör anvisa anslag under utgiftsområde 24 Näringsliv i enlighet med vad som föreslagits i budgetpropositionen och som framgår av bilaga 2. Vidare bör riksdagen besluta enligt de förslag rörande bemyndiganden som läggs fram i propositionen under detta utgiftsområde. Riksdagen bör också avslå samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Inledning

Utskottet redogör i det följande – avseende de anslag som ingår i utgiftsområde 24 Näringsliv – för regeringens förslag och motsvarande förslag i motioner (se bilaga 2). Därefter redovisar utskottet sitt ställningstagande i ett sammanhang.

Näringspolitik

Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (26:1)

Propositionen

Anslaget finansierar förvaltningskostnader vid Verket för innovationssystem (Vinnova) som bildades den 1 januari 2001. Myndighetens uppgift är att främja hållbar tillväxt för näringsliv, samhälle och arbetsliv genom utveckling av effektiva innovationssystem och finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 114,4 miljoner kronor.

Motionen

I motion 2003/04:N412 (kd) föreslås en besparing på anslaget med 5 miljoner kronor.

Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (26:2)*Propositionen*

Anslaget finansierar behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet samt utveckling av innovationssystemet. Inriktningen för de närmaste årens verksamhet har tidigare beskrivits i en proposition om forskning och förnyelse (prop. 2000/01:3) samt i en proposition om FoU och samverkan i innovationssystemet (prop. 2001/02:2). Enligt regeringens förslag skall anslaget minskas med drygt 30 miljoner kronor fr.o.m. år 2004, då det tillskott som beslöts för år 2003 för uppbyggnad av ett nationellt inkubatorprogram upphör. Samtidigt skall anslaget tillföras 100 miljoner kronor fr.o.m. år 2004 för tillämpad industriforskning inom IT- och telekomsektorn.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 1 111,1 miljoner kronor. Regeringen begär vidare riksdagens bemyndigande att under år 2004 besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 950 miljoner kronor under år 2005 och 950 miljoner kronor under åren 2006–2009.

Motionerna

I motionerna 2003/04:Fi240 (fp) och 2003/04:N411 (fp) föreslås en minskning av anslaget med 100 miljoner kronor.

Ett tillkännagivande av riksdagen om att Vinnova bör ges utökade resurser för att bättre kunna stödja goda idéer som ger resultat i form av ökad industriell tillväxt föreslås i motion 2003/04:N211 (kd). Den breda satsning på högre teknisk utbildning som gjorts i Sverige har bidragit till ett stort antal goda idéer, säger motionären. Hon menar att det nu handlar om att idéerna skall förverkligas inom industrin, vilket kräver såväl ett betydande kapital som ett samordningsansvar för satsningar. Vinnova förfogar över ungefär hälften av de medel som dess finska motsvarighet har, påstår motionären. Hon hänvisar till att Finland ligger i täten vad gäller tillväxtkapacitet, medan hon hävdar att Sverige har en bottenplacering vad avser statliga satsningar på forskning och utveckling. Det är därför av stor vikt att ytterligare medel tillförs Vinnova, så att Sverige långsiktigt kan få fler arbetstillfällen, anför motionären.

Samma motionär föreslår i en annan motion, 2003/04:N212 (kd), att den för Vinnova gällande förordningen om statligt stöd till teknisk forskning, industriellt utvecklingsarbete och uppfinnarverksamhet skall ändras så att stöd kan lämnas i enlighet med de nivåer som anges i EU:s riktlinjer (96/C45/06). Dessa riktlinjer, som var avsedda att gälla under fem år men som nu har förlängts, stämmer inte helt överens med de regler som gäller för Vinnova, säger motionären. Hon påpekar att Vinnova därmed inte har samma möjligheter att lämna stöd till innovationer som gäller för motsvarande organ i andra EU-

länder. De stödnivåer som anges i EU:s riktlinjer och som inte gäller för Vinnova är följande: förhöjt stöd för förstudier, förhöjt stöd för patentkostnader, förhöjt stöd till stödområde (en mindre procentsats finns i Sverige), bonus för om ett program har samma mål som ett av EU:s ramprogram och innebär samarbete över gränserna, bonus för samarbete över gränser eller mellan företag och forskningsprogram eller omfattande spridning och publicering av resultat.

Vissa kompletterande uppgifter

Vid utskottets sammanträde den 11 juni 2003 föreslog Ingegerd Saarinen (mp) att utskottet skulle låta göra en uppföljning av hur forskningsstöd från statliga myndigheter och andra aktörer med statlig anknytning fördelar sig på företag av olika storlek. Önskemålet var föranlett av att det i olika sammanhang framförs farhågor för att små och medelstora företag missgynnas i förhållande till stora företag när det gäller forskningsstöd. Utskottet beslöt att som ett första steg be riksdagens utredningstjänst att göra en förstudie. Denna avses därefter kunna ligga till grund för beslut om huruvida utskottet skall gå vidare med en mer omfattande uppföljning. Företrädare för utredningstjänsten har vid ett utskottssammanträde i november 2003 redovisat vad som framkommit i förstudien (som finns att tillgå hos utskottet).

Beträffande yrkandet i motion 2003/04:N211 (kd) om ökade resurser till Vinnova kan noteras att Sverige tillhör de länder som satsar mest på forskning och utveckling. År 2001 satsades 4,27 % av BNP på FoU, enligt statistik från OECD. Motsvarande andel var för Finland 3,4 %. Den myndighet i Finland som har liknande uppgifter som Vinnova är Teknologiska utvecklingscentralen (Tekes). År 2002 satsade Tekes motsvarande ca 1,15 miljarder kronor på FoU, dvs. ett något högre belopp än Vinnova. Tekes förfogar dock även över medel för andra typer av insatser än FoU, t.ex. olika former av produktutvecklingsstöd, vilket Vinnova inte har. Det kan vidare nämnas att tillämpad forskning, som Tekes stöder, i Sverige också finansieras av Stiftelsen för strategisk forskning och Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen). I det nu aktuella förslaget i budgetpropositionen ges Vinnova en anslagsförstärkning med 100 miljoner kronor för industrirelaterad forskning inom IT- och telekomsektorn.

När det gäller förslaget i motion 2003/04:N212 (kd) om förändring av den gällande förordningen (1995:1254) om statligt stöd till teknisk forskning, industriellt utvecklingsarbete och uppfinnarverksamhet – den s.k. teknikförordningen – har, enligt uppgift från Näringsdepartementet, i november 2002 till regeringen inkommit en hemställan från Vinnova om en översyn av den nämnda förordningen. I framställan anges just de stödmöjligheter som nämns i motionen, dvs. förhöjt stöd för förstudier, förhöjt stöd för patentkostnader, förhöjt stöd till stödområde, bonus för om ett program har samma mål som ett av EU:s ramprogram och innebär samarbete över gränserna samt bonus för samarbete över gränser eller mellan företag och forskningsprogram eller omfattande spridning och publicering av resultat. Vinnova föreslår att teknik-

förordningen skall justeras så att stöd kan lämnas i enlighet med de nivåer som anges i EU:s riktlinjer. Departementet anser att frågan är angelägen, men den måste beredas med EG-kommissionen och att beredningen på grund härav kan komma att ta tid.

Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader (38:1)

Propositionen

Anslaget täcker förvaltningskostnader för Verket för näringslivsutveckling (Nutek) och Almi Företagspartner AB (Almi). Anslagssparandet från år 2002 på 15,8 miljoner kronor avser finansiering av uppbyggnad av ärendesystem inom de regionala stöden (NYPS). Anslaget skall enligt regeringens förslag minskas med 2,2 miljoner kronor, till följd av bl.a. en retroaktiv justering av pris- och löneomräkningen. Nutek har sedan omorganisationen år 2001 arbetat målmedvetet med att utveckla den nya myndighetens roll och funktion, sägs det. Ytterligare omstruktureringar för att fokusera och effektivisera verksamheten är dock nödvändiga.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 205,5 miljoner kronor.

Motionen

Kristdemokraterna avvisar uppbyggnad av ärendesystem inom de regionala stöden och föreslår med hänvisning därtill en minskning av anslaget med 15 miljoner kronor, sägs det i motion 2003/04:N412 (kd).

Vissa kompletterande uppgifter

I anslutning till det här aktuella anslaget och nästföljande anslag, Näringslivsutveckling, kan noteras att Nutek nyligen har presenterat för Näringsdepartementet ett förslag till ändrat innehåll i verksamheten. Förslaget, som har rubriken Ett fokuserat och mer effektivt Nutek för ökad ekonomisk tillväxt, anger att det övergripande målet för allt vad Nutek gör skall vara ekonomisk tillväxt. Syftet med Nuteks verksamhet skall vara att bidra till hållbar ekonomisk tillväxt och välbefinnande över hela landet genom fler nya företag, fler växande företag och fler starka regioner. En stark målstyrning och adekvat uppföljning skall säkerställa att detta syfte uppnås. Nuteks styrelse konstaterar i förslaget att Nutek har en bred verksamhet inom näringspolitiken och den regionala utvecklingspolitiken. Bredden har utvecklats genom egna initiativ och genom ett stort antal regeringsuppdrag. Samtidigt som verksamheten breddats har resurserna dock successivt minskat. Konsekvenserna av detta har blivit att Nuteks finansiella resurser både i form av förvaltningsanslag och sakmedel på ett ökande antal områden är otillräckliga för att effektivt nå syftet för verksamheten, sägs det i förslaget.

Det fokuserade Nutek skall, enligt förslaget, vara inriktat på tillväxtskapande insatser med en tydlig tillväxtprofil. Ett fokuserat Nutek skall ha en tydlig expert-, kunskaps- och samordnings/samverkansroll för följande områden:

- Entreprenörskapsutveckling och regelförenklingar för *Fler nya företag*.
- Små och medelstora företags tillväxtbetingelser och nationell klusterpolitik för *Fler växande företag*.
- Regional näringslivsutveckling för *Fler starka regioner*.

Nuteks operativa roll mot enskilda företag skall begränsas och samverka med Almi förstärkas.

Nuteks kärnverksamhet föreslås omfatta följande insatsområden:

Fler nya företag

- expertroll/regelsystemet/finansiering,
- informationstjänster (som ett inslag i förenklingsarbetet för företag),
- förbättrade insikter om företagandets villkor med ungdomar som en viktig målgrupp,
- utveckling och utvärdering av det statliga stödsystemet för företag och företagare.

Fler växande företag

- expertroll/regelförenkling/finansiering för att skapa tillväxtförutsättningar för små och medelstora företag,
- informationstjänster och ”det statliga stödsystemet”,
- utveckling av en nationell klusterpolitik.

Fler starka regioner

- expert- och samordningsroll för regionala tillväxtprogram,
- expert- och samordningsroll för strukturfonder,
- regionalt företagsstöd med systemansvar,
- regional projektverksamhet (med pilotprojektinriktning),
- stadspolitik för tillväxt.

För alla de tre nämnda områdena avses pilotprojekt initieras, ofta i samarbete med Almi. Erfarenheter och goda exempel skall spridas för att effektivisera arbetet i hela det näringspolitiska systemet mot ekonomisk tillväxt. Utöver Nuteks kärnverksamhet avses särskilda uppdrag från regeringen, finansierade utanför kärnverksamheten, utföras. För att den beskrivna omställningen och prioriteringen av nya områden skall bli möjlig att genomföra krävs att ett antal pågående insatser avslutas och att de resurser som då frigörs tillförs de nya områdena, anser Nutek. Följande insatser bör avslutas: Sådoffinansieringen; Samarbeten/finansiering; Särskilda insatser för olika grupper; Alla programinsatser (för närvarande 6 program) inom fler växande företag; Resurscentrum (överförs till regionala organ när nuvarande program upphör); Transportbidraget (flyttas till annan myndighet); Programinsatser (Lokal näringslivsutveckling, innovationssystem och kluster); Internationella företagsprogram. Flera av de nyssnämnda insatserna är tidsbegränsade uppdrag i regleringsbrev eller via särskilda uppdrag. Avslutningen av insatserna avses ske etappvis och i s.k. ordnade former.

Förslagen sägs ge följande konsekvenser för sakverksamheten:

- De resurser som frigörs (undantaget Transportbidraget) skapar utrymme att förstärka insatserna på de områden som Nutek enligt förslaget skall fokusera på.
- Utrymme skapas för att driva de nya/förstärkta insatsområdena och pilotprojekt utifrån identifierade behov.
- Trovärdighet och tydlighet skapas på de områden som Nutek kommer att arbeta med.

I förslaget sägs att Nuteks styrelse och ledning har initierat ett utvecklingsarbete för att ta fram fokuserade och mätbara mål för vad Nutek skall åstadkomma som bidrag till ekonomisk tillväxt. Därigenom sägs statsmakernas styrning av Nutek komma att underlättas genom att den kan renodlas till att avse en målstyrning av verksamheten. På så sätt anses statsmakerna få ett bättre underlag för att värdera hur de resurser som anförtros Nutek bidrar till tillväxten.

Sammanfattningsvis förordar Nutek att det beskrivna förslaget till omställning av Nutek, som avses leda till ett fokuserat och mer effektivt Nutek för ökad ekonomisk tillväxt, kommer till tydligt uttryck i regleringsbrev för budgetåret 2004 och därpå kommande år. Det anses angeläget att regleringsbrevet utformas så att omställningen kan ske så snabbt som möjligt, både av externa effektivitetsskäl och av omsorg om Nuteks personal.

Nuteks förslag har presenterats av Nuteks styrelseordförande Kai Hammerich och t.f. generaldirektör Sune Halvarsson för statssekreterare Sven-Eric Söder, Näringsdepartementet. Näringsminister Leif Pagrotsky har kommenterat förslaget i medierna med att säga att Näringsdepartementet nyligen har påbörjat processen med regleringsbrev för år 2004, men att han anser att förslaget är mycket konstruktivt och att det kommer att fungera som underlag i den fortsatta diskussionen.

Näringslivsutveckling (38:2)

Propositionen

Anslaget får användas till näringslivsfrämjande åtgärder. Anslaget bör höjas med 10 miljoner kronor för att finansiera inrättande av centrum för och särskilda satsningar inom områdena miljödriven näringslivsutveckling och miljöteknikexport. Den särskilda satsningen på kvinnors och invandrades företagande samt kooperativt företagande ökar med 10 miljoner kronor år 2004. Som en följd av redan fattade beslut avslutas programmen år 2005, varför anslagsnivån då sjunker. Efter programperioden skall verksamheterna utvärderas. Anslaget sjunker ytterligare år 2006 till följd av att den särskilda satsningen om 20 miljoner kronor per år på design upphör enligt tidigare beslut. Efter designprogrammets slut skall verksamheten utvärderas.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 249,6 miljoner kronor.

Motionerna

Anslaget bör minskas med 54 miljoner kronor, anför det i motion 2003/04:N389 (m). Anslaget får användas till näringslivsfrämjande åtgärder, konstaterar motionärerna och anser att det i praktiken bl.a. innebär subventioner som snedvrider konkurrensen och förhindrar nyskapande och utveckling. De menar därför att budgetutrymmet för sådana åtgärder måste minska. Många kvinnor arbetar inom offentlig sektor med verksamheter som stat, landsting och kommuner har monopol på, varför möjligheterna att starta eget är mycket små, säger motionärerna vidare. De framhåller att detta kan förändras genom att stat, kommuner och landsting inriktar sig på sin kärnverksamhet och i större utsträckning konkurrensutsätter och knoppar av verksamheter, snarare än genom statliga insatser för näringslivsfrämjande åtgärder. Motionärerna avvisar också anslagsökningen om 10 miljoner kronor för inrättandet av ett centrum för miljödriven näringslivsutveckling och miljöteknikexport.

Basfinansieringen för Institutet för kvalitetsutveckling (SIQ) bör säkerställas genom ett uttalande av riksdagen, anför det i motion 2003/04:N230 (fp). Sveriges konkurrenskraft är beroende av en ständig förbättring av varor, tjänster och processer, och arbetet med ett effektivt kvalitetsarbete underlättas om det finns en medvetenhet om kvalitetsbegrepp och god kunskap om kundorienterad verksamhetsutveckling, säger motionären. Hon redovisar att utifrån detta behov bildades år 1986 Nationalkommittén för Svensk Kvalitet. År 1990 formerades intressentföreningen Kvalitetsutveckling som i november samma år slöt ett avtal med regeringen om bildandet av SIQ. Institutet övertog då från Nationalkommittén uppgiften att aktivt bidra till kvalitetsutvecklingen i alla delar av det svenska samhället. SIQ:s status som nationellt centrum har inneburit att institutet kunnat bygga upp goda kontakter i Sverige och utomlands. Motionären erinrar om vad utskottet anförde hösten 2000 (bet. 2000/01:NU1) om att den typ av verksamhet som SIQ bedriver är viktig ur ett näringspolitiskt perspektiv. Likaså menade utskottet att formen för verksamheten, som karakteriseras av att företag, organisationer och förvaltningar samverkar, har en effektiv utformning. Utskottet såg det därför som angeläget att verksamheten även i fortsättningen skulle kunna erhålla statligt stöd för sin basfinansiering. Några åtgärder från statens sida för att säkerställa SIQ:s finansiering har trots detta inte vidtagits, utan det statliga bidraget har uteblivit under åren 2001 och 2002, säger motionären. Hon uppger att SIQ därmed har ett strukturellt underskott som allvarligt hotar verksamheten och institutets existens. Regeringen måste därför agera så att lämplig myndighet ges i uppdrag att säkerställa basfinansieringen för SIQ, anför motionären.

I motion 2003/04:N412 (kd) föreslås en besparing på anslaget med 30 miljoner kronor. Regeringens satsning med 20 miljoner kronor för att utveckla ett designprogram som skall främja näringslivsutvecklingen på området ställer sig motionärerna tveksamma till. De betecknar detta som ett kortsiktigt projekt och menar att långsiktiga strukturella reformer av generell karaktär är till större nytta för näringslivet.

En besparing på 100 miljoner kronor föreslås i motion 2003/04:N369 (c). Motionärerna menar att anslaget används godtyckligt till olika satsningar från år till år. Centerpartiet anser att näringslivsfrämjande åtgärder skall genomföras med ett tydligt underifrånperspektiv, dvs. genom att låta den regionala nivån ansvara för och utforma den aktuella typen av satsningar. Centrala påbud och diverse småsatsningar bör sålunda inte tillskrivas den nationella nivån. Motionärerna erinrar om att Centerpartiet i stället föreslår en satsning på 592 miljoner kronor under utgiftsområde 19 Regional utveckling till olika näringslivsfrämjande projekt som den regionala nivån skall ansvara för.

Vissa kompletterande uppgifter

Institutet för kvalitetsutveckling (SIQ), som är föremål för yrkande i motion 2003/04:N230 (fp), bildades, som tidigare redovisats, år 1990 på initiativ av regeringen och Intressentföreningen Kvalitetsutveckling. I enlighet med stadgarna skall institutet stimulera och bidra till en positiv kvalitetsutveckling i alla delar av det svenska samhället. Vid utgången av år 2001 upphörde det tidigare statliga stödet till verksamheten. SIQ har därefter vid två tillfällen, åren 2001 och 2002, hemställt hos regeringen om statligt stöd för finansiering av verksamheten.

Frågan om basfinansiering för SIQ behandlades, som sägs i den nyssnämnda motionen, av utskottet hösten 2000 i betänkande 2000/01:NU1. Företrädare för SIQ hade under utskottets beredningsarbete framfört sina farhågor för att den verksamhet som institutet bedriver skulle hamna i ett klart läge i förhållande till de båda då nyinrättade myndigheterna Vinnova och Nutek. Utskottet ansåg att den typ av verksamhet som SIQ bedriver är viktig ur ett näringspolitiskt perspektiv. Likaså menade utskottet att formen för verksamheten, som karakteriseras av att företag, organisationer och förvaltningar samverkar, har en effektiv utformning. Utskottet såg det därför som angeläget att verksamheten även i fortsättningen skulle kunna erhålla statligt stöd för sin basfinansiering.

Regeringen beslöt i juni 2003 att 1 miljon kronor skall betalas ut mot rekvisition senast den 31 oktober 2003 till SIQ. Kostnaderna belastar ett äldreanslag (från budgetåret 2000) under utgiftsområde 24 – Fortsatt program för småföretagsutveckling, förnyelse och tillväxt, anslagsposten Till regeringens disposition.

Frågan om eventuella medel till SIQ för år 2004 diskuteras för närvarande inom Näringsdepartementet.

Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader (38:3)

Propositionen

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) har till uppgift att utveckla och förbättra kunskapsunderlaget för tillväxtpolitiken. Institutet utför omvärldsbvakning och utvärderingar med relevans för näringspolitiken, innovations-

politiken och den regionala utvecklingspolitiken. Omvärldsbevakningen är delvis utlandsbaserad. ITPS har även ett statistikansvar för delar av den officiella statistiken. I anslaget ingår ITPS:s förvaltningskostnader.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 74,3 miljoner kronor.

Motionen

I motion 2003/04:N412 (kd) görs bedömningen att en utgiftsbesparing på 5 miljoner kronor är rimlig, med hänvisning till anslagssparandet från år 2002 och höjningen av anslaget för år 2003.

Turistfrämjande (38:4)

Propositionen

Turistdelegationen är central förvaltningsmyndighet för turistfrågor. Verksamheten inom turistområdet bedrivs dels i Turistdelegationen, dels i det av staten och turistnäringen gemensamt ägda bolaget Sveriges Rese- och Turistråd AB (Turistrådet). Turistrådet har ansvar för marknadsföringen av Sverige som turistland utomlands och har även ansvar för varumärket Sverige och för "Sverigebilden" gentemot den inhemska marknaden. Det av riksdagen våren 1995 beslutade övergripande målet för verksamheten, att Sverige skall ha en hög attraktionskraft som turistland och en långsiktigt konkurrenskraftig turistnäring, bör ligga fast. Förslaget till åtgärder och nationell strategi för den svenska turistnäringen som den s.k. Framtidsgruppen presenterade i sin slutrapport bör utgöra en grund för arbetet med att utveckla den svenska turistnäringen. Den omstrukturering av sin verksamhet som Turistrådet har påbörjat för att få större flexibilitet och lägre fasta kostnader bör fortsätta. Minskade fasta kostnader och en mer flexibel organisation genom en ökad användning av informationsteknik gör det bl.a. möjligt att få en bredare och mer kostnadseffektiv representation utomlands och att medel frigörs till marknadsaktiviteter och till satsningar på nya marknader. Till anslaget föreslås 10 miljoner kronor överföras från anslaget Allmänna regionalpolitiska åtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 101,5 miljoner kronor.

Motionerna

I motionerna 2003/04:Fi240 (fp) och 2003/04:N411 (fp) föreslås en minskning av anslaget med 10 miljoner kronor.

En ökning av anslaget med 100 miljoner kronor föreslås i motion 2003/04:N412 (kd) för att finansiera ökade satsningar på marknadsföringen av Sverige som turistland. Sverige har en stor potential att utvecklas som turistland, anför motionärerna. De påpekar att turistnäringen skapar stora värden i form av arbetstillfällen och skatteintäkter. En god marknadsföring av hela Sverige är av största betydelse för att attrahera ytterligare turister, sägs det.

Även i motion 2003/04:N347 (kd) förordas en förstärkning av insatserna vad gäller marknadsföringen av Sverige som turistland. Staten bör bära hu-

vudansvaret för att sälja Sverige som turistland, anser motionärerna. De uppger att en jämförelse med andra länder visar att Sverige satsar mindre än övriga nordiska länder och ligger näst sist i Europa när det gäller marknadsföring av det egna landet. Om staten satsade mer på marknadsföringen skulle turismen öka och föra med sig en mängd positiva effekter, t.ex. ökade mervärdesskatteintäkter och ökad sysselsättning, säger motionärerna. De framhåller att turistnäringen har ansvar för att sälja turistprodukterna och resorna, men anser att det bör vara en självklar uppgift för svenska statliga representationskontor i utlandet att marknadsföra Sverige. Ambassader samt turist- och exportråd verkar i de flesta länder och bör i samarbete med t.ex. handelskammrar och organisationer bättre än för närvarande kunna sprida budskapet om Sverige som turist- och konferensland, anför motionärerna.

I motion 2003/04:N369 (c) föreslås en besparing på anslaget med 8 miljoner kronor. Regeringens överflyttning av medel från anslaget Allmänna regionalpolitiska åtgärder under utgiftsområde 19 Regional utveckling till det här aktuella anslaget anser motionärerna inte vara en riktig prioritering. De menar dock att en utveckling av turismen är positiv för tillväxten, varför de föreslår en satsning med 100 miljoner kronor på ett program för utveckling av landsbygdsturism under utgiftsområde 19.

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringen tillkallade våren 2003 en särskild utredare (departementsrådet Christina Ragsten Pettersson) med uppdrag att se över det nuvarande turistfrämjandets funktion, organisation och rollfördelning samt utvärdera målfyllnelsen (dir. 2003:60). Översynen skall avse Turistdelegationen och det av staten och turistnäringen gemensamt ägda bolaget, Sveriges Rese- och Turistråd AB. Utredaren, som skall redovisa uppdraget senast den 15 december 2003, skall göra följande:

- utvärdera den nuvarande verksamheten med beaktande av det övergripande målet för turistpolitiken och genomförandet av Framtidsprogrammet,
- analysera möjligheterna till samordningsvinster med annan främjande verksamhet, t.ex. inom ramen för Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet,
- kartlägga turistfrämjandets mål och organisation i ett urval andra länder,
- föreslå förändringar av turistfrämjandets funktion, verksamhet, rollfördelning och organisation om detta föranleds av översynen.

Beträffande nivån på anslaget till turistfrämjande kan noteras att det höjdes med 10 miljoner kronor för budgetåret 2002 för att bl.a. genomföra de åtgärder som föreslagits av Framtidsgruppen. I Framtidsprogrammet förordas att anslaget till turismen bör öka successivt under åren 2002–2004. I propositionen om en politik för tillväxt och livskraft i hela landet (prop. 2001/02:4, bet. 2001/02:NU4) föreslog regeringen följande ekonomiska satsningar i syfte att främja turistföretagens konkurrenskraft: 33 miljoner kronor under perioden 2002–2004 till ett program för att stimulera ökad innovationskraft inom turistnäringen, 20 miljoner kronor under perioden 2002–2004 till ett projekt för att stärka varumärket Fjällvärlden i syfte att stärka den långsiktiga attrakt-

ionskraften och lönsamheten i fjällområdet samt 7,5 miljoner kronor under perioden 2002–2004 för att främja turismforskning. Genom regeringsbeslut i januari 2002 gavs Turistrådet i uppdrag att utveckla och marknadsföra varumärket Fjällvärlden. Regeringen gav vidare i juli 2002 i uppdrag åt Turistdelegationen att genomföra ett program för ökad innovationskraft inom turistnäringen, varvid insatser som främjar turismforskningen utgör ett insatsområde inom programmet. Ett särskilt delprogram för hållbar utveckling och miljömärkning finns också i programmet.

När det gäller jämförelse med övriga nordiska länder visar, enligt uppgift från Näringsdepartementet, en sammanställning av de nordiska ländernas utländska övernattningar på hotell under de första sex månaderna 2003 att Sverige är det land i Norden som har lägst minskning av utländska övernattningar – minskningen uppgick till 1,4 %. Snittet för Norden var minus 4,7 %. Norge, som minskat mest, tappade 10,2 %. Sverige tar marknadsandelar från övriga nordiska länder och har under de senaste tre åren ökat sin andel av det totala inkommande resandet till de nordiska länderna från 27,6 till 30 %.

Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (38:5)

Propositionen

Sveriges geologiska undersökning (SGU) är central förvaltningsmyndighet för frågor om landets geologiska beskaffenhet och mineralhantering. I detta ingår att vara chefsmyndighet för Bergsstaten, som utfärdar tillstånd och bedriver tillsyn enligt minerallagen (1991:45). SGU har uppdraget att förvalta och miljösäkra anläggningar som tidigare använts för statens civila beredskapslager för olja samt det statliga gruvfältet i Adak. SGU svarar också för samordning, uppföljning och rapportering i fråga om miljökvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet. Anslaget disponeras av SGU för myndighetsverksamhet, Bergsstaten och förvaltning av oljelagringsanläggningar som tidigare använts för civil beredskap samt av regeringen. Ökningen av uppdragsvolymen beror på ett ökat intresse för SGU:s tjänster. Huvudsakligen har uppdrag erhållits från Naturvårdsverket och Svensk kärnbränslehantering AB, men SGU har även fått internationella uppdrag (i Afrika och Estland).

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 172,1 miljoner kronor.

Motionen

En minskning av anslaget med 15 miljoner kronor föreslås i motion 2003/04: N412 (kd). Antalet nya undersökningstillstånd är på en lägre nivå än tidigare år, nästan på samma låga nivå som bottenåren 1992 och 1993, säger motionärerna. De uppger att ansökningarna om förlängning av befintlig prospektering visserligen är lika många som tidigare år, men att förlängning söks med endast ett år i stället för som brukligt tre år, vilket sannolikt beror på konjunkturbedömningar och inväntandet av en ny minerallag. Med hänsyn till det nämnda och förekomsten av ett betydande anslagssparande år 2002 bedömer

motionärerna att en besparing på Bergsstatens verksamhet kan göras med 15 miljoner kronor, i väntan på en ny minerallag.

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringen planerar enligt uppgift att lägga fram en proposition om en ny minerallag under våren 2004.

Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning (38:6)

Propositionen

Anslaget disponeras av SGU för att främja och stödja riktad geovetenskaplig forskning och tillämpad forskning. Stödet till geovetenskaplig forskning fortsätter inom oförändrade ramar. Insatserna för kompetensutveckling inom gruvnäringen i Norrbottens och Västerbottens län för åren 2001–2003 avslutas enligt plan och kommer att utvärderas.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 5,2 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m. (38:7)

Propositionen

Anslaget disponeras av SGU och regeringen för att täcka kostnader för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun. Av anslagssparandet år 2002 på 34,8 miljoner kronor har 19,4 miljoner kronor dragits in och 15,1 miljoner kronor ställts till regeringens disposition i avvaktan dels på haveriutredningen efter en olycka vid oljelagringsanläggningen i Sala, dels på att vissa ytterligare miljötillstånd skall erhållas. Olyckan i Sala leder troligen till att miljösäkringsarbetet för ett antal anläggningar av liknande typ kommer att försenas.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 27 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Patent- och registreringsverket

Propositionen

Patent- och registreringsverket (PRV) är central förvaltningsmyndighet för ärenden om patent, varumärken, mönster, efternamn och förnamn samt för registerärenden angående aktiebolag, filialer och europeiska ekonomiska intressegrupperingar. Verket är också central förvaltningsmyndighet för handels- och föreningsregisterärenden samt registrerar kommunvapen och meddelar utgivningsbevis för periodisk skrift. PRV för även register över konkurser samt näringsförbud. Verksamheten finansieras genom avgifter. Verksam-

heten med patent, varumärken och mönster skall ge ett överskott som motsvarar kostnaderna för Patentbesvärståttens verksamhet.

Två motioner som berör PRV:s publiceringskrav har väckts – motionerna 2003/04:N354 (fp, kd, m, c) och 2003/04:N232 (fp). Utskottet behandlar dessa i ett särskilt avsnitt efter behandlingen av anslagen.

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringen har nyligen till riksdagen avlämnat en proposition (prop. 2003/04:34) om PRV:s organisation. Förslaget innebär att PRV delas i två myndigheter och att den nuvarande bolagsavdelningen i Sundsvall blir en självständig myndighet med fortsatt placering i Sundsvall. Den nya organisationen föreslås träda i kraft den 1 juli 2004. Till den nya myndigheten förs huvudsakligen ärenden angående registrering av aktiebolag, filialer och europeiska intressegrupperingar, handels- och föreningsregisterärenden, register över bank- och försäkringsföretag, register över fysiska personers och dödsboms konkurser samt register över näringsförbud. I denna ärendehantering ingår också prövning av företagsnamn. Nuvarande patent- och varumärkesavdelningarna i Stockholm och i Söderhamn fortsätter sin verksamhet inom Patent- och registreringsverket med fortsatt placering på dessa orter. Patent- och registreringsverket kommer sålunda i fortsättningen att hantera de ärenden som för närvarande finns inom patent- och varumärkesavdelningarna, dvs. patent, varumärken, mönster, efternamn och förnamn, samt registrering av kommunala vapen och utgivning av periodisk skrift. Bolagsavdelningen i Sundsvall blir alltså en myndighet med egen generaldirektör från den 1 juli 2004. Inom bolagsavdelningen i Sundsvall arbetar 480 anställda, omkring hälften av PRV:s personal. Den nya myndigheten, som har haft arbetsnamnet Bolagsmyndigheten har ännu inte fått något officiellt namn.

Motionstiden på propositionen utgår i dagarna. Utskottet kommer att behandla propositionen i början av år 2004.

Patentbesvärstått (38:8)

Propositionen

Enligt lagen (1977:729) om Patentbesvärstått skall rätten i egenskap av förvaltningsdomstol pröva överklaganden av beslut meddelade av Patent- och registreringsverket. Anslaget används för förvaltningskostnader för Patentbesvärstått och motsvaras av inbetalningar från Patent- och registreringsverket till inkomsttitel på statsbudgeten.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 15,2 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer) (38:9)

Propositionen

Anslaget finansierar verksamhet vid Patent- och registreringsverket avseende kostnader i samband med likvidation av företag. Anslagssparandet för år 2002 på 2,3 miljoner kronor har dragits in.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 8 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Upprätthållande av nationell metrologi m.m. (38:10)

Propositionen

Från anslaget betalas bidrag till riksmätplatserna vid Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB (SP) och Statens strålskyddsinstitut (SSI). Riksmätplatsbidraget används för drift och underhåll av riksmätplatser, upprätthållande av internationell spårbarhet för mätstorheter, investeringar i mätteknisk utrustning samt till mätteknisk forskning och utveckling. Det övergripande målet är att riksmätplatserna skall upprätthålla en hög standard med normaler av tillräcklig omfattning och relevans. Spårbarhet för mätnormaler skall säkerställas och utvecklas genom internationella jämförelser och FoU-insatser.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 26,8 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Elsäkerhetsverket (38:11)

Propositionen

Elsäkerhetsverket är förvaltningsmyndighet för tekniska säkerhetsfrågor på elområdet. De övergripande målen för verksamheten är att förebygga av elektricitet orsakad skada på person och egendom samt störningar på radio-kommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet. Elsäkerhetsverket skall därvid svara för statliga insatser för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet. Regeringens bedömning är att verksamheten inom myndigheten under år 2004 bör bedrivas enligt den allmänna inriktning som gäller för elsäkerhetsarbetet för år 2003. I anslutning till insatserna skall verket följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde. Regeringen förutsätter att Elsäkerhetsverket noga följer utvecklingen vad gäller elolycksfall och elbränder för att bl.a. analysera de statliga insatserna och elsäkerhetsnivåns utveckling med särskild uppmärksamhet på elmaterielområdet.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 41,5 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m.m. (38:12)

Propositionen

Från anslaget lämnas bidrag till den svenska standardiseringsorganisationen för att verka för svensk standardisering, nationellt, europeiskt och globalt. Det övergripande målet för standardiseringen är att öppna marknader, höja produktiviteten och konkurrenskraften hos svenskt näringsliv samt bidra till att statens specifika ansvar för medborgarnas skydd för liv, hälsa, miljö och egendom tillgodoses. Från anslaget lämnas också bidrag till forskning och utveckling inom experimentell teknik. För teknisk informationsförsörjning lämnas bidrag till AB Terminologacentrum och Svenska föreningen för informationsspecialister. Den svenska standardiseringsorganisationen har med framgång drivit svenska intressen i det europeiska och internationella standardiseringsarbetet. Den nya organisationen har medfört en ökad effektivitet och internationell slagkraft. Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB (SP) ger värdefulla bidrag till det svenska näringslivets utveckling genom sin förmåga att arbeta med både forskningsnära och marknadsnära frågeställningar. Vinnova betalar fr.o.m. år 2003 ut bidraget till SP. Vinnova ansvarar också för styrning och uppföljning av resurserna till SP. Denna förändring innebär att SP:s roll i innovationssystemet tydliggörs. Vidare underlättas medverkan i det strukturarbete som pågår inom institutssektorn.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 71,5 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader (38:13)

Propositionen

Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader vid Rymdstyrelsen. Rymdstyrelsen utgör en liten expertmyndighet med ansvar för den svenska rymdverksamheten, vilken till stora delar är kopplad till det europeiska rymdsamarbetet inom det europeiska rymdorganet (European Space Agency, ESA). Rymdstyrelsen fördelar också statligt stöd till verksamhet som bedrivs nationellt eller i bilateralt samarbete med framför allt Frankrike. Rymdstyrelsen skall därutöver bereda ärenden om tillstånd att bedriva rymdverksamhet från svenskt territorium och utöva kontroll av sådan verksamhet.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 22,4 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Rymdverksamhet (38:14)

Propositionen

Under anslaget anvisas medel för industriutvecklingsprojekt, fjärranalys och forskning, som bedrivs inom ramen för deltagande i internationellt samarbete, framför allt inom det europeiska rymdsamarbetet inom ESA. Verksamheten

kan också bedrivas i nationella eller bilaterala program. Huvuddelen av anslaget, ca 80 %, utgörs av betalningar till ESA för Sveriges deltagande i långsiktiga samarbetsprojekt. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen. Regeringen föreslår ett bemyndigande för ekonomiska åtaganden även efter år 2004. Detta möjliggör att det för delar av verksamheten kan göras ekonomiska åtaganden som exempelvis omfattar långsiktiga program under en flerårig planeringsperiod.

Rymdstyrelsen har på ett framgångsrikt sätt verkat för svenska intressen inom framför allt det europeiska rymdsamarbetet. Rymdverksamheten bidrar till att stärka den svenska industrins konkurrenskraft. Regeringen bedömer att rymdverksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att uppnådda resultat svarar mot de fastställda målen. För år 2004 ökar anslaget med 20 miljoner kronor och för år 2005 med ytterligare 10 miljoner kronor, då en tidigare beslutad tillfällig neddragning om 30 miljoner kronor för budgetåren 2002 och 2003 upphör.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 541,5 miljoner kronor. Regeringen begär vidare, som nämns, riksdagens bemyndigande att under år 2004 för ramanslaget Rymdverksamhet ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 539 miljoner kronor under år 2005 och 573 miljoner kronor efter år 2005.

Motionerna

I motion 2003/04:N412 (kd) föreslås en besparing med 10 miljoner kronor. Även i motion 2003/04:N369 (c) föreslås en besparing med 10 miljoner kronor.

Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien (38:15)

Propositionen

Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) är en sammanslutning av invalda ledamöter som är verksamma inom teknik, industriell produktion och ekonomi. IVA:s huvuduppgift är att följa, analysera och informera om den tekniska och industriell-ekonomiska utvecklingen samt att skapa och initiera samverkan mellan olika teknikområden. Från anslaget lämnas statens bidrag till IVA:s grundläggande verksamhet, t.ex. ledningsfunktion, utrednings-, informations- och ekonomiverksamheterna. IVA:s verksamhet inriktas på att följa, analysera och sprida information om aktuella utvecklingstendenser samt på att skapa och initiera samverkan mellan olika aktörer i samhället.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 5,4 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Konkurrensverket (38:16)

Propositionen

Konkurrensverket är central förvaltningsmyndighet för konkurrensfrågor. Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader för Konkurrensverket.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 82,5 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2003/04:N389 (m) föreslås att Konkurrensverket skall anvisas 5 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit. Konkurrensverket bedriver ett viktigt arbete, anför motionärerna. De anser att verket bör ge en ökad prioritet åt att belysa de konkurrensnedvridningar som kan följa av offentliga sektorns monopol samt kommunalt och statligt ägande av bolag som konkurrerar med privata företag.

Konkurrensverket och Konsumentverket bör slås samman till en ny myndighet med namnet Kundverket, anför det i motion 2003/04:N205 (m). Såväl Konkurrensverket som Konsumentverket har till uppgift att tillvarata intressen hos de människor och företag som uppträder som kunder på en marknad och båda har också som huvudmål att ta till vara de möjligheter som en fri och väl fungerande marknad ger, säger motionären. Han hänvisar till att de två myndigheternas egna beskrivningar av sina verksamheter på respektive hemsidor visar hur nära dessa ligger varandra. En myndighet som ägnar sig åt att bekämpa kartellbildningar och konkurrensbegränsningar borde med fördel kunna kombineras med en som slår vakt om behovet av information till konsumenterna kring samma problemområden, menar motionären. Han hävdar att förekomsten av två myndigheter innebär ett onödigt dubbelarbete och att en samordning skulle medföra vinster.

I motionerna 2003/04:Fi240 (fp) och 2003/04:N411 (fp) föreslås en ökning av Konkurrensverkets anslag med 12 miljoner kronor.

Även i motion 2003/04:N412 (kd) föreslås en ökning av Konkurrensverkets anslag – med totalt 9 miljoner kronor. Motionärerna vill öka Konkurrensverkets möjligheter att driva viktiga konkurrens mål och föreslår därför ytterligare 5 miljoner kronor för detta ändamål, varav 3 miljoner kronor är avsedda för Nämnden för offentlig upphandling (NOU). De föreslår vidare att NOU skall göras till en självständig del av Konkurrensverket och att 4 miljoner kronor skall föras över från utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, varifrån NOU finansieras för närvarande.

I motion 2003/04:N369 (c) förslås att 3 miljoner kronor utöver regeringens förslag skall anvisas till Konkurrensverket för att säkerställa verkets viktiga arbete för en god konkurrens situation i Sverige. En god konkurrens ger livskraftiga företag och en sund marknad, anför motionärerna.

Vissa kompletterande uppgifter

Riksdagen avslög hösten 2002 (bet. 2002/03:NU1) ett motionsyrkande om sammanslagning av Konkurrensverket och Konsumentverket, liknande det här aktuella i motion 2003/04:N205 (m). Utskottet redovisade att frågan om en sammanslagning av de båda myndigheterna hade tagits upp i regeringsförklaringen år 2001. I budgetpropositionen för år 2003 (prop. 2002/03:1) sades dock att frågan hade analyserats inom Regeringskansliet och att slutsatsen var att synergier inte var så stora att de motiverade en sammanslagning. Däremot bör det samarbete som redan existerar mellan myndigheterna i frågor där detta gynnar konsumentintresset förtydligas, ansåg regeringen. Utskottet delade denna ståndpunkt.

Konkurrensforskning (38:17)*Propositionen*

Konkurrensverket disponerar medel under anslaget för att främja konkurrensrelaterad forskning inom i första hand disciplinerna ekonomi och juridik.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 6,6 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2003/04:N389 (m) föreslås en ökning av anslaget till konkurrensforskning med 1 miljon kronor.

Även i motionerna 2003/04:Fi240 (fp) och 2003/04:N411 (fp) föreslås en ökning av anslaget – med 6 miljoner kronor.

Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m. (38:18)*Propositionen*

Från anslaget täcks kostnader för räntestöd m.m. till varvsindustrin enligt förordningen (1989:824) om statligt stöd till fartygsfinansiering, upphävd genom förordningen (1992:1064) eller motsvarande äldre bestämmelser. Sedan år 1993 fattas inga nya beslut om stöd enligt några av dessa bestämmelser. Några nya åtaganden som kan leda till utbetalningar från anslaget görs således inte längre.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 2 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen (38:19)*Propositionen*

Anslaget disponeras för kostnader i samband med upprustning och drift av kanalen. Riksdagen beslöt våren 1992 (prop. 1991/92:134, bet. 1991/92:NU33) bl.a. att finansieringen av kanalens upprustning skall tillförsäkras

genom statsmakternas försorg. Varje budgetår sedan anslaget inrättades budgetåret 1992/93 har riksdagen anvisat 15 miljoner kronor för upprustning och drift av kanalen. De statliga insatserna har bidragit till att kanalens värde som kulturhistoriskt byggnadsverk och attraktivt turistmål ökat. Även för år 2004 bedöms 15 miljoner kronor vara tillräckligt för att klara av nödvändig upprustning och drift av kanalen. Regeringen bedömer att denna nivå även är tillräcklig för åren 2005 och 2006.

Regeringen beräknar sålunda anslaget för år 2004 till 15 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. (38:20)

Propositionen

Anslaget disponeras för kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. De utgifter som belastar anslaget är kostnader i samband med förvaltning och genomlysning av företag med statligt ägande. Den av riksdagen våren 2003 godkända ändringen av anslagsvillkoren för anslaget (prop. 2002/03:100, bet. 2002/03:FiU:21) kommer inte att behöva återopas, då medel inte behöver tas i anspråk för detta ändamål. Av anslags-sparandet för år 2002 på 44 miljoner kronor har 36 miljoner kronor dragits in. Regeringen arbetar med att både förbereda och genomföra de beslut som riksdagen fattat avseende det statliga ägandet och ett antal specifika bolag. Genom Regeringskansliet förvaltas 59 företag med statligt ägande, varav 47 är helägda av staten. Statens förvaltningskostnad för företag med statligt ägande uppgick år 2002 till 58,5 miljoner kronor, varav 15,5 miljoner kronor avsåg interna kostnader såsom löner, resor och kontorsmaterial och 43 miljoner kronor externt köpta tjänster. Under år 2003 har Regeringskansliet slutit ramavtal med externa rådgivare. Projekt där konsultinsatser avropas sker vid behov. Vissa projekt är på lång sikt, andra projekt innebär en snabb och väl avgränsad konsultinsats.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 25 miljoner kronor.

Motionerna

Anslaget bör tas bort, anförs det i motion 2003/04:N389 (m). En central ståndpunkt för Moderata samlingspartiet är att staten inte skall äga företag, säger motionärerna. De anser att det är oklart vilka försäljningar av statligt aktieinnehav regeringen planerar, varför det inte kan uteslutas att de aktuella medlen är tänkta att användas till förvaltning av statligt ägda bolag. Detta finner motionärerna anmärkningsvärt. De menar att bolagen själva skall stå för förvaltningen och att kostnader som uppstår i samband med de försäljningar som kan komma att ske i framtiden skall täckas av försäljningsintäkten.

Även i motionerna 2003/04:Fi240 (fp) och 2003/04:N411 (fp) föreslås att anslaget skall tas bort.

I motion 2003/04:N412 (kd) föreslås också att anslaget skall tas bort. Företag som är verksamma på en konkurrensutsatt marknad skall inte ägas av staten, anför motionärerna. De anser därför att statliga företag bör avyttras i den takt som marknaden kan absorbera dem och att försäljningen bör finansieras inom bolagen.

Slutligen föreslås också i motion 2003/04:N369 (c) att anslaget skall dras in i sin helhet. Anslaget förefaller helt omotiverat, anser motionärerna och menar att de statliga företagen själva skall bära de kostnader som anslaget är avsett för.

Avgifter till vissa internationella organisationer (38:21)

Propositionen

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella näringspolitiska organ. Utgiftsstyrande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser. Deltagandet bedöms av regeringen som nödvändigt för att möjliggöra svensk påverkan på den internationella utvecklingen och för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt samarbete samt för informationsinhämtning på för Sverige viktiga områden. Av anslagssparandet för år 2002 på 317 000 kr har 121 000 kr dragits in.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 6,5 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Revisorsnämnden

Propositionen

Revisorsnämndens verksamhet är helt avgiftsfinansierad. Intäkterna uppgick under år 2002 till knappt 18 miljoner kronor, varav årsavgifter utgjorde drygt 13,7 miljoner kronor. Nämndens driftskostnader uppgick till 20,1 miljoner kronor, varav personalkostnader utgjorde 13,4 miljoner kronor. Vid utgången av år 2002 hade Revisorsnämnden ett negativt myndighetskapital om 1,9 miljoner kronor. Under år 2003 beräknas ett positivt resultat om drygt 0,8 miljoner kronor uppstå.

Inga motioner har väckts på detta område.

Sanering av statlig mark

Motionen

I motion 2003/04:N369 (c) föreslås att Sveriges geologiska undersökning (SGU) skall tilldelas ett nytt anslag – Sanering av statlig mark – om 20 miljoner kronor. Medlen skall, enligt motionärerna, avsättas för att snarast initiera saneringsåtgärder av de mest prioriterade områdena (riskklasserna 1 och 2). Den lämpligaste myndigheten för detta arbete är SGU, som bl.a. har erfaren-

het av avvecklingen av de statliga oljelagren, anför motionärerna. De anser att SGU, via det föreslagna anslaget, kommer att kunna bygga upp en effektiv organisation och bedriva saneringsverksamhet på de förorenade områden där staten har verksamhetsansvaret.

Vissa kompletterande uppgifter

Utskottet behandlade hösten 2002 ett likartat förslag om införande av ett nytt anslag avseende sanering av statlig mark i betänkande 2002/03:NU1. Utskottet redovisade att det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård finns ett anslag, Sanering och återställning av förorenade områden (34:4), som bl.a. disponeras av Naturvårdsverket. För budgetåret 2004 föreslås i den nu aktuella budgetpropositionen 329,9 miljoner kronor för detta anslag. Inom ramen för SGU:s uppdragsverksamhet finns ett utvecklat samarbete med verket i dessa frågor. Samarbetet innebär att SGU enligt ett särskilt ramavtal biträder Naturvårdsverket och länsstyrelserna i deras saneringsarbete och därutöver genomför utredningsarbete för prioriterade objekt (högsta prioritetssklasserna) enligt ett särskilt objektavtal. När det gäller sanering av förorenad mark finns det två avtal mellan verket och SGU. Ett löpande avtal på 0,3 miljoner kronor per år för rådgivning till länsstyrelserna och ett avtal på 10 miljoner kronor som omfattar de fyra statliga objekt som skall miljösäkras (Stollberg, Kinne-Kleva, Yxsjöberg och Kvarntorp), seminarieverksamhet och erfarenhetsutbyte mellan statliga myndigheter. Det sistnämnda avtalet löper ut år 2003 och skall omförhandlas inom givna ekonomiska ramar (dvs. 10 miljoner kronor) för år 2004, eftersom arbetet inte är slutfört. Samarbetet fungerar enligt uppgift till Näringsdepartementet väl och bygger på SGU:s erfarenhet och kunskap från arbetet med sanering av oljelagringsanläggningar.

Mätning av företagens administrativa börda

Motionen

I motion 2003/04:N389 (m) föreslås att det skall inrättas ett nytt anslag – Mätning av företagens administrativa börda – om 5 miljoner kronor som skall förvaltas av ITPS. Regeringens arbete med att lätta företagens administrativa börda har gått alltför långsamt och i vissa fall åt fel håll, anser motionärerna. De erinrar om att riksdagen har begärt att regeringen sätter upp kvantitativa mål för förenklingsarbetet. Som ett led i detta arbete bör det skapas ett system för att kvantitativt mäta företagens administrativa börda och för att genomföra konsekvensanalyser av ny lagstiftning och för detta behövs ett nytt anslag, anför motionärerna.

Vissa kompletterande uppgifter

Utskottet har i det föregående i ett särskilt avsnitt behandlat frågan om regel-förenkling och i det sammanhanget även frågan om mätning av företagens administrativa börda.

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet (39:1)

Propositionen

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) är central förvaltningsmyndighet för teknisk kontroll samt nationellt ackrediteringsorgan för laboratorier och för certifierings-, provnings- och besiktningsorgan. Myndighetsverksamheten omfattar ansvar för den totala marknadskontrollen i Sverige (ett tjugotal myndigheters tillsyn på marknaden av att produkter uppfyller väsentliga säkerhets-, miljö- och hälsokrav). Härutöver har SWEDAC ett sektorsansvar för den legala mättekniken, dvs. att varor håller mått och vikt, och ädelmetallkontrollen. Ackrediteringsverksamheten svarar för drygt 75 % av SWEDAC:s omsättning. Som ackrediteringsorgan åligger det SWEDAC att i internt och externt arbete uppfylla högt ställda kvalitetskrav och genomgå internationella kvalitetsrevisioner.

Under år 2002 uppgick intäkterna från uppdragsverksamheten till knappt 68 miljoner kronor, vilket innebar ett sämre resultat jämfört med föregående år. Kostnaderna översteg intäkterna med 2,3 miljoner kronor, vilket sammantaget innebar ett betydligt sämre resultat än föregående år, då ett underskott på 0,3 miljoner kronor redovisades. Kvaliteten i verksamheten är fortsatt hög. Det är angeläget att SWEDAC fortsätter att verka för att utveckla svenska kontrollordningar i öppna system. I ljuset av myndighetens internationella engagemang är det angeläget att arbetet med att förbättra och internationalisera bedömningskriterier avseende överensstämmelse med ställda säkerhetskrav drivs vidare. SWEDAC har en viktig roll att fylla för att förbättra de kommande medlemsländernas förutsättningar att ingå i EU:s inre marknad. Regeringen fattade i maj 2003 beslut om att 1,2 miljoner kronor av anslags-sparandet för år 2002 på 1,8 miljoner kronor skall dras in.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 19,9 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Kommerskollegium (39:2)

Propositionen

Kommerskollegium är central förvaltningsmyndighet för utrikeshandel och handelspolitik. Kommerskollegiums funktionsansvar för funktionen Utrikeshandel inom civilt försvar upphörde den 1 juli 2002, då översynen av totalförsvaret medförde att den tidigare beredskapsförordningen upphörde. Förändringen saknar relevans för anslagets storlek. Det är angeläget att Kommerskollegium fortsätter att ha kontinuerlig beredskap att bistå Regeringskansliet i det löpande arbetet och förser regeringen med kvalificerat underlag inför beslut och förhandlingar. Detta gäller särskilt arbetet med att förbättra den inre marknadens funktion, arbetet inom den gemensamma handelspoliti-

ken, pågående WTO-förhandlingar, arbetet med EU:s antidumpningsåtgärder och förhandlingsarbetet i förhållande till länder utanför EU. Detsamma gäller kollegiets insatser för att öka kunskapen om handelspolitiska frågor i ett vidare perspektiv hos allmänheten. Vidare är kollegiets roller inom anmälningsproceduren och som samordningscentral och kontaktpunkt för aktivt arbete mot handelshinder fortsatt viktiga. Regeringen ser också positivt på kollegiets fortsatta engagemang i webbplatsen Östersjöwebben och ser det som angeläget att kollegiets samverkan med de kommande medlemsländerna, som hittills haft formen av s.k. twinning, blir en integrerad del av verksamheten efter deras inträde i EU. Regeringen fattade i maj 2003 beslut om att 0,1 miljoner kronor av anslagssparandet för år 2002 på 2,9 miljoner kronor skall dras in.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 65,4 miljoner kronor.

Motionen

I motion 2003/04:N412 (kd) föreslås en besparing på anslaget med 5 miljoner kronor. I regeringens förslag har en uppräknig av anslaget gjorts, samtidigt som funktionsansvaret för utrikeshandel inom civilt försvar upphörde den 1 juli 2002, påpekar motionärerna.

Exportfrämjande verksamhet (39:3)

Propositionen

Anslaget finansierar det statliga uppdraget till Sveriges exportråd (Exportrådet), exportfrämjande insatser, särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska insatser samt Sverigeprofilering till stöd för främjande. Exportrådets verksamhet grundar sig på ett avtal mellan staten och Sveriges Allmänna Exportförening. Verksamheten inriktas på tre områden, nämligen exportinformation, exportprogram och exportkonsulting. Exportinformationen finansieras i huvudsak med statliga medel. Många exportprogram är delfinansierade med statliga medel, medan konsultverksamheten bedrivs med avgifter på marknadsmässiga grunder. I budgetpropositionen för år 2003 (prop. 2002/03:1) föreslog regeringen en särskild satsning på exportfrämjande under åren 2003–2004. För år 2003 beslöt riksdagen att anvisa 234 miljoner kronor till exportfrämjande verksamhet. Enligt förslag i 2003 års ekonomiska vårproposition (prop. 2002/03:100) beslöt riksdagen dock att minska de anslagna medlen med 30 miljoner kronor för att medverka till ett lägre utgiftstryck på statsbudgeten. Av samma skäl föreslås nu att anslaget för budgetåret 2004 minskas med 70 miljoner kronor. Regeringen finner det angeläget att långsiktiga, strategiska och offensiva satsningar görs inom exportfrämjandet. Satsningarna inriktas bl.a. på exportutvecklingsprogram och internationell marknadsföring av särskilda branscher, förstärkt svensk närvaro i ekonomiskt dynamiska regioner samt särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska insatser. Regeringen avsätter vidare 2 miljoner kronor till Nämnden för Sverige-främjande i

utlandet för budgetåren 2004 och 2005 till stöd för Sverigeprofilering och samverkan mellan Sverigefrämjandets aktörer.

Företrädare för regeringen och Sveriges Allmänna Exportförening har vid en genomgång under år 2003 av avtalet om Exportrådet kommit fram till att det vore önskvärt att på vissa punkter förtydliga och modernisera avtalet. Regeringen begär riksdagens bemyndigande att få genomföra sådana förändringar i avtalet som inte gäller användningen av de statliga medlen eller den huvudsakliga inriktningen av verksamheten. Regeringen fattade i maj 2003 beslut om att 0,4 miljoner kronor av anslagssparandet för år 2002 på 1,1 miljoner kronor för år 2002 skall dras in.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 224 miljoner kronor.

Motionen

I motion 2003/04:N412 (kd) föreslås en besparing på anslaget med totalt 50 miljoner kronor. Motionärerna avvisar regeringens utökade satsningar om 20 miljoner kronor på exportfrämjande åtgärder. De avvisar också att 30 miljoner kronor skall stå till regeringens disposition, eftersom ändamål inte redovisas i budgetpropositionen.

Vissa kompletterande uppgifter

Stämman i Sveriges Allmänna Exportförening beslöt den 20 november 2003 att dess namn skall ändras till Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening. Bakgrunden är, enligt föreningen, att export och import inte är renodlade och separata begrepp i den internationella affärsvärld som råder, utan handelsströmmarna integreras på ett helt annat sätt än tidigare. Importerade komponenter sätts ihop till produkter som exporteras, investeringar i andra länder görs både för att producera och sälja, etc. I linje med denna utveckling vill föreningen markera att den arbetar för att främja företagets möjligheter att göra internationella affärer – i alla riktningar – och därmed åstadkomma ökad tillväxt.

Utskottet använder i sitt förslag till riksdagsbeslut (punkt 4 b), mot denna bakgrund, det nya namnet – Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening.

AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning (39:4)

Propositionen

AB Svensk Exportkredits (SEK) verksamhet syftar främst till att tillhandahålla medellång och lång exportfinansiering till svenska företag. Anslaget disponeras för ersättning till SEK för eventuellt underskott som utgör skillnaden mellan intäkter och kostnader inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter. Skillnaden utgörs huvudsakligen av skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader. Villkoren för statsstödda krediter följer den överenskommelse om statligt stöd vid exportkreditgivning som Sverige godkänt inom ramen för OECD. Anslaget disponeras för ersättning för underskott som utgör skillnad mellan ränteintäkt och räntekostnad i olika valutor. Dessa rän-

teskillnader avtar i takt med att gamla krediter förfaller. Utgifterna belastar främst anslagssparandet. Regeringen fattade i maj 2003 beslut om att 234 000 kr av anslagssparandet för år 2002 på 238 000 kr skall dras in.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 0,1 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Investeringsfrämjande (39:5)

Propositionen

Anslaget finansierar verksamheten vid Delegationen för utländska investeringar i Sverige, Invest in Sweden Agency (ISA), som är den centrala myndigheten för investeringsfrämjande åtgärder i Sverige. Verksamheten inriktas på informationsinsatser, marknadsföringsprojekt inom särskilda fokusområden samt regional samverkan och utbildningsverksamhet. Verksamheten finansieras dels med anslagsmedel, dels med bidrag från regeringen avseende bl.a. regionalpolitiska medel och från s.k. partner i projektverksamheten. Regeringen finner det angeläget att offensiva satsningar genomförs inom investeringsfrämjandet. För år 2004 föreslår regeringen en tillfällig, tidsbegränsad förstärkning av investeringsfrämjandet med 8 miljoner kronor, vilket är en minskning jämfört med det belopp på 13 miljoner kronor per år i tillfällig förstärkning för åren 2003–2004 som föreslogs i budgetpropositionen för år 2003. Härtill kommer den förstärkning om 5 miljoner kronor för år 2004 som föreslogs i budgetpropositionen för år 2002. Regeringen fattade i maj 2003 beslut om att 4,5 miljoner kronor av anslagssparandet för år 2002 på 10,8 miljoner kronor skall disponeras av myndigheten och 4,6 miljoner kronor dras in.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 67,3 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Avgifter till internationella handelsorganisationer (39:6)

Propositionen

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella närings- och handelspolitiska organ. Utgiftsstyrande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser. Regeringen fattade i maj 2003 beslut om att 4,9 miljoner kronor av anslagssparandet för år 2002 på 7,2 miljoner kronor skall dras in och 1,8 miljoner kronor disponeras av Regeringskansliet.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 15,5 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Exportkreditnämnden

Propositionen

Exportkreditnämndens (EKN) uppgift är att främja svensk export genom utfärdande av garantier. Garantierna skyddar mot förlustrisk i samband med export till och investeringar i utlandet. Verksamheten skall bedrivas så att den är självbärande över tiden och samtidigt ger ett stöd åt den svenska exporten som motsvarar vad konkurrerande företag i andra länder kan erhålla. Utnyttjandet av investeringsgarantier har minskat kraftigt under de senaste åren, vilket till största delen beror på att företagen i investeringsverksamheten i högre utsträckning använder sig av externa finansörer.

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2004 ställa ut exportkreditgarantier intill ett belopp om högst 200 miljarder kronor inklusive tidigare utfärdade garantier samt att under år 2004 ställa ut investeringsgarantier intill ett belopp om högst 10 miljarder kronor inklusive tidigare utfärdade garantier. Vidare föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2004 besluta att EKN, liksom tidigare år, får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar.

Inga motioner har väckts på detta område.

Konsumentpolitik

Marknadsdomstolen (40:1)

Propositionen

Efter ett antal år med alltför omfattande mål och begränsade resurser är domstolens ekonomi åter i balans.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 8,9 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Konsumentverket

Propositionen

Konsumentverket är central förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor. För år 2003 tillfördes anslaget ökade medel för administration av den servicedatabas som regeringen uppdragit åt Konsumentverket att driva. Under året har myndigheten utrett möjligheten att avgiftsfinansiera verksamheten och kommit till slutsatsen att endast en ringa del av kostnaderna för driften är möjlig att täcka genom avgifter. Anslaget föreslås därför från år 2004 tillföras 3 miljoner kronor från utgiftsområde 19 Regional utveckling för att finansiera arbetet med databasen. Regeringen föreslår också en överföring om 2 miljoner kronor från samma utgiftsområde fr.o.m. år 2004 för arbetet med lokala utvecklingsprogram för kommersiell service. Från och med år 2004 föreslås även en omföring om 2 miljoner kronor från Konsumentverkets anslag till

Allmänna reklamationsnämndens anslag för att säkerställa nämndens verksamhet.

Tidskriften Råd & Rön's upplaga uppgick år 2002 till drygt 125 000 exemplar, vilket innebär en minskning med ca 3 000 i jämförelse med föregående år. Antalet besök på Råd & Rön's webbplats har ökat under året. År 2002 hade hemsidan drygt 1,2 miljoner besök. En majoritet av hemsidans besökare är inte prenumeranter av papperstidningen. Konsumentverkets varuprovningar på uppdrag omfattar framför allt hushållsapparater, varvid de största enskilda produktgrupperna var tvättmaskiner och spisar.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 104,5 miljoner kronor.

Motionerna

Anslaget till Konsumentverket bör minskas med 20 miljoner kronor och verksamheten koncentreras på rena myndighetsfunktioner, anför det i motion 2003/04:N389 (m). Bättre konkurrens är av större betydelse för konsumenterna än traditionell konsumentpolitik, säger motionärerna.

Konsumentverket bör läggas ned och dess myndighetsutövning överförs till Konkurrensverket, föreslås det i motion 2003/04:L353 (m). Konsumentverkets myndighetsuppgifter bör skiljas från verkets övriga uppgifter, i syfte att effektivisera verksamheten, anför motionärerna. De anser att Konsumentverkets myndighetsfunktion bör begränsas till ren produktkontroll och tillsyn över den konsumenträttsliga lagstiftningens efterlevnad, en myndighetsfunktion som med fördel kan utföras av Konkurrensverket. Konsumentverkets förlagsverksamhet med utgivning av böcker och tidskriften Råd & Rön samt provtagningsverksamhet bör avyttras, förordar motionärerna. De menar att konsumenterna kan ställa krav på producenter, handlare och andra aktörer, inklusive den offentliga sektorns serviceorgan, genom att agera gemensamt, vilket förutsätter att samverkan i organisationer byggs upp nedifrån. För att konsumentersammanslutningar av olika slag skall kunna bildas, växa och ta på sig större uppgifter måste den offentliga insatsen gradvis tonas ned, anför motionärerna.

Kristdemokraterna har, som tidigare redovisats, föreslagit en ökning av anslaget till Konkurrensverket för att verket skall kunna driva konkurrensfrågor effektivare. Med hänvisning härtill föreslås i motion 2003/04:N412 (kd) en besparing med 6 miljoner kronor på anslaget till Konsumentverket.

Även i motion 2003/04:N369 (c) föreslås en besparing på anslaget till Konsumentverket – med 10 miljoner kronor. En ökad avgiftsfinansiering av Konsumentverkets verksamhet, såsom skett vid Lantmäteriverket och Statistiska centralbyrån, kan ge utrymme för en sådan besparing, anför motionärerna.

Konsumentorganisationernas roll måste stärkas genom att de tilldelas delar av Konsumentverkets anslag, anför det i motion 2003/04:MJ473 (c). Oroväckande rapporter påvisar att många elever avstår skollunchen och i många fall även frukosten, vilket påverkar studierna negativt, säger motionärerna. De anser att inflytande, ökad förståelse och engagemang kring sunda matvanor

måste prioriteras bland olika målgrupper och att valfrihet och konsumentmakt måste stärkas.

Vissa kompletterande uppgifter

Frågan om överföring av uppgifter från Konsumentverket till Konkurrensverket som föreslås i motion 2003/04:L353 (m) har nära beröringspunkter med förslaget i en tidigare nämnd motion, 2003/04:N205 (m), om en sammanslagning av Konkurrensverket och Konsumentverket. Den sistnämnda motionen behandlades i det föregående under avsnittet om Konkurrensverket. Utskottet hänvisar nu till vad som där redovisades under rubriken Vissa kompletterande uppgifter.

Allmänna reklamationsnämnden (40:3)

Propositionen

Allmänna reklamationsnämnden har till uppgift att pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare rörande varor, tjänster och andra nyttigheter som tillhandahållits huvudsakligen för enskilt bruk, s.k. konsumenttvister, samt att ge rekommendationer om hur tvister bör lösas. För att säkerställa verksamhetens kvalitet och omfattning föreslår regeringen en permanent överföring med 2 miljoner kronor från anslaget Konsumentverket till Allmänna reklamationsnämnden.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 23,1 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Fastighetsmäklarnämnden (40:4)

Propositionen

Fastighetsmäklarnämnden ansvarar för registrering av och tillsyn över fastighetsmäklare enligt fastighetsmäklarlagen (1995:400) och fastighetsmäklarförordningen (1995:1028), dvs. prövning av att den som registreras som fastighetsmäklare har relevant utbildning, är lämplig och uppfyller uppställda formella krav samt även i övrigt iakttar god fastighetsmäklarsed. Nämnden skall även föra talan i domstol samt sprida information om god fastighetsmäklarsed. I samband med att Fastighetsmäklarnämnden fr.o.m. hösten 2003 får ett utökat tillsynsansvar för hyresförmedlare, i enlighet med lagen (2003:456) om ändring i fastighetsmäklarlagen (1995:400), har nämnden engångsvis tillförts 400 000 kr på tilläggsbudget i 2003 års ekonomiska vårproposition (prop. 2002/03:100). Sedan år 2002 har antalet ansökningar om registrering ökat. Mot bakgrund av att högskoleutbildningen för fastighetsmäklare är attraktiv förväntas antalet ansökningar öka även i framtiden.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 9,4 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Åtgärder på konsumentområdet (40:5)

Propositionen

De tidigare anslagen Stöd till konsumentorganisationer och Stöd till konsumentforskning slogs samman fr.o.m. budgetåret 2001 till det här aktuella anslaget. Från anslaget ges fasta bidrag och projektstöd till lokala och nationella projekt som på olika sätt främjar en god konsumentpolitik. Statsbidrag utgår bl.a. till konsumentorganisationerna Sveriges Konsumentråd och Sveriges Konsumenter i Samverkan. Från och med år 2004 föreslås anslaget öka med 1,6 miljoner kronor, avsett för stöd till organisationen Rättvisemärkt.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 17,6 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2003/04:N381 (s) begärs ett tillkännagivande om statligt stöd till etisk märkning. Under det senaste årtiondet har intresset för etisk märkning ökat bland svenska konsumenter, säger motionärerna. De redovisar följande uppgifter om rättvisemärkning: organisationen Rättvisemärkt i Sverige startade år 1996 och är väl etablerat i en rad europeiska länder; bakom bildandet av den svenska organisationen står för närvarande totalt ett femtontal konsumentgrupper, kyrkor och fackföreningar; Rättvisemärkt är medlem av en internationell organisation på området (Fair Trade Labelling Organization International, FLO), som har 16 nationer som medlemmar; FLO konstituerades år 1997 och har sitt säte i Bonn; organisationens uppgift är att internationellt utveckla och garantera rättvisemärkt; kostnaderna för kriterieutveckling delas mellan länderna, där flera har statligt stöd för arbetet. Sverige hör till de länder som ger minst bidrag till verksamheten, medan t.ex. Danmark, Finland och Nederländerna ger väsentligt högre bidrag, påpekar motionärerna. De uppger att kriterier finns utarbetade för fler varor än dem som nu finns märkta på den svenska marknaden. För att uppnå en ökad rättvisemärkning behövs ökat stöd, bl.a. ökade statliga bidrag under i vart fall en inledande period, anför motionärerna. De anser att det är positivt att regeringen i budgetpropositionen föreslår att organisationen Rättvisemärkt skall tillföras ett fast bidrag på 1,6 miljoner kronor för sitt arbete med etisk märkning. Det finns dock behov av att på sikt öka bidragets storlek och att klargöra behovet av en långsiktig garanti för stöd, menar motionärerna. De föreslår därför att regeringen skall uppmanas tillse att de svenska märkningssystem som följer Konsumentverkets krav får ett tillräckligt, stabilt statligt stöd för att kunna utveckla och konsolidera verksamheten.

I motion 2003/04:N389 (m) föreslås en minskning av anslaget med 8 miljoner kronor. Anslaget bör fasas ut – det finns inget skäl att staten ger speciella bidrag till enskilda föreningar, anför motionärerna. De avvisar därför också utökningen av anslaget för stöd till organisationen Rättvisemärkt.

En höjning av anslaget med 10 miljoner kronor föreslås i motionerna 2003/04:Fi240 (fp) och 2003/04:N411 (fp).

Vissa kompletterande uppgifter

Beträffande yrkandet i motion 2003/04:N381 (s) om statligt stöd till etisk märkning kan noteras att det här aktuella anslaget fr.o.m. år 2004 skall ökas med 1,6 miljoner kronor, avsett för stöd till organisationen Rättvisemärkt. Enligt uppgift från Jordbruksdepartementet, som ansvarar för konsumentfrågor, kommer utfallet av den berörda verksamheten att följas kontinuerligt. En årlig utvärdering kommer att ske, på motsvarande sätt som görs för andra liknande typer av stöd.

Bidrag till miljömärkning av produkter (40:6)*Propositionen*

Anslaget är ett bidrag ställt till SIS Miljömärkning AB som av regeringen har fått i uppdrag att utveckla, informera om och marknadsföra miljömärkningskriterier för konsumentvaror. Medlen utbetalas via Kammarkollegiet.

Regeringen beräknar anslaget för år 2004 till 4,4 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2003/04:N389 (m) föreslås en minskning av anslaget med 2,2 miljoner kronor. Anslaget bör fasas ut – det finns inget skäl att staten ger speciella bidrag till enskilda föreningar, anför motionärerna. De menar att miljömärkning är ett led i företagets marknadsföring och bör inte vara föremål för särskilda statliga insatser.

En höjning av anslaget med 2 miljoner kronor föreslås i motion 2003/04:N412 (kd). Kristdemokraterna anser att den verksamhet som SIS Miljömärkning ansvarar för när det gäller att utveckla och informera om miljömärkning av konsumentvaror är en angelägen uppgift, sägs det i motionen. Partiet har dessutom krävt att verksamheten också skall innefatta en utveckling av rättvise- och jämställdhetsmärkning av konsumentprodukter, erinrar motionärerna om. De konstaterar att regeringen nu har gått dem till mötes vad gäller rättvisemärkning och föreslår att 2 miljoner kronor skall anvisas för jämställdhetsmärkning.

Utskottets ställningstagande

Utskottets syn på näringspolitikens inriktning ligger, som tidigare nämnts, i linje med den som redovisas i budgetpropositionen och med vad som har överenskommit i överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Regeringens förslag till anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv är beräknat med utgångspunkt i den inriktning av näringspolitiken som redovisas i budgetpropositionen. Utskottet ställer sig bakom den av regeringen föreslagna ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv och som riksdagen nyligen fattat beslut om. Utskottet kommenterar i det följande vissa av de här aktuella

anslagen. I den tidigare redovisningen har under berörda rubriker lämnats vissa kompletterande uppgifter, till vilka utskottet hänvisar.

Beträffande anslaget till Vinnova för forskning och utveckling vill utskottet något kommentera förslaget i motion 2003/04:N212 (kd) om ändring i den s.k. teknikförordningen som styr Vinnovas möjligheter att lämna stöd. Utskottet finner det rimligt att denna förordning ändras så att stöd kan lämnas i enlighet med de nivåer som anges i EU:s riktlinjer. Ett sådant arbete pågår också, som redovisats, inom Näringsdepartementet, varför något tillkännagivande av riksdagen i saken inte erfordras. När det gäller förslaget i en annan motion, 2003/04:N211 (kd), om ökade resurser till den verksamhet som bedrivs under anslaget vill utskottet erinra om att anslaget tillförs 100 miljoner kronor fr.o.m. år 2004 för tillämpad industriforskning inom IT- och telekomsektorn.

När det gäller Nutek och verkets anslag till näringslivsutveckling, som tre partier vill minska, kan noteras att Nutek nyligen för Näringsdepartementet har presenterat ett förslag till ändrat innehåll i verksamheten i syfte att effektivisera och fokusera verksamheten.

I anslutning till anslaget till näringslivsutveckling vill utskottet också något beröra en fråga som aktualiserats i motion 2003/04:N230 (fp) och som rör basfinansiering av verksamheten vid Institutet för kvalitetsutveckling (SIQ). Utskottet står fast vid sitt tidigare ställningstagande beträffande SIQ:s verksamhet och anser att den typ av verksamhet som SIQ bedriver är viktig ur ett näringspolitiskt perspektiv. Likaså menar utskottet att formen för verksamheten, som karakteriseras av att företag, organisationer och förvaltningar samverkar, har en effektiv utformning. Som redovisats pågår det diskussioner mellan Näringsdepartementet och SIQ om ett statligt stöd till verksamheten för år 2004. Enligt vad utskottet erfarit har departementet preliminärt bestämt att institutet kommer att erhålla ett sådant stöd. Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att SIQ kan förväntas få ett stöd till sin verksamhet. Något uttalande av riksdagen i frågan erfordras därför inte.

Beträffande turistfrämjande och förslag om ökade insatser vad gäller marknadsföring av Sverige som turistland som läggs fram i några motioner vill utskottet erinra om att – som tidigare redovisats – anslaget till turistfrämjande höjdes med 10 miljoner kronor för budgetåret 2002 för att bl.a. genomföra åtgärder som föreslagits av Framtidsgruppen. Vidare avsattes genom den regionalpolitiska propositionen hösten 2001 ca 60 miljoner kronor för olika insatser för att främja turistföretagens konkurrenskraft. Utskottet vill också erinra om den särskilda utredare som tillsatts med uppdrag att se över det nuvarande turistfrämjandets funktion, organisation och rollfördelning samt att utvärdera måluppfyllelsen. Översynen skall avse Turistdelegationen och Turistrådet och redovisas senast den 15 december 2003.

När det gäller Konkurrensverket, som föreslås få ökade medel i tre motioner, kan noteras att anslaget höjdes för år 2003 med 2 miljoner kronor mot bakgrund av de ökade arbetsuppgifter som verket fick till följd av de ändringar i konkurrenslagen (1993:20) som riksdagen beslöt om våren 2002 med

syfte att effektivisera kartellbekämpningen. Utskottet vill också erinra om att anslaget dessförinnan nivåhöjdes med 5 miljoner kronor fr.o.m. år 2001. Det bör vidare framhållas att Konkurrensverkets möjligheter att ta egna initiativ för att spåra, utreda och bevisa skadliga konkurrensbegränsningar har ökat. Detta beror till en del på att verkets resurser inte längre i lika stor utsträckning som tidigare tas i anspråk för ren ärendehantering; konkurrenslagen har nu varit i kraft i cirka tio år och marknadens aktörer har därmed bättre kunskap om lagen och inte längre samma behov som tidigare av att få olika frågor prövade.

I anslutning till Konkurrensverkets verksamhet observerar utskottet att tre av de partier som vill öka anslaget till Konkurrensverket samtidigt vill minska anslaget till Konsumentverket. Enligt utskottets uppfattning är medvetna och aktiva konsumenter en betydelsefull faktor för att uppnå en mer effektiv och sund konkurrens. Detta innebär att den verksamhet som Konsumentverket bedriver är viktig för strävandena att uppnå ett ökat konkurrenstryck på olika marknader. Det finns också motioner i vilka en sammanslagning av Konkurrensverket och Konsumentverket förespråkas. Denna fråga togs, som tidigare nämnts, upp i regeringsförklaringen år 2001. I budgetpropositionen för år 2003 sades dock att frågan hade analyserats inom Regeringskansliet och att slutsatsen var att synergier inte är så stora att de motiverar en sammanslagning. Däremot bör det samarbete som redan existerar mellan myndigheterna i frågor där detta gynnar konsumentintresset förtydligas, ansåg regeringen, en ståndpunkt som utskottet delar.

När det gäller anslag inom området konsumentpolitik vill utskottet också något beröra frågan om bidrag till organisationen Rättvisemärkt, som tas upp i motion 2003/04:N381 (s). Utskottet ser positivt på denna typ av verksamhet och välkomnar regeringens förslag om en ökning av det berörda anslaget med 1,6 miljoner kronor, avsett för den nämnda verksamheten. Som redovisats kommer Jordbruksdepartementet att följa utfallet av den berörda verksamheten och en årlig utvärdering kommer att ske. Något behov av ett uttalande av riksdagen i frågan kan utskottet därmed inte se.

I fyra motioner förordas att anslaget för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag skall slopas. Anslaget är avsett bl.a. för att finansiera kostnader i samband med förvaltning av företagen. Enligt utskottets mening är det viktigt att den förmögenhetsmassa som de statligt ägda företagen utgör och som ytterst tillhör svenska folket förvaltas på ett professionellt och effektivt sätt. Utskottet anser också att åtgärder för att förbättra genomlysningen av statligt ägda företag är mycket angelägna.

Ett nytt anslag avsett för mätning av företagens administrativa börda föreslås i en motion. I avsnittet om regelförenkling har utskottet tagit ställning när det gäller denna fråga, ett ställningstagande som innebär att det inte finns något behov under budgetåret 2004 av ett anslag av den typ som förordas i motionen.

Inom utgiftsområdet föreslås ett nytt anslag även i en annan motion. Det gäller sanering av statlig mark, varvid Sveriges geologiska undersökning

(SGU) föreslås få ett särskilt anslag för ändamålet. Som tidigare redovisats deltar SGU redan för närvarande i det aktuella arbetet, som finansieras via anslag från utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Samarbetet med Naturvårdsverket fungerar väl enligt vad utskottet erfarit.

Med det anförda tillstyrker utskottet de av regeringen föreslagna anslagen för budgetåret 2004 inom utgiftsområde 24 Näringsliv (se bilaga 2). Likaså tillstyrks de övriga här aktuella förslagen till riksdagsbeslut som framlagts i budgetpropositionen. Samtliga behandlade motionsyrkanden avstyrks.

Patent- och registreringsverkets publiceringskrav

Utskottets förslag i korthet:

Riksdagen bör avslå två motioner med yrkanden rörande kravet på Patent- och registreringsverket att kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som införs i aktiebolagsregistret och den därtill kopplade frågan om finansieringen av Svenska Akademiens ordbok. Utskottet erinrar om att riksdagen vid två tillfällen har gjort tillkännagivanden om en förändring av PRV:s publiceringskrav. Detta krav är ineffektivt och kostnadskrävande. I slutändan är det företagen som får bära kostnaderna. Vägledande för utskottets ställningstaganden att publiceringskravet bör förändras har varit omsorgen om framför allt småföretagen och att dessa inte skall belastas av kostnader i större utsträckning än vad som är nödvändigt. Utskottet finner inte någon anledning att ändra sitt ställningstagande i detta avseende. Företrädare för Justitiedepartementet har informerat utskottet om beredningsläget i frågan och presenterat en tankeskiss för en möjlig lösning. Utskottet tar inte ställning i sak till denna lösning men konstaterar att det nu pågår en aktiv beredning i Regeringskansliet med inriktning att en proposition skall kunna lämnas till riksdagen hösten 2004.

Bakgrund

Riksdagen beslöt i december 2002, på förslag av ett enhälligt utskott, om ett förnyat tillkännagivande till regeringen i frågan rörande kravet på Patent- och registreringsverket (PRV) att kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som införs i aktiebolagsregistret (bet. 2002/03:NU1). Hösten 2001 hade riksdagen, på förslag även då av ett enhälligt utskott, gjort ett tillkännagivande om PRV (bet. 2001/02:NU1). Riksdagen anmodade då regeringen att skyndsamt finna en lösning så att kravet på PRV att kungöra i Post- och Inrikes Tidningar (PoIT) vad som införs i aktiebolagsregistret kan slopas. Enligt utskottets mening är detta publiceringskrav ineffektivt och kostnadskrävande.

Utskottet redovisade sakförhållandet, som innebär att det enligt aktiebolagslagen (1975:1385) krävs att PRV skall kungöra vad som införs i aktiebo-

lagsregistret i Post- och Inrikes Tidningar. PRV har i stället förordat att uppgifterna skall kungöras elektroniskt via Internet i en s.k. elektronisk tidning. Frågan hade varit föremål för utredning. Våren 1999 överlämnade en särskild utredare (regeringsrådet Marianne Eliason) betänkandet PoIT – SAOB (Ds 1999:17) till Justitiedepartementet. Hon föreslog där att alla kungörelser som berör de företagsformer som PRV är registreringsmyndighet för, dvs. aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar, m.fl., skall tas in i en tidning som ges ut av PRV. En elektronisk kungörelsetidning framstod för utredaren som ett intressant alternativ, och hon ansåg därför att formerna för kungörandet hos PRV skulle utredas innan någon förändring beträffande kungörelseannonseringen i PoIT genomförs. Samtidigt gäller att intäkterna från annonsering i PoIT finansierar utgivningen av Svenska Akademiens ordbok (SAOB). Intäkterna från PRV:s annonser svarar för ca två tredjedelar av PoIT:s annonsintäkter. Utredaren föreslog att staten skulle överta PoIT från Svenska Akademien. Akademien skulle, enligt utredarens förslag, kompenseras genom att staten avsätter medel till en fond som förvaltas av Akademien och vars avkastning används till finansiering av ordboken. Det belopp som måste skjutas till för finansieringen av Akademiens arbete med SAOB beräknades till närmare 11 miljoner kronor per år. Utredningsbetänkandet har inte remissbehandlats, bl.a. beroende på att utredaren inte hade lämnat något förslag till finansiering. Utskottet noterade också att frågan kompliceras genom att den berör fyra departement, nämligen Justitiedepartementet (som ansvarar för utredningen), Näringsdepartementet (som ansvarar för PRV), Kulturdepartementet (som ansvarar för SAOB) och Finansdepartementet (som ansvarar för de statsfinansiella effekterna).

Utskottet anförde följande i sitt ställningstagande i december 2002 i betänkande 2002/03:NU1 (s. 93):

I budgetpropositionen sägs nu (s. 25) att en promemoria med förslag om elektroniskt kungörande bereds i Regeringskansliet och kommer att remitteras under hösten 2002. Någon hänvisning till eller erinran om riksdagens begäran görs dock inte i propositionen, vilket utskottet finner anmärkningsvärt. Tillkännagivanden är ett instrument som riksdagen förfogar över för att anmoda regeringen att vidta åtgärder i en fråga. Det får inte uppstå en situation där det kan skapas ett intryck av att regeringen inte tillmäter detta instrument dess rättmätiga betydelse.

Enligt utskottets mening borde regeringen vidare ha hanterat frågan med den skyndsamhet som riksdagen begärde. Så har inte varit fallet. Den promemoria som omnämns i propositionen inkom till regeringen från PRV i september 2002 och innehåller förslag till ändringar i lagar och förordningar som krävs för att PRV:s publiceringskrav skall kunna slopas. I propositionen sägs att remiss av promemorian skall äga rum under hösten 2002, men någon remiss har ännu inte skickats ut.

Sammantaget är utskottet alltså mycket kritiskt till hur regeringen har handlagt frågan. Ur principiell synpunkt är det viktigt att utskottsinitiativ och tillkännagivanden från riksdagen tas om hand på ett adekvat sätt av regeringen. Det är också väsentligt att regeringen håller riksdagen informerad om hur hanteringen av en fråga fortlöper.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att riksdagen nu bör göra ett förnyat tillkännagivande till regeringen i frågan. Regeringen bör

sålunda anmodas att utan ytterligare dröjsmål lägga fram förslag för riksdagen så att erforderliga lagändringar kan träda i kraft senast den 1 januari 2004. Regeringen måste också tillse att frågan om finansieringen av Svenska Akademiens ordbok får en lösning, så att detta inte tillåts utgöra något hinder för ändringen av kungörelsekravet.

Motionerna

I motion 2003/04:N354 (fp, m, kd, c) föreslås att riksdagen skall göra tillkännagivanden i följande tre avseenden: om bevarande av Post- och Inrikes Tidningar, om bevarande av Svenska Akademiens privilegium, om säkerställande av fortsatt utgivning av Svenska Akademiens ordbok. Offentliga kungörelser är en grundpelare i samhället, säger motionärerna. De anser att det är ett äventyrligt och dåligt underbyggt reformförsök att ersätta kungörelset i Post- och Inrikes Tidningar med elektroniskt publicerade kungörelser i PRV:s regi. Om Svenska Akademiens privilegium att utge PoIT upphör leder det till att de medel som hittills använts för att finansiera utgivningen av ordboken försvinner, anför motionärerna. De påpekar att Svenska Akademien för närvarande inte uppbär något statsanslag och bör av principiella skäl inte göras beroende av ett statsbidrag för den fortsatta finansieringen av ordboken. Sammantaget innebär förändringen inte bara att världens äldsta tidning läggs ned och att ordboken får en osäker framtid, utan också att medborgarna kommer att få svårt att hitta information om kungörelser, hävdar motionärerna. De menar att en förändring också kommer att innebära en osäkerhet när det gäller kungörelsernas trovärdighet, autenticitet och juridiska giltighet. Det är av utomordentligt stor betydelse att, med bevarande av Akademiens integritet, möjliggöra fortsatt utgivning av ordboken, vilket bäst sker genom att Akademien får fortsätta att ge ut Post- och Inrikes Tidningar på samma villkor som hittills varit fallet, anför motionärerna sammanfattningsvis.

Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om att Post- och Inrikes Tidningar bör bevaras som finansieringskälla för Svenska Akademiens ordbok, anför det i motion 2003/04:N232 (fp). Motionären erinrar om riksdagens tidigare beslut och anser att detta ställningstagande möjligen kunde försvaras när Sveriges ekonomi befann sig i ett bättre läge och när tilltron till elektroniska kommunikationer inte beaktade den nya teknikens möjliga svagheter. Finansieringen av ordboken är hotad, påstår motionären, som inte tror att det är möjligt att ställa till förfogande nya, stora och långvarigt säkra finansieringskällor för ordbokens utgivning. En ny behandling av dessa frågor i riksdagen (näringsutskottet och kulturutskottet) är nödvändig, anser motionären. Hon menar att för överskådlig tid bör Post- och Inrikes Tidningars utgivning fortsätta som tidigare och därmed finansiera utgivningen av Akademiens ordbok.

Vissa kompletterande uppgifter

Budgetpropositionen för år 2004

I den nu aktuella budgetpropositionen (utgiftsområde 24 Näringsliv s. 23) sägs följande:

Riksdagen har i ett förnyat tillkännagivande uppmanat regeringen att se till att kravet på PRV att kungöra i Post- och Inrikes Tidningar slopas. Regeringen har i en departementspromemoria presenterat de lagändringar som krävs för att åstadkomma en sådan förändring. Promemorian innehåller även en analys av de konsekvenser en ändrad ordning får. Regeringen avser att, efter remissbehandling av promemorian, återkomma till riksdagen i ärendet i enlighet med de uttalanden som riksdagen gjort i betänkande 2002/03:NU1.

Departementspromemorian Elektroniskt kungörande

Den i budgetpropositionen nämnda departementspromemorian – Elektroniskt kungörande (Ds 2003:42) – presenterades sommaren 2003. Det huvudsakliga innehållet redovisas i promemorian enligt följande:

Det finns ett stort antal föreskrifter om att beslut och andra åtgärder av myndigheter och andra skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar (PoIT). En del av dessa kungörelser gäller företag. Patent- och registreringsverket är annonsskyldigt för en stor del av företagskungörelserna. På sistone har frågan om formerna för de företagsanknutna kungörelserna aktualiserats på flera sätt. Riksdagen har anmodat regeringen att finna en lösning som innebär att Patent- och registreringsverkets skyldighet att i PoIT utfärda kungörelse om registrering kan slopas (bet. 2001/02:NU1 och bet. 2002/03:NU1). Patent- och registreringsverket har därutöver i en egen framställan till regeringen föreslagit att vissa kungörelser som verket ansvarar för skall flyttas över till en elektronisk tidning. Till bilden hör att det inom EU pågår lagstiftningsarbete som bl.a. syftar till att göra det möjligt för medlemsstaterna att låta bolagsrättsliga kungörelser ske på elektronisk väg.

Det finns alltså skäl att överväga om de företagsanknutna kungörelserna skall flyttas från PoIT till en elektronisk tidning. Eftersom PoIT:s intäkter från de företagsanknutna kungörelserna utgör ca 50 % av tidningens totala annonsintäkter, kan en överflyttning av dessa kungörelser leda till att PoIT inte längre kan finnas kvar i sin nuvarande form. Om PoIT skulle läggas ned som kungörelseorgan innebär detta att andra kungörelsebestämmelser som hänvisar till PoIT inte kan tillämpas. För att trygga att kungörelse sker även i dessa andra fall övervägs i promemorian om alla kungörelser i PoIT skall flyttas till en av Patent- och registreringsverket utgiven elektronisk tidning.

I promemorian konstateras att såväl kostnadsskäl som tillgänglighets-skäl talar för att allt kungörande som i dag sker i PoIT i framtiden bör ske elektroniskt. Offentliggörande av information som enligt lag eller förordning skall kungöras bedöms vara ett sådant viktigt allmänt intresse att publicering via Internet bör kunna tillåtas.

Det föreslås därför att samtliga de kungörelser som enligt bestämmelser i olika författningar för närvarande skall ske i PoIT i fortsättningen skall ske i en elektronisk tidning, PRV:s kungörelsetidning. Kungörelsetidningen skall vara tillgänglig via Internet och PRV skall ansvara för utgivningen. Tidningen skall enligt förslaget uppdateras fem gånger i veckan. Annonssörer i tidningen skall betala en avgift. Det skall inte utgå någon avgift för att ta del av tidningen.

De föreslagna ändringarna (som omfattar 1 förslag till en ny lag, 48 förslag till ändringar i gällande lagar och 26 förslag till förordningar) föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

Beträffande frågan om finansiering av Svenska Akademiens ordbok sägs i departementspromemorian följande:

Med konsekvenserna för PoIT följer också konsekvenser för Svenska Akademien och dess finansiering av SAOB. I den i avsnitt 3.1.2 nämnda departementspromemorian Ds 1999:17 PoIT – SAOB finns en längre redogörelse för sambandet mellan PoIT och SAOB. Enligt denna redogörelse erhåller Svenska Akademien årligen cirka 11 miljoner kronor från Norstedts. Medlen placeras i Svenska Akademiens allmänna fond. De kan användas även för annan verksamhet än arbetet med ordboken. Budgeten för denna uppges emellertid uppgå till 10,5 miljoner kronor per år och det blir därför i praktiken inte mycket över till annan verksamhet. Samma förhållanden som de som redovisats i promemorian torde i allt väsentligt gälla även i dag.

Det står därför klart att en ändring i enlighet med förslaget också kommer att medföra att finansieringen av SAOB måste ske på ett annat sätt än hittills. Regeringen har riksdagens uppdrag att tillse att frågan om finansieringen av boken får en lösning, så att detta inte tillåts utgöra något hinder för ändringen av kungörelsekravet. En sådan lösning kommer att presenteras i samband med en kommande proposition i ärendet.

Departementspromemorian har varit föremål för en omfattande remissbehandling.

Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget i departementspromemorian om elektroniskt kungörande. Några instanser, främst Svenska Akademien och Edita Publishing AB (som svarar för utgivningen av PoIT), är negativa. Vissa synpunkter rörande integritet och datasäkerhet har framförts vid remissbehandlingen. Dessa synpunkter kan, enligt uppgift från Justitiedepartementet, bemötas och behandlas.

Frågor i riksdagen

Mikael Odenberg (m) ställde i oktober 2003 en fråga (fr. 2003/04:148) till justitieminister Thomas Bodström om PRV:s kungörelser i Post- och Inrikes Tidningar. Han erinrade om riksdagens två beslut i december 2001 och december 2002 och redovisade vad utskottet hade anfört vid det senare tillfället. Han konstaterade att regeringen ännu inte har lagt någon proposition och att budgetpropositionen för år 2004 inte heller innehåller några förslag om en annan finansiering av Svenska Akademiens ordbok. Mot angiven bakgrund undrade han om justitieministern avser att ännu en gång bortse från riksdagens beslut så att ett nytt kungörelseförfarande inte kan träda i kraft den 1 januari 2004, såsom riksdagen har begärt.

I sitt svar sade justitieministern att han givetvis inte har för avsikt att bortse från vad riksdagen har begärt av regeringen. Riksdagens tillkännagivande har resulterat i en departementspromemoria (Elektroniskt kungörande, Ds 2003:42), sade han och redovisade kort förslaget i promemorian och remissbehandlingen av den. Promemorians förslag beräknas innebära stora besparingar för Patent- och registreringsverket, sade justitieministern och erinrade samtidigt om att en annan konsekvens av förslaget är att Post- och Inrikes Tidningar troligen inte kommer att kunna fortleva i sin nuvarande form. Han konstaterade också att Svenska Akademien har utgivningsrättigheterna för Post- och

Inrikes Tidningar och att eftersom större delen av intäkterna från Post- och Inrikes Tidningar nu används för att finansiera arbetet med Svenska Akademiens ordbok, måste också frågan om finansieringen av ordboken lösas innan regeringen kan lägga fram en proposition. Det krävs betydande resurser för att långsiktigt tillgodose ordbokens resursbehov, uppgav justitieministern. Finansieringsfrågan är därför svår att lösa. Detta har lett till att arbetet med en proposition har försenats. Inom regeringen pågår emellertid arbete i avsikt att lösa frågan så snart som möjligt, sade justitieministern avslutningsvis.

Riksdagens beställning beträffande PRV:s publiceringskrav togs också upp vid riksdagens frågestund den 20 november 2003. Då ställde Cecilia Wikström (fp) en fråga till statsrådet Pär Nuder om Post- och Inrikes Tidningar (prot. 2003/04:32). Frågeställaren undrade varför regeringen inte har tagit till sig den kritik som framförts beträffande nedläggning av PoIT och finansieringen av ordboken och lagt ned ärendet. I sitt svar anförde statsrådet Pär Nuder att han uppfattade frågan som en plädering mot riksdagens beslut och mot den beslutsordning som finns i riksdagen. Han uppgav att regeringen har en i grunden positiv hållning till den syn som Svenska Akademien har i den här frågan, nämligen att Post- och Inrikes Tidningar är väldigt viktig. Den finansierar ordboken som är av betydande intresse för alla i Sverige, sade han.

Information från Justitiedepartementet

Statssekreterare Dan Eliasson, Justitiedepartementet, har inför utskottet informerat om beredningsläget i frågan. Han har också redovisat en tankeskiss för hur frågan skall kunna lösas. Den skisserade lösningen innebär bl.a. att Svenska Akademien skulle upplåta utgivningsrätten till PRV, som därefter skulle ge ut PoIT i elektronisk form på Internet. För detta skulle PRV betala en upplåtelseavgift till Svenska Akademien motsvarande vad Akademiens ordbok för närvarande erhåller från PoIT.

Justitiedepartementet kommer också att överväga i vad mån vissa parallella krav på kungörelse – t.ex. krav på kungörelse i ortstidning – kan tas bort.

Den skisserade lösningen kräver, enligt Justitiedepartementet, ytterligare överväganden och förhandlingar med Akademien. En proposition kan troligen inte lämnas förrän under andra halvåret 2004.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har, som redovisats, på utskottets förslag vid två tillfällen gjort tillkännagivanden rörande en förändring av PRV:s publiceringskrav. Detta krav är ineffektivt och kostnadskrävande. I slutändan är det företagen som får bära kostnaderna. Vägledande för utskottets ställningstaganden att publiceringskravet bör förändras har varit omsorgen om framför allt småföretagen och att dessa inte skall belastas av kostnader i större utsträckning än vad som är nödvändigt. Utskottet finner inte någon anledning att ändra sitt ställningstagande i detta avseende.

När det gäller det praktiska genomförandet av en förändring har utskottet fått information från Justitiedepartementet om beredningsläget. En förändring för med sig ett antal problem, främst rörande finansieringen av Svenska Akademiens ordbok. En tankeskiss för en möjlig lösning har redovisats för utskottet. Utskottet tar inte ställning i sak till den skisserade lösningen men konstaterar att det nu pågår en aktiv beredning i Regeringskansliet med inriktning att en proposition skall kunna lämnas till riksdagen hösten 2004.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet de båda här aktuella motionerna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Näringspolitikens inriktning (punkt 1)

av Per Bill (m), Eva Flyborg (fp), Ulla Löfgren (m), Yvonne Ångström (fp), Åsa Torstensson (c), Anne-Marie Pålsson (m) och Lars Lindén (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sf326 yrkande 2, 2003/04:N211 yrkande 1, 2003/04:N291 yrkandena 3 och 6, 2003/04:N329 yrkande 1, 2003/04:N346 yrkande 1, 2003/04:N388, 2003/04:N412 yrkandena 1–3 och 29 och 2003/04:A305 yrkande 5.

Ställningstagande

Vår syn på näringspolitikens inriktning överensstämmer med den som redovisas i de här aktuella motionerna från företrädare för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet. Ett framgångsrikt företagande är den absolut viktigaste förutsättningen för välförhållanden. Utan ett livskraftigt näringsliv och ett gott företagsklimat är det omöjligt att skapa tillräckliga resurser för en fungerande sjukvård, en bra skola och en värdig äldreomsorg. Det måste bli enklare att starta och driva företag. Globalisering, liberalisering och informationsteknikens snabba utveckling öppnar enorma möjligheter för dem som förstår att göra sig attraktiva genom att skapa ett internationellt konkurrenskraftigt klimat för arbete och företagande. Inte bara de svenska företagen utan i högsta grad Sverige som land befinner sig därmed i en knivskarp konkurrenssituation.

Det nationella näringsklimatet måste formas så att Sverige klarar av att tävla med de mest konkurrenskraftiga delarna av världen i fråga om goda villkor för företagande och investeringar. Omvärldsförståelse och förändringsbenägenhet i politiken är helt avgörande för Sveriges framtida position. Tillkomsten av jobb bygger på en tillväxt bland de små och medelstora företagen.

Statens roll i näringspolitiken skall främst vara att sätta ramar för och övervaka spelreglerna på marknaden, ansvara för samhällsplanering och infrastruktur samt att skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt. När staten agerar såväl domare som spelare på marknaden är risken stor att konkurren-

sen snedvrids och att investeringar inte görs på ett optimalt sätt i de företag som har de bästa förutsättningarna.

Negativa attityder till småföretagande har under lång tid påverkat företagsstrukturen. Villkoren för företagande har anpassats till storföretagen, vilket i förlängningen lett till en bristande mångfald av medelstora, växande företag, något som finns i många andra länder. Av Sveriges cirka en halv miljon företag är den överväldigande majoriteten enmansföretag, och bara 3 % har fler än 20 anställda. Sverige har färre små och medelstora företag i förhållande till sin befolkning än något annat jämförbart land. Den svenska näringslivsstrukturen domineras av ett litet antal gamla och stora företag. Bland de 50 största företagen har inget startats efter år 1970, och över hälften startades före första världskriget!

Framväxt av nya företag inom tjänste- och servicesektorerna har effektivt hindrats genom den offentliga sektorns kraftiga utbyggnad och monopol. I detta sammanhang kan noteras att framväxt av kvinnors företagande hindras av det politiska motståndet mot privata alternativ inom de yrken där kvinnor traditionellt sett har erfarenhet och kompetens. För att främja kvinnors företagande bör det således ske en uppbyggnad av offentliga monopol. Världens största offentliga sektor har vidare krävt världens högsta skatter, vilket ytterligare har bromsat tillkomst av företag och tillväxt. Den arbetsintensiva privata tjänstesektorn som fungerat som sysselsättningsmotor i exempelvis Föränta staterna har utvecklats betydligt långsammare i Sverige.

Nyföretagandet är svagt och ligger på en för låg nivå. Regeringen hävdar i budgetpropositionen att antalet nystartade företag varit stabilt sedan år 1994. Denna statistik kan dock ifrågasättas vad avser jämförbarhet över tiden, beroende på hur de kriterier som används för begreppet nyföretagande har formulerats. Dessutom bortses i den statistik regeringen hänvisar till från nya företag som startas inom jordbruk, skogsbruk och fiske, vilka tillhör Sveriges största småföretagsgrupper. Enligt registreringsstatistik från Patent- och registreringsverket, som är grunden för Nyföretagarbarometern som sammanställs av Stiftelsen Jobs and Society, har det i stället skett en kraftig nedgång av nyföretagandet under de senaste åren. Det totala nyföretagandet har fallit med en fjärdedel sedan år 1993. Siffrorna för de åtta första månaderna i år pekar på en fortsatt fallande trend.

Hur allvarlig situationen är när det gäller nyföretagandet framkom i en internationell undersökning av företagsklimatet (Global Entrepreneurship Monitor 2002, GEM), som presenterades hösten 2002. I denna analyseras internationellt entreprenörskap (definierat som antalet individer som startat ett företag, vilket är högst tre och ett halvt år gammalt, eller som håller på att starta ett företag) och dessa företags betydelse för tillväxt och välbefinnande. Analyserna har genomförts sedan år 1998. Rapporten år 2002 baserades på officiell statistik och 114 000 intervjuer i 37 länder med motsvarande 65 % av den globala arbetskraften och 92 % av global BNP. För Sverige redovisades bl.a. följande uppgifter: Sverige ligger på 31:a plats av 37 medverkande länder när det gäller entreprenörskap, och Sverige tillhör de länder där entreprenörskapet

minskat mest mellan åren 2000 och 2002; Få företag (3 %) startas i Sverige av den anledningen att man ser framtida vinstmöjligheter, jämfört med t.ex. Förenta staterna (10 %) och Norge (7 %); Per hundra invånare startas 2,5 nya företag av kvinnor i Sverige, medan genomsnittet för de 37 länderna är dubbelt så högt; Sverige framstår som starkt när det gäller tillgång på s.k. venture capital (riskkapital till onoterade företag), men tillhör de svagare när det gäller kapital från s.k. företagsänglar och andra informella källor. En ny rapport för år 2003 beräknas komma att publiceras i januari 2004.

Regeringen har nu startat s.k. tillväxtsamtal med olika aktörer. Utfallet av dessa går ännu inte att bedöma. Vi vill dock erinra om tidigare liknande ansatser. Den s.k. Bennet-Johnsson-gruppen presenterade i maj 2002 en lång rad åtgärder under samlingsnamnet Framtid för svensk industri. I förra årets budgetproposition aviserade regeringen en offensiv innovationsstrategi. I årets budgetproposition upprepas att regeringen har initierat ett arbete med att ta fram en innovationsstrategi. Av Bennet-Johnsson-gruppens förslag har dock inte ens en femtedel realiserats ett och ett halvt år efter presentationen av förslagen. Det är nu hög tid för regeringen att gå från ord till handling. Likartade farhågor för bristande substans bakom det som sägs kan man hysa när det gäller den satsning på såddkapital som näringsminister Leif Pagrotsky aviserat genom en uppdelning av Industrifonden, där den ena delen avses få ansvar för denna typ av finansiering och disponera ett kapital på i storleksordningen 200–250 miljoner kronor.

Sammanfattningsvis måste en ökning i nyföretagandet nu komma till stånd. För detta krävs en annan näringspolitik än den som regeringen bedriver. Sverige behöver en god företagarpolitik, vilket omfattar en mängd förändringar inom områdena skatter, arbetsmarknad, konkurrens, regelförenkling och Europaengagemang. Grundläggande är att i hela samhället förändra attityderna till företagande och entreprenörskap. Det måste skapas ett gott företagarklimat så att fler kvinnor och män vill – och vågar – starta och driva företag och anställa medarbetare. För att Sverige skall få en växande företagsamhet måste entreprenörskap och företagande löna sig bättre än det gör för närvarande.

Riksdagen bör ställa sig bakom vad vi här har anfört beträffande inriktningen av näringspolitiken. Därmed blir samtliga här aktuella motioner i sak tillgodosedda i berörda delar.

2. Regelförenkling (punkt 2)

av Per Bill (m), Eva Flyborg (fp), Ulla Löfgren (m), Yvonne Ångström (fp), Åsa Torstensson (c), Anne-Marie Pålsson (m) och Lars Lindén (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Riksdagen lägger regeringens skrivelse 2003/04:8 till handlingarna och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 2.

Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:K416 yrkande 32, 2003/04:Kr254 yrkande 4, 2003/04:N4 yrkandena 1–7, 2003/04:N209, 2003/04:N227 yrkandena 1–3, 2003/04:N228 yrkandena 1 och 2, 2003/04:N240 yrkandena 1 och 2, 2003/04:N248 yrkandena 1 och 4–7, 2003/04:N291 yrkande 1, 2003/04:N329 yrkandena 17, 18 och 20, 2003/04:N336 yrkande 1, 2003/04:N346 yrkande 2, 2003/04:N347 yrkande 7, 2003/04:N348 yrkande 1, 2003/04:N411 yrkande 1, 2003/04:N412 yrkande 9 och 2003/04:A305 yrkande 7.

Ställningstagande

Enligt vår mening – och i likhet med vad som anförs i alla de här aktuella motionerna, bl.a. motion 2003/04:N4 (m, fp, kd, c) – finns det betydande brister i det sätt som regelförenklingsarbetet bedrivits på. Grundorsaken till detta är att regeringen bedriver arbetet motvilligt och utan entusiasm. Det är anmärkningsvärt att arbetet inte genomförts med större kraft mot bakgrund av riksdagens beslut hösten 2002 om en intensifiering av regelförenklingsarbetet. Riksdagens beslut rörde sig, som tidigare redovisats, om en genomgång under innevarande mandatperiod av det regelverk som berör företagandet, uppsättande av ett kvantitativt mål för regelförenklingsarbetet, åtgärder för en påtaglig minskning av företagets kostnader för regelverket under innevarande mandatperiod, framtagande av ett mått som visar hur regelbördan utvecklas, ökning av takten i regelförenklingsarbetet redan under år 2003, inlämnande av anmälan till OECD med begäran om granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige, uppsättande av tidsgränser för berörda myndigheter i samband med administration av företagsstart samt tillseende av att myndigheter agerar som s.k. lots vid företagskontakter. På en punkt kan vi dock konstatera att regeringen följt riksdagens uppmaning. Regeringen har, i enlighet med vad riksdagen begärt, lämnat in en anmälan till OECD för en genomgång av regelreformeringsarbetet i Sverige.

Regeringen säger i sin skrivelse att arbetet till stor del handlar om ”perspektiv- och attitydförändringar såväl vid framtagandet av nya regler som vid omprövningen av de befintliga regelverken”, men det största hindret för en sådan förändring är regeringens eget perspektiv och egen attityd. Regelförenklingsarbetet drivs på premissen att regler skall förenklas endast om det är möjligt utan att förändra regelns funktion, vilket i många fall är svårt. Nyttan av varje regel måste i stället vägas mot kostnaden för att införa den eller för att låta bli att avskaffa den. Så länge regeringen inte vågar avskaffa även regler som fyller ett positivt syfte, men där nyttan inte är tillräcklig för att motivera kostnaden för regelefterlevnad, så kommer inte arbetet att kunna bedrivas med kraft. Lagstiftaren skall endast införa de regler som behövs för att samhällsekonomin skall fungera väl och på ett socialt och ekologiskt hållbart sätt. Det är inte företagen som skall förklara varför en viss regel bör försvinna, utan det är staten som skall visa varför en viss regel inte skall utvecklas. Det finns inget i regeringens skrivelse som tyder på att regelförenklingsarbetet kommer att bedrivas med större kraft framöver. Enligt skrivelsen

tillkommer en rad nya åtgärder, som i själva verket är två till antalet, dels att myndigheter och departement skall upprätta åtgärdsplaner, dels att ett kvantitativt mått skall tas fram för att mäta regelbördan. Det sistnämnda ingick dock redan i riksdagens beslut.

Kostnaden för ett svenskt företag för att administrera lagar och regler är nästan 200 000 kr, enligt en tidigare nämnd OECD-beräkning. Dessa kostnader är oproportionerligt fördelade på små och stora företag – kostnaden är ca 30 000 kr per anställd och år för företag med 1–19 anställda, medan motsvarande kostnader för företag med 20–49 anställda respektive 50–500 anställda är ca 21 000 kr respektive ca 6 000 kr. Appliceras dessa siffror på det totala beståndet av företag kan företagens kostnader för att administrera lagar, regler och föreskrifter beräknas till minst 50 miljarder kronor per år. Enligt en kartläggning gjord av Statskontoret år 1999 fanns det i Sverige 75 myndigheter som samlar in uppgifter från företag. Uppgifterna lämnades på 1 150 olika blanketter. Antalet blanketter som skickades in år 1998 var 73 miljoner.

Regelförenklingsarbetet behöver färre handlingsplaner och mer handling. För att arbetet skall kunna drivas med kraft krävs dock även att konkreta mål sätts upp och att dessa mål följs upp, att kvantitativa mått för regelförenklingsarbetet skapas och att principer och fokus för regelförenklingsarbetet blir tydligare. Arbetet med regelförenklingsfrågorna måste också ges en starkare ställning inom Regeringskansliet genom att Simplex flyttas till Statsrådsberedningen, ges större befogenheter och ökade resurser.

Flera av Småföretagsdelegationens förslag bör vidare kunna genomföras utan långa utredningar, t.ex. i fråga om principen att det skall räcka för företag att göra anmälan till en myndighet då en händelse föranleder anmälningsplikt till flera myndigheter, kravet att myndigheter skall lämna bindande löften om hur lång tid det skall ta att avgöra ett ärende och avskaffande av lagen (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen. Andra förenklingskrav kräver visst utredningsarbete, bl.a. att ersätta statistiska totalundersökningar på olika områden, t.ex. avseende sjukskrivningar och hälsoläge, införande av enhetliga beräkningsunderlag för ersättningar i de allmänna försäkringarna och förenklingskrav av semesterlagen (1977: 480). Regler som försvårar för entreprenörer inom t.ex. skola, vård och omsorg måste vidare ses över. Två lagområden som är i särskilt behov av översyn är miljöbalken (1998:808) och plan- och bygglagen (1987:10). Regeringen har också infört nya lagar som ökar krånglet för företagen, t.ex. kravet på att företag med fler än tio anställda skall redovisa sjukfrånvaron i årsredovisningen. Myndigheternas handläggningstider kan också ställa till stora problem för företagare. Två viktiga åtgärder är därför att införa krav på att myndigheter skall handlägga ärenden inom viss tid och att det skapas möjligheter för företagare att få skadestånd när myndigheters försumlighet orsakat ekonomisk skada.

Vi anser att kvantitativa mål för regelförenklingsarbetet måste sättas upp, med innebörd att företagens administrativa börda skall minska med en fjärdedel fram till år 2010 och att ett delmål skall vara att regelbördan skall minska

med 10 % under innevarande mandatperiod. För att konkreta mål skall vara meningsfulla måste det finnas kvantitativa mått. ITPS har, som redovisats, presenterat ett förslag till definition av företagens administrativa börda enligt följande: "företagets kostnader för att upprätta, lagra och till myndigheter överföra tvingande information". ITPS har vidare föreslagit en modell för att mäta den administrativa bördan för varje enskild regel eller lagstiftningsområde genom en kombination av empiriska studier av företag, skrivbordsstudier, studier i laboratoriemiljö och expertintervjuer. Vår bedömning är att en sådan ansats dels skulle ge en god möjlighet att beskriva kostnaden för lagar och regler, dels vara en grund för utvärdering av arbetet med att reducera den administrativa bördan för företagen. Den totala regelmängden är emellertid ett problem i sig, varför målet bör vara att minska även den totala regelmassan. De angivna målen föreslås bli formulerade på departements- och myndighetsnivå.

Redovisningen av konsekvenser för företagen är, enligt uppgift från Näringslivets nämnd för regelgranskning, ofta bristfällig, trots gällande lagstiftning i verksförordningen (1995:1322), Simplexförordningen (1998:1820) och kommittéförordningen (1998:1474). Vi anser därför att reglerna för hur statliga utredningar och myndigheter genomför problem- och konsekvensbeskrivningar bör stramas upp, varvid ökade kostnader för företag liksom effekter på konkurrenssituationen skall ingå i beskrivningarna. Simplex skall ges möjlighet att stoppa lagförslag som inte innefattar ordentliga beskrivningar.

Riksdagen bör anmoda regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad vi här har angett. Därmed blir samtliga nu aktuella motioner tillgodosedda i berörda delar och tillstyrks. Riksdagen bör vidare lägga regeringens skrivelse med redogörelse för regelförenklingsarbetet till handlingarna.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 4)

av Per Bill, Ulla Löfgren och Anne-Marie Pålsson (alla m).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2004 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2004 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslaget om preliminära utgiftstak för åren 2005 och 2006.

Moderata samlingspartiet har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Ett övergripande mål för den ekonomiska politiken bör vara att möjliggöra ökad tillväxt, att människor skall kunna leva på sin lön och stärkt trygghet. Antalet sjukskrivna och förtidspensionerade måste minskas genom att sjukvård och rehabilitering förbättras. Detta kräver bl.a. en målmedveten politik för ett ökat arbetsutbud, rejäla satsningar på kunskap och forskning samt påtagliga förbättringar av klimatet för företagande. För att möjliggöra allt detta krävs en politik som innefattar lägre skatter för både löntagare och företagare, en skärpning av bidragssystemen, avregleringar och ökad konkurrens samt en ökad trygghet för och en stärkt självkänsla hos medborgarna.

Våra förslag har som inriktning att vara trygga och väl sammanhållna och syfta till att skapa de bästa förutsättningarna för ett ekonomiskt, kulturellt och socialt växande Sverige. Vi vill satsa på en utbildning som ger alla större möjligheter till ett rikare liv. Genom en större enskild sektor och ett starkare civilt samhälle kan både företag och människor växa. Vi vill att fler personer, inte färre, skall kunna komma in på den ordinarie arbetsmarknaden. Den sociala tryggheten och självkänslan skulle också öka genom att hushållen skulle få en större ekonomisk självständighet. Friheten och rättigheten att välja bidrar till mångfald, en bättre kvalitet och en större trygghet. De enskilda människorna får ett större inflytande över sina liv.

Vi har föreslagit en växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla, främst låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi om de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett tryggt sätt kunna genomföra de uppgifter som skall vara gemensamma. Exempelvis tillförs betydande resurser för att bryta den ökade sjukfrånvaron och de ökande förtidspensioneringarna.

Vårt budgetalternativ – med förslag till utgiftstak, anslagsfördelning, skatteförändringar och finanspolitiska ramverk – präglas av ordning och reda och skall ses som en helhet där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. Eftersom riksdagens majoritet den 19 november 2003 har beslutat om ramar för de olika utgiftsområdena i enlighet med finansutskottets förslag och därmed valt en annan inriktning av politiken, deltar vi inte i utskottets beslut avseende punkt 4 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2003/04:1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädarna för Moderata samlingspartiet i en reservation lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområdet 24 Näringsliv innebar den föreslagna ramen en minskning med 98 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motion 2003/04:N389 (m) och av bilaga 2.

Det krävs en rad förändringar för att Sverige skall bli ett land som bättre än andra attraherar och stimulerar företagande. Det handlar bl.a. om en ny och förenklad företagsform, avvecklade etableringshinder för småföretagare, regelförenklingar utan dröjsmål, ökad rättssäkerhet, en företagarevänligare miljöbalk, en öppen och rörlig arbetsmarknad, bättre konkurrensvillkor, slopad överbeskattnings av företagande och investeringar, förbättrad etableringsfrihet och upphandling, trygghet för företagare, avpolitiserad energiförsörjning och en modern infrastruktur.

De prioriteringar som görs i budgetpropositionen för utgiftsområde 24 Näringsliv bidrar, enligt oss, i mycket ringa utsträckning till ett förbättrat företagsklimat. Vi finner därför att en rad förändringar borde ha gjorts. För att Sverige skall få ett bättre företagsklimat måste konkurrenssituationen bli hälsosammare, avregleringsarbetet prioriteras, arbetsmarknads- och företagslagarna reformeras, skatterna sänkas och utbildningssituationen förbättras.

Anslaget (38:2) Näringslivsutveckling m.m. får användas till s.k. näringslivsfrämjande åtgärder, vilket i praktiken bl.a. innebär subventioner som snedvrider konkurrensen och förhindrar nyskapande och utveckling. Vi anser därför att budgetutrymmet för sådana åtgärder måste minska och att anslaget borde ha minskats med 54 miljoner kronor. Många kvinnor arbetar inom offentlig sektor med verksamheter som stat, landsting och kommuner har monopol på, varför möjligheterna att starta eget är mycket små. Detta kan förändras genom att stat, kommuner och landsting inriktar sig på sin kärnverksamhet och i större utsträckning konkurransutsätter och knoppar av verksamheter, snarare än genom statliga insatser för näringslivsfrämjande åtgärder. Vi avvisar också anslagsökningen om 10 miljoner kronor för inrättandet av ett centrum för miljödriven näringslivsutveckling och miljöteknikexport.

I anslutning till anslaget till näringslivsutveckling vill vi också något beröra en fråga som aktualiserats i motion 2003/04:N230 (fp) och som rör basfinansiering av verksamheten vid Institutet för kvalitetsutveckling (SIQ). Utskottets tidigare ställningstagande beträffande SIQ:s verksamhet och vikten

av denna typ av verksamhet ur ett näringspolitiskt perspektiv anser vi fortfarande äger giltighet. Likaså menar vi att formen för verksamheten, som karakteriseras av att företag, organisationer och förvaltningar samverkar, har en effektiv utformning. Som redovisats pågår det diskussioner mellan Näringsdepartementet och SIQ om ett statligt stöd till verksamheten för år 2004. Enligt vad utskottet erfarit har departementet preliminärt bestämt att institutet kommer att erhålla ett sådant stöd. Vi konstaterar med tillfredsställelse att SIQ kan förväntas få ett stöd till sin verksamhet. Något uttalande av riksdagen erfordras därför inte.

Regeringens arbete med att lätta företagens administrativa börda har gått alltför långsamt och i vissa fall åt fel håll. Riksdagen har begärt att regeringen sätter upp kvantitativa mål för förenklingsarbetet. Som ett led i detta arbete bör ett system för att kvantitativt mäta företagens administrativa börda och för att genomföra konsekvensanalyser av ny lagstiftning skapas. För detta borde ett särskilt anslag, Mätning av företagens administrativa börda (38:23), ha inrättats under förvaltning av Institutet för tillväxtpolitiska studier.

Konkurrensverket bedriver ett viktigt arbete, varför anslaget till Konkurrensverket (38:16) borde ha ökats med 5 miljoner kronor. Verket bör ge en ökad prioritet åt att belysa de konkurrensnedvridningar som kan följa av den offentliga sektorns monopol samt kommunalt och statligt ägande av bolag som konkurrerar med privata företag. Även anslaget Konkurrensforskning (38:17) borde tillföras ytterligare medel, 1 miljon kronor, utöver regeringens förslag.

En central ståndpunkt för Moderata samlingspartiet är att staten inte skall äga företag. Regeringen föreslår att anslaget (38:20) Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. i huvudsak skall användas till omstrukturering av vissa statligt ägda företag m.m. Dock är det oklart vilka försäljningar av statligt aktieinnehav regeringen planerar, varför det inte kan uteslutas att medlen i praktiken är tänkta att användas till förvaltning av statligt ägda bolag, vilket vi finner anmärkningsvärt. Förvaltningen skall bolagen själva stå för och kostnader som uppstår i samband med de försäljningar som förhoppningsvis sker i framtiden skall täckas av försäljningsintäkten. Därmed skulle anslaget som nu är upptaget med 25 miljoner kronor kunna avvecklas.

Bättre konkurrens är av större betydelse för konsumenterna än traditionell konsumentpolitik. Anslaget (40:2) Konsumentverket borde därför minskas, med 20 miljoner kronor, och verksamheten koncentreras på rena myndighetsfunktioner. Anslagen (40:5) Åtgärder på konsumentområdet och (40:6) Bidrag till miljömärkning av produkter borde vidare fasas ut – en minskning med 8 respektive 2,2 miljoner kronor borde ha gjorts. Det finns inget skäl att staten ger speciella bidrag till enskilda föreningar. Det utökade anslaget för stöd till organisationen Rättvisemärkt avvisas därför också. Miljömärkning är ett led i företagets marknadsföring och bör inte heller vara föremål för särskilda statliga insatser.

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 4)

av Eva Flyborg och Yvonne Ångström (båda fp).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2004 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2004 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslaget om preliminära utgiftstak för åren 2005 och 2006.

Den viktigaste åtgärden för att förbättra villkoren för företagande är en radikal reform av företagsklimatet i Sverige i syfte att få fler nya och växande företag. Det är företagandet som bär upp välfärden. Utan företag skulle Sverige inte ha råd med sjukvård, äldreomsorg och skolor. Framgångsrika företag kräver drivkraftiga entreprenörer – människor – som står bakom företagen. Det krävs också att det finns tillgång till kapital att satsa och ta risker med. Sverige behöver en ny politik som tar till vara den stora potential för företagande och tillväxt som finns. För att uppnå detta behövs bl.a. sänkta skatter för företag och företagare, mindre krångel och enklare regler för företagande samt åtgärder för att stärka konkurrensen.

Vårt förslag till utgiftsram för utgiftsområde 24 Näringsliv har, som nämnts, avslagits i budgetprocessens första steg. Då Folkpartiets budgetförslag är en helhet är det i detta andra steg av budgetprocessen inte meningsfullt att delta i beslut avseende fördelning på olika anslag inom utgiftsområdet. Vi deltar således inte i utskottets beslut avseende punkt 4 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2003/04:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädarna för Folkpartiet i en reservation lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområde 24 Näringsliv innebar den föreslagna ramen en minskning med 107 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motionerna 2003/04:Fi240 (fp) och 2003/04:N411 (fp) och av bilaga 2. I det följande redovisar vi vilken fördelning på anslag inom utgiftsområde 24 som förordats av Folkpartiet.

Vi anser att ökade medel borde ha satsats på Konkurrensverket och på konkurrensforskningen. De båda berörda anslagen (38:16 och 38:17) borde ha ökat med 12 respektive 6 miljoner kronor. En ökning av anslaget (40:5) till åtgärder på konsumentområdet borde vidare ha skett – med 10 miljoner kronor.

Anslaget (38:20) till kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag borde slopas. Därutöver borde en neddragning ha skett på Vinnovas FoU-anslag (26:2) och på anslaget (38:4) till turistfrämjande – med 100 miljoner kronor respektive 10 miljoner kronor.

I anslutning till anslaget (38:2) till näringslivsutveckling vill vi något beröra en fråga som aktualiserats i motion 2003/04:N230 (fp) och som rör basfinansiering av verksamheten vid Institutet för kvalitetsutveckling (SIQ). Utskottets tidigare ställningstagande beträffande SIQ:s verksamhet och vikten

av denna typ av verksamhet ur ett näringspolitiskt perspektiv anser vi fortfarande äger giltighet. Likaså menar vi att formen för verksamheten, som karakteriseras av att företag, organisationer och förvaltningar samverkar, har en effektiv utformning. Som redovisats pågår det diskussioner mellan Näringsdepartementet och SIQ om ett statligt stöd till verksamheten för år 2004. Enligt vad utskottet erfarit har departementet preliminärt bestämt att institutet kommer att erhålla ett sådant stöd. Vi konstaterar med tillfredsställelse att SIQ kan förväntas få ett stöd till sin verksamhet. Något uttalande av riksdagen erfordras därför inte.

3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 4)

av Lars Lindén (kd).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2004 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2004 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslaget om preliminära utgiftstak för åren 2005 och 2006.

Kristdemokraterna har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken än den regeringen och dess stödpartier föreslår. Inriktningen i Kristdemokraternas ekonomiska politik vilar på kunskapen om att arbete och välfärd åt alla bara kan uppnås genom att ansvarstagande individer, familjer och företag tillsammans tillåts att utvecklas och växa med trygga och stabila regler. Det privata näringslivet har varit, är och kommer att vara grunden för Sveriges välfärd. De nya jobben skapas när enskilda människor finner det vara mödan värt att starta eller utveckla ett företag. Den privata sektorns andel av den totala produktionen behöver således bli större.

Politikers uppgift är att skapa sådana villkor att enskilda människor vill starta företag och att befintliga företag kan expandera i Sverige. Det är då som jobben kommer och det är bara så som den välfärd svenska folket vant sig vid kan upprätthållas. Kristdemokraterna förespråkar en social och ekologisk marknadsekonomi som förenar frihet och trygghet. Statens roll skall vara att sätta ramarna för en sund marknadsfunktion, ta särskild hänsyn till mindre verksamheter, säkra social trygghet och se till att miljöhänsyn tas. En positiv attityd från politiskt håll till företagande är viktig för att fler skall känna att det är lönt att driva företag. Under lång tid har företagare betraktats enbart som outtröttliga skatteobjekt. Näringspolitikens uppgift är att skapa tillräcklig attraktionskraft för att kapital, kompetent arbetskraft och teknik skall lockas hit och stanna kvar. Det förutsätter en miljö för företagande som är så bra att fler företag väljer att etablera sig här.

Kristdemokraternas budgetalternativ – med förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör ses som en helhet, där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. Då riksdagens majoritet har fattat beslut om en annan inriktning av politiken, deltar jag inte i

utskottets beslut avseende punkt 4 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2003/04:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädaren för Kristdemokraterna i en reservation lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområde 24 Näringsliv innebar den föreslagna ramen en minskning med 55 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motion 2003/04:N412 (kd) och av bilaga 2. I det följande redovisar jag vilken fördelning på anslag inom utgiftsområde 24 som förordats av Kristdemokraterna.

När det gäller anslaget (26:1) till Vinnovas förvaltningskostnader borde en besparing med 5 miljoner kronor ha gjorts. Även Nuteks förvaltningsanslag (38:1) borde ha minskats – med 15 miljoner kronor – med hänvisning till att uppbyggnad av ärendesystem inom de regionala stöden borde avvisas.

I anslaget Näringslivsutveckling m.m. (38:2) ingår en satsning på 20 miljoner kronor för att utveckla ett designprogram som skall främja näringslivsutvecklingen på området. Kristdemokraterna ställer sig tveksamma till den sortens kortsiktiga projekt och menar att långsiktiga strukturella reformer av generell karaktär är till större nytta för näringslivet. En neddragning med totalt 30 miljoner kronor borde ha gjorts på anslaget.

I anslutning till anslaget till näringslivsutveckling vill jag också något beröra en fråga som aktualiserats i motion 2003/04:N230 (fp) och som rör basfinansiering av verksamheten vid Institutet för kvalitetsutveckling (SIQ). Utskottets tidigare ställningstagande beträffande SIQ:s verksamhet och vikten av denna typ av verksamhet ur ett näringspolitiskt perspektiv anser jag fortfarande äger giltighet. Likaså menar jag att formen för verksamheten, som karakteriseras av att företag, organisationer och förvaltningar samverkar, har en effektiv utformning. Som redovisats pågår det diskussioner mellan Näringsdepartementet och SIQ om ett statligt stöd till verksamheten för år 2004. Enligt vad utskottet erfarit har departementet preliminärt bestämt att institutet kommer att erhålla ett sådant stöd. Jag konstaterar med tillfredsställelse att SIQ kan förväntas få ett stöd till sin verksamhet. Något uttalande av riksdagen erfordras därför inte.

En besparing med 5 miljoner kronor borde ha gjorts på förvaltningsanslaget (38:3) till ITPS med hänvisning till bl.a. anslagssparandet från år 2002.

När det gäller turistfrämjande (38:4) borde 100 miljoner kronor utöver regeringens förslag ha anvisats för att finansiera ökade satsningar på marknadsföringen av Sverige som turistland. Sverige har en stor potential att utvecklas som turistland, och turistnäringen skapar betydande värden i form av arbetstillfällen och skatteintäkter. En god marknadsföring av hela Sverige är av största betydelse för att attrahera ytterligare turister. Ökade medel till marknadsföring av Sverige som turistland har också föreslagits i motion 2003/04:N347 (kd).

Beträffande anslaget (38:5) till Sveriges geologiska undersökningsverksamhet m.m. kan konstateras att antalet nya undersökningstillstånd ligger på

en lägre nivå än tidigare år, nästan på samma låga nivå som bottennivån under åren 1992 och 1993. Vad gäller ansökningar om förlängning av befintlig prospektering är dessa lika många som tidigare år, dock sökes förlängning med endast ett år i stället för som brukligt tre år. Detta beror sannolikt på konjunkturbedömningar och inväntandet av förändringar i minerallagen. Med hänsyn till det nämnda och att det finns ett betydande anslagssparande år 2002 borde en besparing på Bergsstatens verksamhet ha kunnat ske med 15 miljoner kronor.

På anslaget (38:14) Rymdverksamhet borde en besparing med 10 miljoner kronor ha gjorts.

Kristdemokraterna vill öka Konkurrensverkets möjligheter att driva viktiga konkurrensmål och anslaget (38:16) borde därför ha höjts med 5 miljoner kronor, varav 3 miljoner kronor borde ha anvisats till Nämnden för offentlig upphandling (NOU). Dessutom borde NOU göras till en självständig del av Konkurrensverket, och därför borde 4 miljoner kronor föras över från utgiftsområde 2, varifrån NOU för närvarande finansieras.

Företag som är verksamma på en konkurrensutsatt marknad skall, enligt Kristdemokraternas mening, inte ägas av staten. Statliga företag bör alltså avyttras i den takt som marknaden kan absorbera, varvid försäljningen bör finansieras inom bolagen. Anslaget (38:20) till kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. borde därmed slopas.

Beträffande anslaget (39:2) till Kommerskollegium kan konstateras att regeringens förslag innebär en uppräknig, samtidigt som funktionsansvaret för utrikeshandel inom civilt försvar upphörde den 1 juli 2002. I stället borde en besparing på anslaget med 5 miljoner kronor ha gjorts.

Regeringen föreslår för anslaget (39:3) Exportfrämjande verksamhet ökade medel om 20 miljoner kronor för utökade satsningar på exportfrämjande åtgärder. Kristdemokraterna avvisar denna ökning och även det belopp på 30 miljoner kronor som står till regeringens disposition eftersom ändamål inte redovisas i budgetpropositionen. Mot denna bakgrund borde en besparing med 50 miljoner kronor ha gjorts.

Kristdemokraterna har, som tidigare nämnts, föreslagit en satsning på Konkurrensverket för att verket effektivare skall kunna driva konkurrensfrågor. Mot denna bakgrund borde en besparing med 6 miljoner kronor ha gjorts på anslaget (40:2) till Konsumentverket.

Anslaget (40:6) Bidrag till miljömärkning av produkter är ett bidrag till den verksamhet som SIS Miljömärkning AB ansvarar för när det gäller att utveckla och informera om miljömärkning av konsumentvaror. Kristdemokraterna anser att detta är en angelägen uppgift och vill dessutom utöka verksamheten till att också innefatta en utveckling av rättvis- och jämställdhetsmärkning av konsumentprodukter. Regeringen har nu tillgodosett önskemålet vad gäller rättvisemärkning. Anslaget borde emellertid ha ökat med 2 miljoner kronor för jämställdhetsmärkning.

4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 4)

av Åsa Torstensson (c).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2004 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2004 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslaget om preliminära utgiftstak för åren 2005 och 2006.

Centerpartiets budgetalternativ – med förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör ses som en helhet, där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. Då riksdagens majoritet har fattat beslut om en annan inriktning av politiken deltar jag inte i utskottets beslut avseende punkt 4 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2003/04:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädaren för Centerpartiet i en reservation lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområde 24 Näringsliv innebar den föreslagna ramen en minskning med 130 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motion 2003/04:N369 (c) och av bilaga 2.

Centerpartiet anser att tillväxt skapas av människor, inte av system och strukturer. För att människor skall kunna skapa tillväxt behövs det dock ändras i både system och strukturer. I forskning om och studier kring förutsättningarna för företagandet och tillväxt tas återkommande upp begrepp som innovationsförmåga, rörlighet, dynamik, kreativitet, tillit, attityder, förtroende, kompetensbaserade nätverk, kunskaper, mångfald och marknadskonfrontation. De fyra förstnämnda begreppen berör just de områden där småföretag är så framgångsrika att de genom sin okomplicerade organisation och flexibilitet har möjlighet att stå för kreativa produktionslösningar såväl som innovationer. Småföretagen har därför en nyckelroll i att skapa tillväxt. Forskare som mätt nivåer av entreprenörskap i olika delar av världen (GEM 2000) har funnit ett tydligt positivt samband mellan höga nivåer av entreprenörskap och hög BNP. Villkoren för småföretagande behöver därför kraftigt förbättras.

Regeringens och samarbetspartiernas prioriteringar för utgiftsområde 24 kan dock inte sägas ha mycket med tillväxt och företagande att göra. Anslaget (38:2) Näringslivsutveckling används godtyckligt till olika satsningar från år till år. Centerpartiet anser att näringslivsfrämjande åtgärder skall genomföras med ett tydligt underifrånperspektiv, dvs. genom att låta den regionala nivån ansvara för och utforma denna typ av satsningar. Centrala påbud och diverse småsatsningar bör inte tillskrivas den nationella nivån. Därför borde en besparing med 100 miljoner kronor ha gjorts på detta anslag. I stället har Centerpartiet föreslagit en satsning med 592 miljoner kronor under utgiftsområde 19 Regional utveckling till olika näringslivsfrämjande projekt som den regionala nivån skall ansvara för.

I anslutning till anslaget till näringslivsutveckling vill jag också något beröra en fråga som aktualiserats i motion 2003/04:N230 (fp) och som rör basfinansiering av verksamheten vid Institutet för kvalitetsutveckling (SIQ). Utskottets tidigare ställningstagande beträffande SIQ:s verksamhet och vikten av denna typ av verksamhet ur ett näringspolitiskt perspektiv anser jag fortfarande äger giltighet. Likaså menar jag att formen för verksamheten, som karakteriseras av att företag, organisationer och förvaltningar samverkar, har en effektiv utformning. Som redovisats pågår det diskussioner mellan Näringsdepartementet och SIQ om ett statligt stöd till verksamheten för år 2004. Enligt vad utskottet erfarit har departementet preliminärt bestämt att institutet kommer att erhålla ett sådant stöd. Jag konstaterar med tillfredsställelse att SIQ kan förväntas få ett stöd till sin verksamhet. Något uttalande av riksdagen erfordras därför inte.

Regeringens föreslagna satsning på anslaget (38:4) till turistfrämjande består i att en motsvarande besparing föreslås under anslaget till allmänna regionalpolitiska åtgärder under utgiftsområde 19. Centerpartiet anser inte detta vara en riktig prioritering, varför satsningen med 10 miljoner kronor borde ha dragits tillbaka. Totalt borde en besparing med 8 miljoner kronor på anslaget till turistfrämjande ha gjorts. En utveckling av turismen är dock positiv för tillväxten, varför det borde ha gjorts en satsning med 100 miljoner kronor på ett program för utveckling av landsbygdsturism under utgiftsområde 19.

Under anslaget (38:14) Rymdverksamhet borde en besparing med 10 miljoner kronor ha gjorts. En storleksmässigt likadan besparing borde ha gjorts på anslaget (40:2) till Konsumentverket. En ökad avgiftsfinansiering av Konsumentverkets verksamhet, som skett vid Lantmäteriverket och SCB, borde kunna ge utrymme för en sådan besparing.

En ökning av anslaget (38:16) till Konkurrensverket med 3 miljoner kronor borde ha gjorts för att säkerställa verkets viktiga arbete för en god konkurrensituation i Sverige. En god konkurrens ger livskraftiga företag och en sund marknad.

Anslaget (38:20) till kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag m.m. förefaller helt omotiverat. De kostnader som anslaget används till skall de statliga företagen själva bära och med anledning härav borde anslaget i sin helhet ha dragits in.

Ett nytt anslag borde ha förts upp under utgiftsområde 24. Centerpartiet anser att medel bör avsättas för att snarast initiera saneringsåtgärder av de mest prioriterade områdena (riskklasserna 1 och 2). Den lämpligaste myndigheten för detta arbete är Sveriges geologiska undersökning (SGU) som bl.a. har erfarenhet av avvecklingen av de statliga oljelagren. SGU borde sålunda ha tilldelats ett särskilt anslag om 20 miljoner kronor för att bygga upp en effektiv organisation och för att bedriva saneringsverksamhet på de förorenade områden där staten har verksamhetsansvaret.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2003/04:1 (utgiftsområde 24 Näringsliv)

Regeringen föreslår

1. att riksdagen återkallar bemyndigandet för regeringen att ställa ut en kreditgaranti om högst 20 000 000 kronor till Stiftelsen Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete (avsnitt 3.5.1),
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2004 för ramanslaget 38:14 Rymdverksamhet ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 539 000 000 kronor under 2005 och 573 000 000 kronor efter 2005 (avsnitt 3.14.14),
3. att riksdagen bemyndigar regeringen att i samråd med Sveriges Allmänna Exportförening (SAE) genomföra sådana förändringar i avtalet den 1 juli 1992 om Sveriges exportråd mellan staten och SAE, som inte gäller användningen av de statliga medlen eller den huvudsakliga inriktningen av verksamheten (avsnitt 4.10.3),
4. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2004 ställa ut exportkreditgarantier intill ett belopp av högst 200 000 000 000 kronor inklusive tidigare utfärdade garantier (avsnitt 4.10.7),
5. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2004 ställa ut investeringsgarantier intill ett belopp av högst 10 000 000 000 kronor inklusive tidigare utfärdade garantier (avsnitt 4.10.7),
6. att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2004 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning (avsnitt 4.10.7),
7. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2004 för ramanslaget 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 950 000 000 kronor under 2005 och 950 000 000 kronor under 2006–2009 (avsnitt 6.1),
8. att riksdagen för budgetåret 2004 anvisar anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt regeringens förslag i bilaga 2.

Skrivelse 2003/04:8

I skrivelse 2003/04:8 lämnar regeringen en redogörelse för regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag.

Motion med anledning av skrivelsen

2003/04:N4 av Mikael Odenberg m.fl. (m, fp, kd, c):

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram skarpa förslag till regelförenklingar på de områden som anges i motionens avsnitt 4.1.
2. Riksdagen beslutar att arbetet med regelförenkling skall ha som mål att företagens administrativa börda skall minska med minst en fjärdedel fram till 2010.
3. Riksdagen beslutar att arbetet med regelförenkling skall ha som delmål att företagens administrativa börda skall minska med minst en tiondel under innevarande mandatperiod.
4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om ett system för att kvantitativt mäta företagens administrativa börda.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av bättre uppföljning av kraven på problem- och konsekvensbeskrivningar.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om principerna för regelförenklingsarbetet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka Simplex.

Motioner från allmänna motionstiden

2003/04:K416 av Alf Svensson m.fl. (kd):

32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utvärdera och att ta bort onödiga detaljreglering i E-lagstiftningen.

2003/04:Fi240 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

25. (delvis) Riksdagen anvisar för år 2004 anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställning i motionen.

2003/04:L353 av Inger René m.fl. (m):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Konsumentverket bör läggas ned och dess myndighetsutövning överförs till Konkurrensverket.

2003/04:Sf326 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för nya jobb genom förbättringar för företagande.

2003/04:Kr254 av Kent Olsson m.fl. (m):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om konstnärer som småföretagare.

2003/04:MJ473 av Jan Andersson m.fl. (c):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att konsumentorganisationernas roll måste stärkas och stödjas genom att de tilldelas delar av Konsumentverkets anslag.

2003/04:N205 av Tobias Billström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en sammanslagning av Konkurrensverket och Konsumentverket till en ny myndighet med namnet Kundverket.

2003/04:N209 av Ulf Sjösten (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av regelförenklingar för det svenska nyföretagandet i syfte att skapa bättre villkor för entreprenörer i Sverige.

2003/04:N211 av Yvonne Andersson (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betydelsen av att erbjuda gott företagsklimat så att företagen stannar kvar i vårt land.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Vinnova utökade resurser för att bättre stödja goda idéer som ger resultat i form av ökad industriell tillväxt.

2003/04:N212 av Yvonne Andersson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge statligt stöd till teknisk forskning, industriellt utvecklingsarbete och uppfinnarverksamhet i enlighet med EU:s riktlinjer.

2003/04:N227 av Tobias Krantz (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om minskat krångel för företagandet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det skall bli lättare att starta och registrera företag, exempelvis via Internet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av den offentliga avgiftspolitiken gentemot företagen.

2003/04:N228 av Henrik S Järrel (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av fortlöpande utmönstring av föråldrade och uttjänta regleringar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en försöksvis inrättad avregleringsdelegation inom Statsrådsberedningen.

2003/04:N230 av Eva Flyborg (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att säkerställa basfinansieringen för Institutet för Kvalitetsutveckling, SIQ.

2003/04:N232 av Ana Maria Narti (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bevara Post- och Inrikes Tidningar som finansieringskälla för Svenska Akademiens ordbok.

2003/04:N240 av Anna Grönlund (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genomföra en översyn över de lagar och regler som påverkar småföretag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda förutsättningarna för att inrätta s.k. one stop shops med en god regional spridning.

2003/04:N248 av Bo Lundgren m.fl. (m):

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram konkreta förslag om regelförenklingar i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 5.1.1).
4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om striktare tillämpning av kraven på konsekvensanalys i existerande lagstiftning (avsnitt 5.1.4).
5. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om avskaffande av otidsenlig eller onödig lagstiftning i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 5.1.5).
6. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om att stärka rättstryggheten för företagare i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 5.1.6).
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i övrigt anförs i motionen om regelförenkling och minskning av företagens administrativa börda (avsnitt 5.1.6).

2003/04:N291 av Sten Tolgfors (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regelförenkling för företagande.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om orsakerna till utflyttningen av företag och ägande från Sverige.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för ett stärkt företagar- och företagsklimat.

2003/04:N329 av Maud Olofsson m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en ökad tillväxt skall bidra till en ekonomisk utveckling som är både miljömässigt och socialt uthållig.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att målet för regelförenklingsarbetet bör vara en minskning med 25 % samt innehålla delmål och kontinuerligt återkommande rapportering till riksdagen.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett uppdrag för regelförenklingsarbetet är att undersöka reglerna kring företagande ur ett genusperspektiv.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införandet av ett gemensamt uppgiftslämnarregister.

2003/04:N336 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skapa enklare och färre regler för småföretagen.

2003/04:N346 av Maria Larsson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om attityder till företagande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om enklare regler för företagen.

2003/04:N347 av Lars Lindén m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statens uppgift som marknadsförare av Sverige.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av minskad byråkrati, myndighetskontroll och regelförenklningar.

2003/04:N348 av Viviann Gerdin och Roger Tiefensee (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att arbetet med att förenkla reglerna för småföretagen snarast intensifieras.

2003/04:N354 av Cecilia Wikström m.fl. (fp, m, kd, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bevara Post- och Inrikes Tidningar.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bevara Svenska Akademiens privilegium.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att säkerställa fortsatt utgivning av Svenska Akademiens Ordbok (SAOB).

2003/04:N369 av Åsa Torstensson m.fl. (c):

Riksdagen anvisar anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv med ändringar i förhållande till regeringens förslag enligt uppställning i motionen.

2003/04:N381 av Jan Emanuel Johansson och Joe Frans (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statligt stöd till etisk märkning.

2003/04:N388 av Anna Lilliehöök (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för att stärka konkurrenskraften.

2003/04:N389 av Mikael Odenberg m.fl. (m):

8. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 38:2 Näringslivsutveckling m.m. 195 562 000 kr.
9. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 38:31 Mätning av företagens administrativa börda 5 000 000 kr att förvaltas av Institutet för tillväxtpolitiska studier.
10. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 38:16 Konkurrensverket 87 510 000 kr.
11. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 38:17 Konkurrensforskning 7 581 000 kr.
12. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 38:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag 0 kr.
13. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 40:2 Konsumentverket 84 464 000 kr.
14. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 40:5 Åtgärder på konsumentområdet 9 612 500 kr.
15. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 40:6 Bidrag till miljömärkning av produkter 2 200 000 kr.

2003/04:N411 av Eva Flyborg m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om enklare regler för företagare.
3. Riksdagen anvisar till 38:4 Turistfrämjande för budgetåret 2004 10 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslagit eller således 91 miljoner kronor.

4. Riksdagen anvisar till 38:16 Konkurrensverket för budgetåret 2004 12 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit eller således 94 miljoner kronor.
5. Riksdagen anvisar till 38:17 Konkurrensforskning för budgetåret 2004 6 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit eller således 12 miljoner kronor.
6. Riksdagen anvisar till 38:20 Omstrukturering av statliga företag för budgetåret 2004 25 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslagit eller således 0 miljoner kronor.
7. Riksdagen anvisar till 40:5 Åtgärder på konsumentområdet för budgetåret 2004 10 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit eller således 28 miljoner kronor.
8. Riksdagen anvisar till 26:2 Vinnova för budgetåret 2004 100 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslagit eller således 1 011 miljoner kronor.

2003/04:N412 av Alf Svensson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om grundläggande principer för ett gott näringslivsklimat.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statens roll i näringspolitiken.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om etikens betydelse för en fungerande marknad.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om genomförande av Småföretagsdelegationens förslag.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om näringspolitikens mål.
30. Riksdagen beslutar att för budgetåret 2004 anvisa anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv, med förändringar i förhållande till regeringens förslag, enligt uppställning i motionen.

2003/04:A305 av Anders G Högmark m.fl. (m):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av fler och växande företag.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om färre och enklare regler.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2004 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Företrädarna för (m), (fp), (kd) och (c) har avstått från att delta i beslutet om anslag (se särskilda yttranden 1–4.)

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag	An- slagstyp	Regeringens förslag	(m)	(fp)	(kd)	(c)
26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	(ram)	114 396			-5 000	
26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	(ram)	1 111 066		-100 000		
38:1 Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader	(ram)	205 534			-15 000	
38:2 Näringslivsutveckling m.m.	(ram)	249 562	-54 000		-30 000	-100 000
38:3 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	(ram)	74 344			-5 000	
38:4 Turistfrämjande	(ram)	101 535		-10 000	+100 000	-8 000
38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	(ram)	172 109			-15 000	
38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	(ram)	5 211				
38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.	(ram)	27 000				
38:8 Patentbesvärsträtten	(ram)	15 249				
38:9 Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer)	(ram)	8 000				
38:10 Upprätthållande av nationell metrologi m.m.	(ram)	26 786				
38:11 Elsäkerhetsverket	(ram)	41 548				
38:12 Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m.m.	(ram)	71 475				

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag	(m)	(fp)	(kd)	(c)
38:13 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	(ram)	22 360				
38:14 Rymdverksamhet	(ram)	541 510			-10 000	-10 000
38:15 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	(obet.)	5 359				
38:16 Konkurrensverket	(ram)	82 510	+5 000	+12 000	+9 000	+3 000
38:17 Konkurrensforskning	(ram)	6 581	+1 000	+6 000		
38:18 Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m.	(ram)	2 000				
38:19 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	(obet.)	15 000				
38:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	(ram)	25 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
38:21 Avgifter till vissa internationella organisationer	(ram)	6 519				
38:22 Sanering av statlig mark*	(ram)					+20 000
38:23 Mätning av företagens administrativa börda*	(ram)		+5 000			
39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	(ram)	19 853				
39:2 Kommerskollegium	(ram)	65 442			-5 000	
39:3 Exportfrämjande verksamhet	(ram)	223 956			-50 000	
39:4 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	(ram)	144				
39:5 Investeringsfrämjande	(ram)	67 328				
39:6 Avgifter till internationella handelsorganisationer	(ram)	15 510				
40:1 Marknadsdomstolen	(ram)	8 942				
40:2 Konsumentverket	(ram)	104 464	-20 000		-6 000	-10 000
40:3 Allmänna reklamationsnämnden	(ram)	23 127				
40:4 Fastighetsmäklarnämnden	(ram)	9 357				
40:5 Åtgärder på konsumentområdet	(ram)	17 625	-8 013	+10 000		
40:6 Bidrag till miljömärkning av produkter	(obet.)	4 400	-2 200		+2 000	
Summa		3 490 802	-98 213	-107 000	-55 000	-130 000

* = Förslag om nytt anslag